

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Michaëlis, Karin.

Titel | Title:

Atter det skilte - : Novelle.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København ; Kristiania : Gyldendal, 1918

Fysiske størrelse | Physical extent:

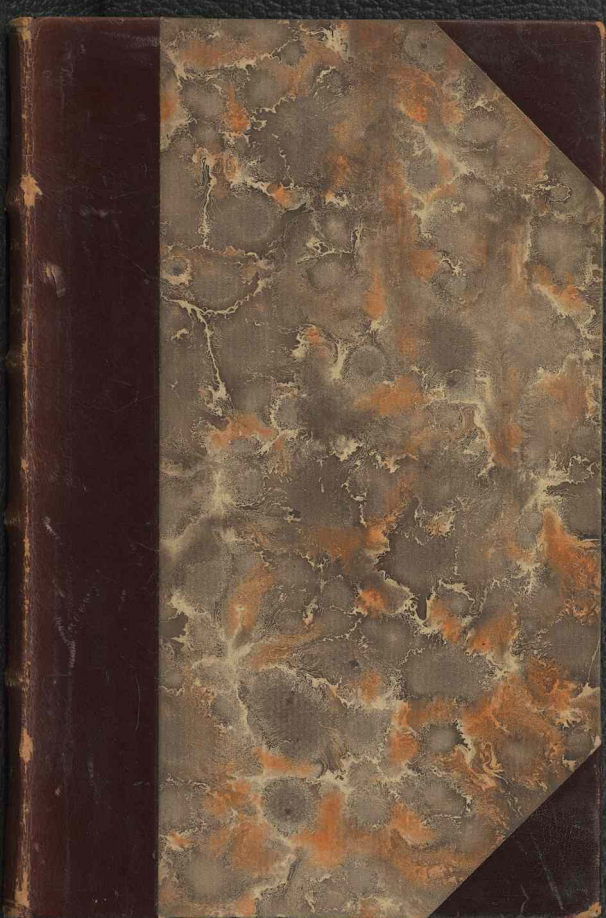
174 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

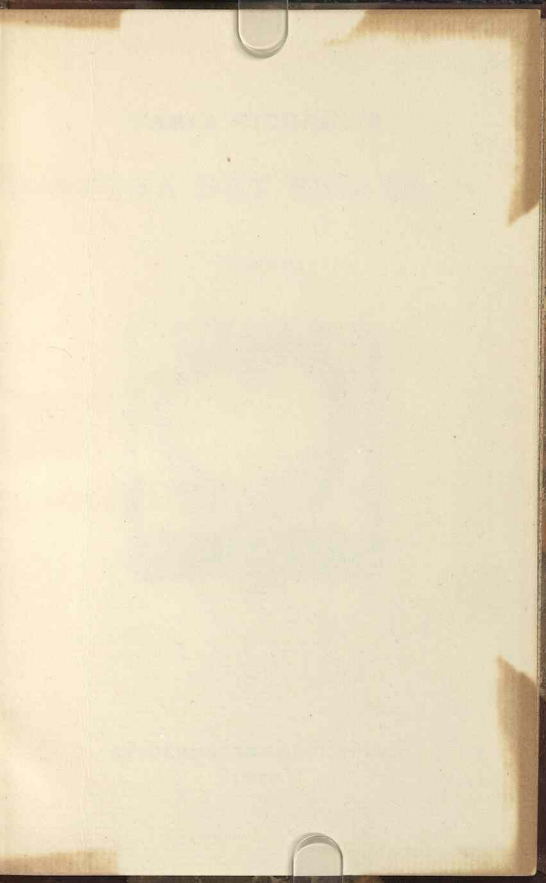
57. - 218

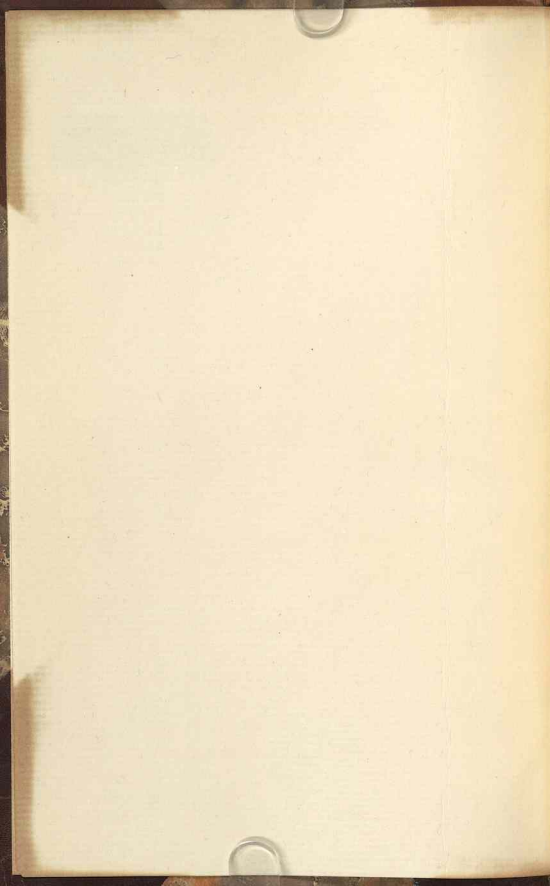
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023569885

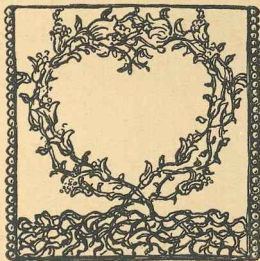

KARIN MICHAËLIS

ATTER DET SKILTE —

ROMAN

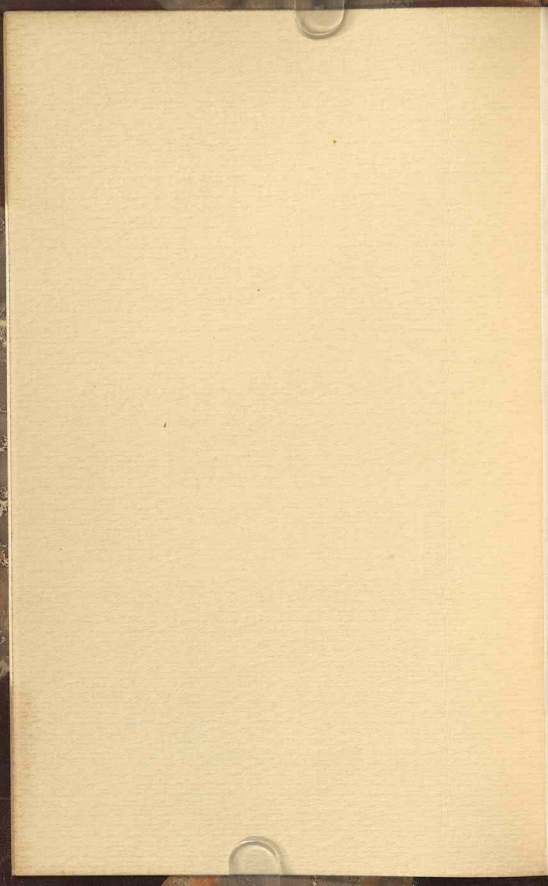

R

1919. 2108

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

1918

ATTER DET SKILTE —

KARIN MICHAËLIS

- BARNET. Fortælling (1902) 2. Oplag 1902.
LILLEMOR. Fortælling (1902) 3. Oplag 1904.
HELLIG ENFOLD. Fortællinger. 1903.
SØNNEN. Fortælling. 1903.
GYDA. Fortælling. 1904.
MUNKEN GAAR I ENGE. Fortælling. 1905.
DE SMAA MENNESKER. 1906.
TOMMELISE. Fortælling. 1906.
KYLINGESORGER. Fortælling. 1907.
OVER AL FORSTAND. Fortælling. 1907.
BETTY ROSA. En ung Kvindes Roman. 1908.
TRO SOM GULD. Fortælling. 1909.
DEN FARLIGE ALDER. Breve og Dagbogsopteg-
nelser (1909) 9. Oplag. 1913.
ELSIE LINDTNER. 1912.
BOGEN OM KÆRLIGHED. 1912.
GREV SYLVAINS HÆVN. 1913.
GLÆDEN SKOLE. 1914.
HJERTETS DRØMME. Fortællinger. 1915.
EN MO'RS ØJNE. Skuespil i 4 Akter. 1916.

KARIN MICHAËLIS OG JOOST DAHLERUP

- DANSKE FOREGANGSMÆND I AMERIKA. Med
Illustrationer. 1911.

KARIN MICHAËLIS

ATTER DET SKILTE —

NOVELLE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK
FORLAG - KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCXVIII

COPYRIGHT 1918 BY KARIN MICHAËLIS

TRYKT I 1250 EKSEMPLARER

GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KJØBENHAVN

BREVET var — uden Frimærke — lagt i Brevkassen Aftenen før. Pigen havde bragt det ind med Ordene: — Det er nok igen et af de Tigerbreve, Folk render og smider i Folks Postkasser! Og Fru Waage havde selv troet det og knap gidet aabne den snuskede graahvide Konvolut. Da hun læste det, fik hun et hedt Stød gennem hele Legemet, som blev hun uventet berørt af en svag elektrisk Strøm, og siden havde hun baaret Tanken om Brevet med sig som en sød, farlig og kriblende Hemmelighed. Hun beherskede sin Trang til paa Maa og Faa at ringe til Fru Wi-berg eller en anden af sine næsten-fortrolige Omgangsvenner for at afvente det store Øjeblik, hvor hun kunde traktere sin kæreste og intimeste Veninde med det sandelig Usædvanlige. Waage var kommen hjem ved Ellevetiden, og havde, da hun lod, som hun sov, listet om paa Strømpefødder for ikke at vække hende. I hans Adfærd var intetsomhelst mistænkeligt. Han plejede jo at gaa indenfor i Tivoli for at se Pierrot — ogsaa en Fornøjelse for en Mand i Halvtredserne — og saa

drikke sin Kaffe paa en af Fortovskafeerne. Men derfor kunde man jo aldrig vide ...

Inderst inde var hun lyst taknemlig for, at Brevet kom netop nu, hvor hun skulde se Henny efter en hel Sommers Fravær. Naar Henny mødte op med alle sine funklende Oplevelser ude fra den store Verden, havde hun ellers saa fattig lidt at byde til Gengæld, men dennegang var der baade Vrøvlet med Otto og Inger og saa Brevet. Ja, især Brevet.

Fru Waage gik nynnende og smaanuslende om i de to store Dagligstuer, den ene købt hjem fra en Charlottenborgudstilling og ovenud moderne, den anden fra Aarene i Esbjerg holdt i gulbrunt prunkende Brokade med Frynser og Kvaster. Tiden stod stille. Hun havde ikke Ro paa sig til at sysle med Haandarbejde, endmindre til at reparere paa det Husholdningsregnskab, som hver Lørdag gav Anledning til ny Strid og Beskyldninger for Løgn og Bedrag. Som om ikke enhver Kone var nødt til at lave lidt om paa Udgiftposterne, naar Manden var saa smaalig som Waage! Han tjente da ellers Penge nok, lod det til efter hans Udtalelser.

Hun var standset foran et Ungdomsbillede af Waage, taget dengang, hvor han blandede sig i 'de mindste Ting, forbød hende at bruge Krøllejern og tvang hende til at nedsalte et helt Svin og selv være med til at stoppe Pølser. Gud være lovet Tiderne havde forandret sig! Hun saa paa det gamle Bille-

de, til det blev helt nyt. Hun havde næsten glemt, hvordan han saa ud dengang. Man mærkede ordentlig af Udtrykket, hvor vigtig han var af Forretningens Opsving. Og grim kunde han jo ikke kaldes. Maaske ikke engang helt almindelig. Men den Missen med Øjnene og de nervøse Trækninger ved Skuldrene ødelagde alt. Ja, var Henny ikke kommen hende til Hjælp i rette Øjeblik, havde hun vel siddet og kukkeluret ovre i Esbjerg den Dag i Dag! Hun skuttede sig ved Tanken, tog saa Brevet frem og holdt det drillende hen til Billedet — som et Ben man lader en Hund snuse til — stak det atter til sig og lo højt: — Minna!

En lang slank Pige slentrede ind, lidt fjern og forlæst i Blikket: — Hvad er der nu?

— Du har da husket at ringe efter „petit fours“?

— De kom for en Time siden ... Hvad er det, du gaar og ler af?

— Børn har ikke godt af at vide alting!

— Aah du med dine Hemmeligheder! Jeg holder ti mod én paa, at Fru Têtens ikke er indenfor Døren, før hun ved Rub og Stub!

— Ja, saa maa jeg vel gøre, hvad jeg kan, for at du vinder dit Væddemaal ... Men sig mig, hvad har du og Kirsten for i Eftermiddag?

Datteren saa smaadrillende paa hende: — Tilovers, hvad?

— Det er da ikke nødvendigt, I altid hænger omkring, naar jeg har Besøg!

— Jeg troede nærmest, vi hang for lidt omkring, naar her var Fremmede!

— Ja, Gu'd skal vide, I generer Jer ikke for at gaa i Teatret eller sidde hos Jeres Venner, naar vi har Middag ...

— Naa, altsaa! Men ser du, Fru Têtens er nu et Par Haandfulde mere morsom end Jeres om jeg saa maa sige blandede Selskaber. Foderstoffer, Børssnyderier og Sladder kan man leve foruden, og du morer dig vist heller ikke for godt selv! Da hun saa Moderens skuffede Udtryk, slog hun om: — Du skal ikke være bange! Naar du og Henny Têtens er sammen, er der ikke Plads for andre Dødelige i Miles Omkreds. Og havde vi selve Vatikankanet til Bolig, du jog os alligevel hjemmefra, naar din keramiske Veninde kom til Hemmelighedsthe ... Men nu skal jeg sige dig noget: i New York var der en skinsyg Lægekone, som ligesaa lumskelig lod en Fonograf mure ind i Mandens Konsultationsværelse, og naar Dameklienterne var vel ude af Døren, snurrede hun hele Samtalen af. Det blev baade til Revolverskud og Skilsmisse. Pas du bare paa, din rare Mand ikke hiter paa det samme overfor dig og Henny Têtens, for det er vist nogle slemme Ting, I har at betro hinanden!

Fru Waage trak smilende paa Skuldrene: — Saa opfindsom er din Far nu ikke!

— Ved 'du, Mor, naar du taler om Far, er det

akkurat, som naar man selv sidder i Bil og ser de andre Stakler sjaske af paa deres Ben ...

Telefonen ringede og Minna løb ind i Spisestuen for at tage den. Det varede lidt, inden hun kom igen: — Det var fra Kontoret. Vidste du, at Far var hjemme?

Moderen gjorde ikke ringeste Forsøg paa at skjule det Ubefrag, Meddelelsen forvoldte: — Saa er 'den Glæde spoleret! ... Hvad har han ogsaa her at gøre paa denne Tid af Dagen?

— Du kunde for Eksempel tage og spørge! Men i grunden er det da hans Hjem — ogsaa paa denne Tid af Dagen!

Fru Waage ænsede ikke Brodden: — Dumt ogsaa, at Henny ingen Telefon har, ellers kunde jeg bede hende komme imorgen ... Nej, det er sandt, imorgen kommer jo Inger med Per.

— Ja, hold for Guds Skyld Per borte, naar Fru Têtens er i Farvandet. Sikken et Held, hun ingen Børn selv har faaet! Hun gav dem saamænd Morfin eller bandt dem til Bordbenene for at have Fred. Kan 'du huske, da vi var smaa, hendes første Ord var altid: Lad os blive fri for de Unger! Gud hvor jeg hadede hende!

— Saa er det rart, du har forandret Mening!

Minna reddede en usynlig Haarnaal, der var ved at glide ud af Moderens let graasprængte Haar: — Ja, paa Tomandshaand er hun pragtfuld! Der var

ikke den Forbrydelse, jeg ikke turde betro hende.
Hun forstaar alting!

— Tak, og hjælper somtid Børnene mod 'deres egen Mor!

— Og undertiden Moderen mod Børnene, lille Fru Waage!

Fru Waage sad og puslede med en Idé: — Hvad om I listede Far med en Tur paa Langelinje?

— Saa snarere The udenfor d'Angleterre — Far kan jo nok lide at vise sig med sine lange Tøse ...

Kokkepigen kom ind for at foreslaa Middagen: Tarteletter med Brissel, Skinkegratin og Fromage. Fru Waage sagde tankeløst: — Ja, hvorfor ikke? og Pigen gik.

Saasnart hun var ude af Sigte, remsede Minna op: — Tarteletter kan Far ikke lide, Brissel spiser han ikke, Gratin kalder han Ruskomsnusk og Fromage faar han Kvalme af! Du tager Hensyn til hans Smag, det maa man lade dig!

— Ja, din Far er vanskelig, det skal Gud vide! Der gaar næppe en Dag, hvor han ikke gør Op-hævelser over Maden — al den Umage jeg gør mig for at skaffe Afveksling ...

Minna lo: — Afveksling! Giv ham gule Ærter og Flæsk, Risengrød og Klipfisk og du skal se, han forlanger ingen Afveksling!

— Fordi din Far har Smag som en Bonde, behøver vi andre 'da ikke at spise med Træske ...

Minna rystede opgivende paa Hovedet: — I er

ligesaa kontrære i Smag som i alt andet. Du vil helst have noget krydret Rodsammen med fransk Navn, og Far det man kalder „jævnt borgerlig“ — men hvis Smag bliver den afgørende?

— Din Far er saa tyrannisk af Natur, at hvis man rettede sig efter ham i ét og alt, blev her ikke til at være ... Se nu bare til Inger og Otto!

— Det med Inger og Otto gør mig mest ondt for Far.

— Nu har jeg hørt det med! Din egen Søster ...

— Otto er saa flink til at høre paa Far og spille Billard med ham.

— Spille Billard! Og derfor skulde Inger Livet igennem lade sig behandle som en Skovisk ... Med et Tankespring tilføjede hun: — Han bliver hjemme ... Du skal se, han bliver hjemme ... bare for at ærgre mig! Han og Otto er to Alen af et Stykke.

— Mor, maa jeg sige noget?

— Du plejer jo at spørge!

— Hvis jeg var Mand og tænkte paa at gifte mig, saa vilde jeg før Brylluppet stille én Betingelse, og blev 'den ikke overholdt, var det Skilsmisse paa Stedet.

— Naa, og den Betingelse?

— Ingen Veninder, ingen Fortrolige! Ikke en eneste! Jeg synes, det maa være saa infamt for en Mand at vide, at hans Kone gaar og pjatter løs til andre Kvindfolk om alt det, de to har sig imellem

af Godt og Ondt — især Ondt. Jeg vilde da foretrække den mest lynende Utroskab.

— Du er rigtig venlig mod din Mor ... Som om jeg nogensinde ... Hun stoppede op og rødmede.

Minna pillede ved en Fryndse: — Kirsten og jeg er da ogsaa enige om, at det aldrig var bleven saa tosset forkert mellem Far og dig, hvis du ikke havde haft Fru Têtens og Fru Wiberg og alle dem at gaa og betro dig til ...

— Hvis det ikke er at udlevere Jeres egen Mor! Og saa bag min Ryg ... Man har da Lov at udveksle Tanker, uden at det strax skal kaldes at betro ... Hvad ved du om, hvem din Far gaar og betror sig til!

— Far og betro! Det vidner om Menneskekundskab!

— Man kan slet aldeles ikke vide! Med bevidst forborgten Stemmeklang tilføjede hun: — Som nu alle de Damer paa Kontoret ...

— Det er godt at mærke, du aldrig sætter dine Ben paa Kontoret. Men jeg kommer der jo af og til for at slaa Far for en Ekstraskilling ... De Damer ... ja, hvis Far havde Øjne i Hovedet, kunde de maaske være farlige nok forresten; men han hverken ser eller hører. Han holder sig til sit Faktotum, Frøken Borregaard.

— Frøken Borregaard altsaa!

Nu lo Minna, saa hun kom til at hoste; — Har du set hende? Fregnet helt ud i Ørene og i Tilgift

med den nydeligste lille Hofteskade, saa det wigglewaggler, naar hun gaar over Gulvet. Men knusende dygtig er Pigebarnet jo, Fremmedkorrespondent i tre Sprog og præmieret Stenograf ... Minna lo igen: — Har jeg ikke fortalt dig, da jeg var ude med Far for at købe Julegave til hende? Fru Waage saa uforstaaende ud: — Det var henrivende. Først skulde jeg underhaanden faa snuset hendes højeste Ønske op, for Far er jo ikke den Mand, der selv kan spørge. Jo, hun ønskede saamænd en imiteret hvid Ræv, og blev saa rød som sit eget Haar, da hun endelig fik over sig at komme frem med det. Tror du ikke, jeg maatte traske med Far i fire Butiker, inden vi fandt den Polarræv, der var god nok til lille Borregaard — og stor nok! Lige til at drukne i! Og ved Gud, om han ikke nær havde købt Muffe med, for hendes Mage til at besørge den udenlandske Post fandtes jo ikke i den vide Verden. At Skroget saa uforbederlig latterlig ud med sin hvide Ræv, det skænkede han ikke en Tanke. Forleden inde i Tivoli mødte jeg en stor hvid Ræv med en Smule rødhaaret Wigglewaggle under — det var Frøken Borregaard, der promenerede sin Skat rundt om Søen.

— Sin Skat ... Saa hun er forlovet?

— Forlovet! Minna fik et nyt Latteranfald: — Blev hun nogensinde det, maatte det da være med en Kontorstol eller en Hovedbog. Nej Skatten, det er Ræven. Forresten er hun rigtig skikkelig. Jeg

gør lidt Kur til hende, for Vejen til Fars Tegnebog gaar gennem hendes Velvilje. Hun er mere inde i, hvad der bruges her i Huset, end du og Far til-sammen.

— Det er dog ganske upassende af din Far at sætte fremmede ind i denslags private Ting!

— Aah hvad, naar hun er dygtig og ellers venlig og rar. Han sidder jo og bliver mosgroet paa det Kontor, medens vi andre ærlig talt morer os rigtig godt for hans Penge.

— Du taler om Kontoret, som var det et Fængsel. Noget maa en Mand da tage sig til, naar han har Kone og Børn at forsørge.

— Selvfølgelig! Men saa skulde han ogsaa gerne have lidt Fornøjelse af dem, og det kan man ikke sige, Far har ret meget af.

— Det er da udelukkende hans egen Skyld. Herhjemme er han altid tvær og ubehagelig. Jer under han jo ikke den uskyldigste Fornøjelse, uden der først skal være Vrøvl og Scener.

— Han har det nu heller ikke godt herhjemme. Det er dig, vi taler med, det er dig, vi morer os med. Igrunden er han temmelig overflødig — naar han ikke rentud er i Vejen. Og altid handler vi bag hans Ryg. Han maatte jo være mere end dum, hvis han ikke forlængst havde mærket det.

— Vi er da ved Gud nødt til at handle bag hans Ryg! Hvad ligner det at forbyde sine Døtre at gaa paa Bal! Og hvorfor? Fordi han „kender Mæn-

dene"! Som om nogen ung Pige tog Skade af at danse, om 'det saa var fra Morgen til Aften!

— Vi kan jo heller ikke klage over Mangel paa Dans — takket være en lille snedig Mor, der altid forstod at lyve det blaa ned fra Himlen.

— Lyve! Kalder du det at lyve, at jeg værner Jer mod Fars Taabelighed og Stivsind?

— Godt, saa kalder vi det noget andet. Men 'du har i hvert Fald sørget for, at vi ikke kom til at nøjes med de allernaadigst tilladte tre Baller om Aaret.

— Og har jeg ikke sørget for, at I hvert Aar havde Bal herhjemme? Det har ikke altid været let at holde denslags skjult. Og fik han 'det at vide — jeg ved ikke, hvad han gjorde!

— Du har været storartet paa din Facon, du skulde bare aldrig have været gift med den Mand!

Fru Waage fik med ét et lidende og gammelt Udtryk? — I Unge er saa kloge. I ved saa evig sikkert, hvordan alting burde have været eller ikke været.

— Er det saa underligt, man bliver klog paa det, man har for Øje fra Morgen til Aften? Vi kender saamænd baade dig og Far langt bedre end I selv.

— Det har man for Aar ind og Aar ud at gaa og tage Hensyn til Jer.

Minna ruskede Moderen: — Næ men Mor, du vil da ikke sige, at I nogensinde har taget blot det bitterste Hensyn til os, hvad det angaar?

— Jeg blev hos Jer! Var det ikke Hensyn nok?
 Minna tøvede lidt, inden hun svarede: — Mor, det maa du ikke sige. Du blev ikke for vores Skyld. Du har aldrig for Alvor tænkt paa at gaa. For du har aldrig vidst, hvor du skulde gaa hen. Og forresten har du det jo som Blommen i et Æg. Der er bare det, at I ikke passer, og at I gør hinanden al den Fortræd, I kan.

— Hvad gør jeg din Far, om jeg maa være saa fri at spørge?

— Haanden paa Hjertet: naar har du sidst gjort noget for at glæde ham?

— Gør han noget for at glæde mig? Retter jeg mig ikke efter ham i Stort og Smaat?

— Far vil helst bo udenfor Byen i en Villa med stor Have. Bor vi udenfor Byen? Bor vi i Villa? Har vi Have? Far kan ikke døje Centralvarme? Har vi Kakkelovne? Far elsker at blive taget med paa Raad. Spørger vi ham om Lov til nogetsomhelst?

Med røde Pletter paa Kinderne skar Fru Waage Minnas Remse over: — Din Far vilde helst have, vi selv syede vore Klæder af hjemmevævet Vadmél, selv bagte vores Brød, slagtede vor Gris, støbte vore Lys. Han saa helst, I kom ud og lærte Landhusholdning og ikke gav Jer af hverken med Læsning eller Musik ... Og nu formeligt bebrejder du mig, at jeg har staaet paa Jeres Side! Naar havde Kirsten faaet Lov at spille paa Byens

første Lærer, hvis jeg ikke havde lirket det igennem?“

Minna sagde ligesom for sig selv: — Det var dengang, vi blev enige om ikke at sige andet end ja og nej til Far, indtil han gav sig ... det varede fem Dage, saa virkede Torturen ...

— Tortur ... Og nu synes du maaske, at Otto skal have Lov at tvinge sin brutale Vilje igennem overfor Inger! Kan du da ikke forstaa, jeg vil have hende til at gaa fra ham, inden det bliver for sent ...

— Jamen Mor, der er 'den Forskel, at Inger holder af Otto, medens du aldrig har brudt dig en Pluk om Far.

— Otto er en modbydelig Tyran ... en Egoist ... en Barbar ... Der er dog Grænser for, hvad en Kone skal lade sig byde af sin Mand ...

— Du har det altsammen fra Inger. Havde hun ikke haft dig at faa Medhold hos, hvem ved, hvordan hun da selv havde klaret det ... Otto er maaske lidt brutal — men et rigtig Mandfolk, 'det er han nu. Og jeg kan i Grunden ikke se saadan farlig Ydmygelse i, at en ung Kone gaar paa Hus-holdningskursus seks Maaneder — —

— Frivilligt nej, men naar han giver hende Valget mellem det og Skilsmisse — nej, ved du nu hvad! En Mand, der har større Indtægter end vi, det siger Waage selv ...

— Det er nu ligemeget, Mor, hvis du faar Inger

til at gaa fra Otto, saa vil jeg prøve ham en lille Tid. Ovenikøbet, om jeg skal gaa paa Husholdnings-skole et helt Aar . . . Men du vender nu altid op og ned paa Tingene, til de passer dig . . . Otto forlanger jo ikke, at Inger skal skure og skruppe eller selv staa og røre i Gryden. Han forlanger blot, hun skal kunne dirigere Pigerne og arrangere deres Middage, saa han ikke bliver til Nar for sine Venner . . .

Fru Waage hørte ikke efter. Hun sagde inde fra sin egen Tankegang: — Tænk, om jeg havde haft Jer alene!

— Mor, hvorlænge er det igrunden siden, 'du kom i Tanker om, du havde tre levende Børn?

Spørgsmaalet ramte. Moderen veg for Datterens rolige Blik.

— Og hvad skulde vi saa have levet af? Vilde du maaske have snyltet paa Far hele Livet, som de fleste fraskilte Koner?

Fru Waage følte sig paa Glatis, men hun gav ikke gerne fortabt overfor sine store Børn: — Saa havde jeg selvfølgelig taget mig noget til — arbejdet for Jer — —

— Hvem var det, som i sin Tid giftede sig netop for ikke at komme ud som Husjomfru?

— Visse. Vasse! Min Moder sad Enke med knapnok det Nødvendige, og jeg havde ingenting lært. Nutildags kan enhver ung Pige, naar hun vil, klare baade for sig selv og andre . . .

Minna stemte Fingerspidserne mod sine Tindinger: — Din Mangel paa Logik er guddommelig. Takket være Fars Penge har vi lært noget. Men jeg er da toogtyve Aar og har til Dato ikke tjent til et Par Handsker. Faar jeg engang Magistergraden, kan jeg maaske redde et Par Timer ved en Skole eller faa Lov at gaa som Volontør paa et Bibliothek. Men det kunde du da ikke have ernæret os med dengang!

— Du snakker! Det var Fru Waages stadige Omkvæd, naar en af Døtrene havde klemmt hende op mod en Væg.

Minna smilede: — Indrøm saa, at Far har en lillebitte Berettigelse til at være hjemme engang imellem!

— Som om jeg nogensinde har sagt et eneste Ord mod Jeres Far! ... Men prøv nu paa at faa ham med, saa ... Fru Waage glemte Resten for at vinke og hilse udover Raadhuspladsen.

VENSKABET mellem Eline Waage og Henny Têtens var gammelt. Deres Mænd havde aldrig været i Stue sammen og var kun paa saare formel Hilsen. Fru Têtens havde engang brugt den for Eline uforstaaelige Vending: — Vore Mænd er inkommensurable! men da hun rettede sig efter Stemmeklangen, gættede hun ikke saameget fejl endda. Gustav Waage var altfor dagligdags og triviell til at kunne tækkes en Verdensmand som Oskar Têtens!

Henny var ikke mere blot den berømte Arkitekts Kone. Hun havde prøvet sig frem gennem flere Kunstarter og endelig fundet sit Felt. Nu syslede hun med smaa keramiske Forsøg, der kom paa Udstillinger og blev omtalt som „raffineret Kunst“. Naturligvis fandt Eline Venindens Krukker og Vaser bedaaende, men indsaa dog, at hendes Øje ikke var nær nok kultiveret til at tilegne sig Sjælen i Hennys Kunst.

Fru Têtens kendte Alverden og fodrede trofast den otte Aar ældre Venindes Videbegær med hver noksaa lille Oplevelse, fortalte udførligt om sin

store Selskabelighed, om de mange Rejser med dertilhørende Forelskelser, og indviiede hende i Mandens kunstneriske Bryderier og Triumfer.

Af fuldt, taknemligt Hjerte, om end efter fattig Evne, gjorde Eline Gengæld. Alt det, hun selv forgæves havde drømt om at opleve, indsugede hun gennem Hennys farverige Skildringer, henrykt lyttende til den kattekillingsagtigt indsmigrende, smidige Stemme, stolt over at turde kalde hende Veninde, fanatisk beundrende hendes Væsen og Person.

En Tid var hun gaaet i Angst for, at den feterede Henny, skulde lade hende falde, men det viste sig, Frygten var ganske ugrundet. Henny blev aldrig træt af sin troende, beundrende Veninde, der tog alt uden Misundelse eller Kritik. Hun følte selv, at hun ofte i Elines Nærhed, paavirket af den kærlige ødsle Hyldest, blev det mærkelige, fortryllende Væsen, Eline ansaa hende for at være. Dette gjorde, at Eline var hende ligesaa uundværilig som omvendt.

De mødtes for næsten tyve Aar siden i Esbjerg, hvor Henny, som Gæst hos en gammel Præstenke, søgte at imponere den lille By i fantastiske Gevandter af storblomstret Mousselin og Sko med Kæmpespænder. Dengang var Eline allerede Mor til tre levende og to døde Smaapiger. Men med sine seksogtyve Aar var hun endnu nyfgen og sky, som den unge Pige, der gennem Aandehullet

i en frossen Rude spejder ud i den Verden, hendes Drømme har befolket.

For Eline var Henny en Aabenbaring. Hun talte med Overlegenhed om alt fra Kunst til Religionsfilosofi, ganske ubekymret om, hvorvidt hendes Udsagn var begrundede eller ej. Hendes Selvtillid var grænseløs men indtagende.

Til Gustav Waages absolutte Mishag fik hun sin Gang der i Huset. Hverken isnende Kulde eller direkte Udfald skræmte hende. Eline bad hende mindeligt om kun at komme, naar Waage var ude, men alt prellede af mod Henny, der kun gjorde, hvad der i Nuet passede hendes atten Aar.

Gustav Waage var sluppet saare nemt til sin nydelige Kone. Han havde ikke behøvet at gøre Knæfald eller fri mere end en Gang. Man havde modtaget ham som den store Gevinst i Lotteriet. Hans pæne Indtægt, en Forretning i Opadgaaende, et solidt Familienavn og et propert Ydre, alt maatte paa Forhaand stemme Elines Kæmnerenke og Moder gunstig. Men dertil kom, at Eline havde en lille Fortid, der trængte til at dækkes af et Brudeslør.

Eline var inden sit tyvende Aar Skyld i to brudte Ringforlovelser. Bægge var blevet til i Kafferus paa Hjemvejen fra de smaa Aftenkaffeselskaber i det Fri, som mindre Byer fraadser i.

Den første Forlovede var Sidebanestationsforstander og Enkemand med moderløse Små. Han havde Hastværk, for Gagen var lille og den be-

talte Hjælp dyr og daarlig. Han haabede i Eline at finde en rettroende Kvinde, paa hvem Hænderne vendte godt, og som med Flid og Fornuft vilde forestaa den daglige Husgerning samt omgaas hans smaa Børn med Kærlighed.

Han var ikke ilde af Ydre. Flere Aar senere kunde Eline vaagne op af en Drøm om glubske røde Læber i sort Vildmandsskæg. I Tankerne kaldte hun ham Rolf Blaaskæg og gøs velbehageligt, naar han kærtegnede hende. Men da han paa Moderens Fødselsdag, anden December, ved Chokoladebordet tog en Tot snavset Vat ud af Øret og lagde paa Dugen for bedre at høre, og da hun et Par Dage før havde opdaget, han bed Negle, fattede hun en saa uovervindelig Lede for ham, at hun sporenstregs sendte Ringen tilbage — uden at raadføre sig med nogen først.

I seks lange Maaneder rugede Moderens Vrede over hende, og Vreden nøjedes ikke altid med Udslog i Ord. Saa var hun saa heldig at vinde en Kommunelærers Behag. Han var ikke just køn, og Ørene stod ud som Hanke, men var ikke fyldt med Vat, og han varetog sine Negles Pleje med en tilspidset Tændstik og et Stykke Vadskeskind.

Han vidste en hel Del og samlede paa Frimærker.

Om Aftenen, naar Eline syede videre paa det i seks Maaneder afbrudte Udstyr, holdt han kulturhistoriske Foredrag for hende og Moderen eller

medbragte Frimærkesamlingen og forklarede Damerne de enkelte Mærkers Værd og Sjældenhed. Eline formaaede ikke at skjule sin bundløse Uvidenhed paa de fleste Skolekundskabers Omraade. Kærligt og taalmodigt gav han sig til at undervise hende. Hun fik Lektier for og blev overhørt. Hver Dag maatte hun skrive et Brev til ham, som han næste Dag bragte tilbage, gennemrettet med rødt Blæk.

Eline havde ved Kærlighedsbreve forestillet sig noget glødende paa duftende Papir, som blev besvaret med bankende Hjerte og under Livsfare anbragt i en Stærekasse eller et hult Træ, hvorfra det ved Nattetid — ogsaa under Livsfare — blev hentet. Hendes Breve var skrevet paa Stilebogs-papir, fordi Kæresten var mest vant til at rette det, desuden, sagde han, var det det billigste.

Eline var dengang en Nar efter at danse. Moderen tillod hende at deltage i det aarlige Julebal for at vedligeholde Omgangen med Honorationes. Noget mod sine Principper indvilligede Kommune-læreren i at gaa til Julebal med sin Forlovede — forudsat, at hun i rette Tid havde tilegnet sig den danske Kongerække, de sønderjydske Hertuger samt Departementerne i Frankrig, de sidste baade paa Kortet og i Hovedet.

Medens hun nu broderede Pibebrædt til sin Forlovede og glædede sig til Ballet, repeterede hun ustandseligt Aarstal og Departementer. Midt i

kunde det hænde, at Tankerne forvildede sig til Fremtidshjemmet, som hun i Fantasiens havde rede i alle Detaljer, lige til det med vilde Roser indhegnede Familiegravsted.

Hjemmet tog sig saaledes ud: Grønne Plydemøbler med Gyngeskammel og Sybord paa Forhøjning med Gelænder om. Lyserød Ampel over Sybordet. Sybordstæppet broderet med gule Roser og Vildvin. Napoleon i Kalipasta foran Pillespejlet. To Etagerer med Nips, en paa hver Side af Portieren, som var broderet med Siv og Aakander. Sort Fløjls Kakkellovnsskærm med haandmalede Markblomster. Mange Palmer. En hvid Kamin og et Isbjørneskind var to saa forfløjne Ønsker, at hun kun i ny og næ tog dem med. Egetræs Spise-stue med sølvrandet Kikseaaase paa Buffeten, der havde grønne Ruder, københavnsk Porcelain. Stort Linoleumstæppe med Mønster. Hvidlakeret Soveværelse med lyseblaa Ampel over Sengen og lyseblaa Svanedunstøfler under Sengen. Køkkenet indrettede hun ikke, det kom kun Pigen ved. Hun selv vilde passe Blomster, maaske faa Børn og gøre smaa fine Selskaber med Flødeskumsdessert og Overraskelser.

Tilslidst mente hun at kunne sine Sager saa perfekt, at det gik an at tage to Dage fri for at rynke Balkjølens mange Garneringer. Dette var en Dumhed. Paa Overhøringsdagen viste det sig, at hun kunde en Mængde baade Aarstal og Departemen-

ter, men vidste ikke, hvor nogen af dem havde sin Plads. Alt laa i en uhjælpelig Pærevælling i hendes Balfeberhjerne.

Kommunelæreren tog sin Svigermoder til Vidne paa, at en saadan Ligegyldighed overfor hans rimelige Ønsker ikke turde gaa upaataalt hen. Og Ballet var dermed slettet af Juleprogrammet.

Men da skete der noget, Eline aldrig senere kunde forklare sig selv. Hun stampede i Jorden og skældte og smældte. Og vilde han ikke gaa med, den Dødbider, saa kunde han blive hjemme, for nu gik hun alene I Øjeblikkets Koghede fløj Ringen fra hendes Finger og faldt saa uheldigt, at han ovenikøbet maatte kravle indunder Sofaen for at hente den.

Eline kom til at bøde haardt for denne pludselige Trods. Moderen skaanede hende ikke. Hvad hun bildte sig ind! Skulde hun være for god til at tage mod en velfortjent Irettesættelse af sin Kæreste! Men hun var doven og opsætsig, det var Sagen. Nu kunde hun komme ud at tjene, tage Plads som Husjomfru og staa op Klokken fire om Morgen — istedetfor at sidde i en pæn Treværelsens Lejlighed med en pæn og pensionsberettiget Mand!

Eline rystede af Angst. Op Klokken fire om Morgen! Hun, der helst laa i Sengen til Klokken ti! Hundrede Gange begræd hun sin usaligt let-sindige Omgang med ærlig mente Ægteskabstil-

bud. Skulde Vorherre nogensinde tilgive hende og lade hende faa en Mand, hun vilde forgaa af Lydighed og Føjelighed. Gerne havde hun skrevet et angerfyldt Brev til Kommunalæderen, men hun kendte sin Begrænsning overfor Tegnsætning og Stavning af vanskelige Ord. Det kunde gøre ondt værre.

En Dag standsede hun ham paa Gaden med et bodfærdigt: — Hagbarth, jeg vilde saagerne tale lidt med dig! Han løftede paa Hatten: — Undskyld Frøken, jeg har ikke den Ære at kende Dem!

Moderen gjorde Alvor af sin Trudsel og satte Annonce i Jyllandsposten om Husjomfruplads for en ung Pige af bedre Familie. Paa dette Tidspunkt var Eline bleven bleg og mager, redte hver Morgen en stor Ville Haar af, gik med sænket Pande og rødmede, naar nogen hilste paa hende. Hun var bange for Gadespejlene og besøgte flittigt Kirken, ønskende at være født i et katholsk Land for at kunne tage Sløret.

Gustav Waage forelskede sig ubændigt i den bodfærdige Pige, der saa ud som Indgrebet af alle kvindelige Dyder. De to brudte Forlovelser nærmest smigrede ham. Det var jo hende, der havde givet begge Kærester Løbepas. Han troede strax at mærke, han ikke var hende ligegyldig. Og det var han ikke; hun bad til Gud om at faa ham. Men Gustav Waage var en forsigtig Mand, han mente, at fire Øjne ser bedre end to, og derfor lod han sin

Moder, Enke efter en Landsbyskolelærer paa Thyland, komme ned paa Besøg. Hendes Dom skulde gøre det endelige Udslag.

De to Enkemødre fandt hinanden i deres mange Bekymringer for Udkommet og enedes om, at Eline kunde blive en udmærket Hustru og Moder, naar hun „blev holdt til“. Kun ikke lade hende faa Tøjlerne. Svigermoderen tilbød at blive hos de Unge tre Maaneder efter Brylluppet for at have en Haand i Hanke med.

Under hele Forlovelsestiden slap Eline ikke sit Haandarbejde af Hænderne undtagen for at deltage i huslig Gerning. Hun var ydmygt beskeden overfor den gamle Fru Waage, hvis knoklede, gigtkrumme Fingre mindede om Gribbeklør.

Hun havde ingen Mening, kun Taknemlighed. Hun frygtede at vække sin tredje Forlovedes Mishag ved den mindste Ytring eller Bevægelse. Gustav Waage saa hende allerede i Tankerne brygge Øl, bage til Jul og stoppe Pølser efter Efteraarsslagtningen. Da han foreslog i Forening med bægge Mødre at indrette Hjemmet som en Overraskelse, tog hun imod med Tak.

Saalænge Svigermoderen var i Huset, gik alt som det var beregnet, men Eline talte Dagene til hendes Bortrejse og lovede sig selv, at hun nok skulde faa Hjemmet ryddet for Mødre paa en eller anden Maade. Mandens voldsomme Forelskelse gav hende et hemmeligt Overtag, som hun i Først-

ningen ikke dristede sig til at misbruge, men lovede sig meget af. Ægteskabet selv var hende en bitter Skuffelse, og hun gav Manden Skyld for, at det ikke blev, som hun havde forestillet sig det. I de farlige Ungpigerdrømme, hun trods de brudte Ringforlovelser, ustandseligt hengav sig til, havde hun af Hjertens Lyst taget for sig af Fantasiens Helteskikkelser, der altid optraadte i Kjole og Hvidt eller med engelsk skødesløs Elegance — perlegraa Handsker, guldknappet Stok.

Hun havde aldrig forestillet sig et Mændfolk uden Frakke, endsige uden Vest og Benklæder. Morgentøflerne, Underbenklæderne og de daskende Seler forknyttede og irriterede hende. Hun kunde ikke tilgive ham, at han hver Morgen, prustende og støjende dukkede hele Hovedet ned i Vandfadet, saa det stænkede over i Sengen paa hende. Hun bebrejdede ham, uden Ord, at han hostede, naar han blev ivrig, at han stod og trippede paa Stedet, at han ofte havde nogle løjerligt skuttende Bevægelser med Ryg og Skuldre, som om Uldtrøjen generede ham.

Til hans Fordel talte — foruden Aarsindtægten og den glohede Forelskelse, der sommetider slet ikke var hende imod — Brillernes Guldindfattning. Havde han baaret Monocle, havde hun sandsynligvis forelsket sig varigt og lidenskabeligt i ham. Som det var, bar, i Herning, foruden Gustav Waage, kun Borgmesteren guldindfattede Briller.

Det meste af, hvad han foretog sig, vakte hendes Mishag, smaaskar hende i Nerverne. Da de blev ene to, viste hun det i sin Holdning. Han forstod ikke, hvad der gik af hende, han var jo gerne krøbet paa alle fire for at takkes hende. I et Brev til Moderen rørte han læmpeligt ved Elines forandrede Væsen, som han mente, maaske kunde skyldes naturlige Omstændigheder. Moderen huskede ham paa, hvad Elines egen Mor havde sagt: Hun maa holdes til og fremfor alt ikke køres med slappe Tøjler.

Naa, skulde det være, saa maatte det være. Han valgte den Vej at kritisere hende højlydt, snart hendes Paaklædning, snart hendes Udtalelser, snart Maden, snart Vadsketøjet, snart Husholdningsregnskabet. Saa ofte han følte hendes skuffetforagtende Blik, stak han efter hende med en eller anden saarende Antydning. Det lykkedes ham at skræmme hende og gøre hende usikker.

Det fuldt monterede Barnekammer, han havde delikateret hende med paa deres Bryllupsaften, belærte hende tydeligt om hans Ønsker. Tre Børn i tre Aar, og hun begyndte at sløves, skønt bægge Enkemødrene døde i samme Tidsrum. Uden Indsigelse føjede hun sig efter ham, og med hendes Føjelighed vendte hans naturlige Godhed tilbage. Dog vedblev han stærkt at blande sig i de huslige Anliggender, gjorde ofte selv Indkøb, bestemte

naar Storvask og Hovedrengøring skulde finde Sted, naar der maatte begynde at fyres i Kakkel-ovnen, hvorledes Køkkenhaven skulde tilplantes, hvorledes Gardinerne skulde hænge. Han forbød hende at bruge Krøllejern, Pudderpapir og duftende Sæbe, tillod hende ikke at gaa med gennembrudte Strømper og franske Hæle.

Efter det tredje Barns Fødsel flyttede Familien Waage til Esbjerg, og Foderstofforretningen begyndte at antage større Dimensioner. Gustav Waage maatte gøre hyppige Smaarejser til London og købte paa en af dem et Armbaad med fem Brillanter til Eline. Men Armbaandet laaste han inde i sit eget Pengeskab af Frygt for, at hun ved Brugen skulde tabe det ligesom den Ring med en ægte Perle, han havde givet hende efter det første Barns Fødsel for Penge, sparet op ved et helt Aar kun at ryge en Cigar om Dagen.

I Herning havde Eline haft den Omgang, hendes Mand havde valgt. Herrerne talte Politik og Penge og blev drøjt vittige ved Bordet. Damerne drøftede Underlivsoperationer, Husholdningsbryderier og deres Mænds Uvaner. Naar Eline sad ved det runde Bord i Dagligstuen under Hængelampen med Prismelampetterne, med fem andre Damer hver i sin røde Fløjlssol, var hun tilsyneladende en opmærksom og beskeden Værtinde, men pludselig kunde der dybt inde i hende koge

et vildt Raseri op, saa hun ønskede, at et Jordskævl skulde tilintetgøre baade Damerne, hende og hele Herning.

Moderfølelsen bragte hende ingen Glæde. Hun døjede meget, medens hun ventede Børnene, var forpint ved Tanken om sit Ydre, besværet af Byrden, led ved Manden, der lod det ske og led ved sig selv, fordi hun sletningen Glæde følte. Børnene blev for hende nogle smaa hjælpeløse Skabninger, der nu engang var der, og som man derfor maatte tage sig lidt af. Hun tog sig det mindst mulige af dem.

Eline vænnede sig til at regne med et Barn om Aaret. Kjolerne blev lagt ud, taget ind og lagt ud igen. Hun selv blev uformelig og atter slank. De to første Aar i Esbjerg bragte hun to dødfødte Børn til Verden.

De tre smaa levende Børn var mest overladt til Pigerne. Gustav Waage, som med den udvidede Forretning, havde mindre Tid at beskæftige sig med Hjemmet, kom i Almindelighed kun til Maaltiderne, der igen afhang af Kokkepigens Luner.

Han var kommen saa højt op paa Skattelisten, at han fik Smag for Ærgerrighedens Sødme. Omgivelserne skulde ikke blot vide men ogsaa mærke, han var en Mand i Opkomst. Han lejede stor Lejlighed, tillod Eline at faa Silkekjoler og begyndte at give rigtige Middagsselskaber med mange Retter og Skyllleskaale.

Omgangen i Esbjerg var ikke synderlig forskellig fra den i Herning, men der var et vist Pust udefra over den. Man var London nærmere. Menneskene selv betød intet for Eline. Ved Lys og i Festklæder blev de ikke mere mærkelige end i deres daglige Klæder og Vaner. Men Fornemmelsen af Fest i Huset, ja Ordet „Middagsselskab“ gav hende Luft under Vingerne. Hun elskede Forberedelsen i den Grad, at hun over den næsten glemte, hvem den gjaldt.

Dagene før en Middag gik hun om i stille Lykkerus. Hendes Sind bølgede op og ned som i dyb Forelskelse. Hun studerede Kogebog og standsede ved 'de Retter med de fornemste Navne og sjældneste Ingredienser. Hun gjorde selv Indkøb og saa saa straalende ud, at de Handlende undrende tænkte, hvad mon der var sket. Trøfler, Oliven, Gaaselever blev ligesaa mange smaa hede Fornemmelser i Hud og Nerver. Hun købte Blomster og rødmede, naar hun valgte dem ud. Hun gjorde Kur til Kogekonen og strøg i Forbigaaende kærtegnende over Vinflaskerne med de smukke franske Etiketter.

Hun var timevis om at pynte Bordet, og de musikalske Blomster bøjede sig villigt efter 'de Melodier, der sang i hendes forventningsfulde Sjæl. Om Natten kunde hun ligge og pønse ud, hvordan Blomsterne skulde anbringes. Gæsternes halvt forargede halvt beundrende Udraab var hende lige-

gyldige. Det var ikke for dem, hun havde pyntet Bordet. Naar alt var færdigt, Lysekronen tændt — Lysekronen købt paa Auktion fra en rigtig Herregaard — og Pigen med hvid Kappe, Krave og Forklæde stod ved Døren for at modtage Gæsterne, kunde Eline liste sig ind og se nedover Bordet. Saa lukkede hun Øjnene og bildte sig et kort Nu ind, at her skulde sidde en Kres af mærkelige, fremragende Mænd, der kyssede paa Haanden og bar Silkelommetørklæde inde i Mansjetten, og Kvinder med „forborgne Smil“ og juvelbesatte Kniplingsvifter. Den ene af Gæsterne var den „ham“, hun ikke vidste Navnet paa, de andres Navne havde hun samlet op gennem Læsning af Hovedstadsbladene henne paa Konditoriet, hvor de laa fremme.

Til den megen gode Mad blev drukket god og rigelig Vin. Stemningen blev varm. Ogsaa Eline blev saa stundom revet med og løftede Hovedet paa en egen udfordrende Maade, som tænkte hun: — Vent I blot, min Tid kommer nok! Hun forsøgte saa smaat at kokettere, men da hun af Naturen var meget prude og ikke taalte, at nogen nærmede sig hende, blev det ved Forsøget. Herterne lagde nok Mærke til hende, men hviskede sig imellem: Snerpe! Og Damerne fandt, at hun virkelig opførte sig som en Fjante. Sagen var, at Herregaardslysekronen paavirkede hendes Væsen og Manerer, medens de øvrige Gæster, der jo ikke

skænkede den en Tanke, ikke lod sig spore til finere Haandteren af Glas og Kniv og Gaffel af den Grund. — Man skulde ved Gud tro, hun spillede Komædie! sagde en af Damerne, og dermed var Eline dømt: Skabekrukken!

Engang lod hun sig, mod Sædvane, grovt kurtisere af en paatrængende Kavaller fra Hovedstaden, der var ovre for at gøre Terminsforretninger. Bagefter lavede hendes Mand en saadan Scene, at hun drømte sig Heltinden i en hel Duell-affære. Aldrig havde hun oplevet noget saa flam-mende dejligt som dette Othelloraseri. I Fryden blandede sig kun to kedelige Ting: At hun hverken brød sig om sin Othello eller om Fyren, Udbruddet gjaldt.

Hun hungrede efter en Genstand for den For-elskelse, der laa fuldt færdig inde i hende. Naar hun gik Ærinder eller Tur, søgte hun altid ned til Havnen eller til Banegaarden, de to Steder, hvor der var mest Rimelighed for at se nye Mennesker. I hvert nyt Ansigt, hver ny Skikkelse anede hun fjern Mulighed for den Lykke, hun stadigt haabede paa.

Hvert Aar vendte de store Rengøringer tilbage, den store, modbydelige Slagtning, hvor hun følte sig grumset baade paa Krop og Sjæl af Blod og Stank, hver Maaned kom den store Vask, hver Uge bragte sin Lørdag med Torveindkøb, Lugt af Klor, Husholdningsregnskab og Uryd. Men Søndag var

den værste Dag. Den tilbragte Gustav Waage i Familiens Skød, med Arbejde i Haven eller Spaserture, hvor Barnevognen var med, baade Formiddag og Eftermiddag.

Nu og da kom til Esbjerg en saakaldt „vandrende Udstilling“. Eline forstod sig ikke paa Kunst, forstod sig sletikke paa Kunst, for hende var et blankt og varmt Olietryk ofte langt kønnere end et ru Maleri, men hendes friske Øjne besad Hukommelse. Saalænge en Udstilling varede, besøgte hun den hver Dag og gik om mellem de spanske Vægge, som gik hun i et fremmed Land og oplevede de mærkeligste Ting. Hun lærte Billederne udenad, tilegnede sig Kunstnernes Navne og Signatur og syntes, at hun derved kom det, hun længtes efter, nærmere. Der befandt sig altid, mellem Billederne, Portrætter af kendte Personligheder, Kunstnere, Videnskabsmænd, Skuespillerinder, Adelige. Hun indprentede sig Ansigterne og for Kvindernes Vedkommende baade Klæder, Haarsætning og Smykker. Siden levede hun højt paa hver lille Notits, hun fandt i Bladene omme i Konditoriet.

En Tid plagede hun sin Mand om at holde et Hovedstadsblad, men hans Afsky for alt, hvad der angik Storbyen, var saa urokkelig, at hun opgav Haabet. Derimod gik han ind paa at abonnere paa et „ægte fransk“ Tidsskrift. Bægge tilsammen kunde næppe hundrede franske Gloser, men det

var ikke det, det kom an paa. Tidsskriftet laa der, i hendes Stue, paa hendes Bord. Den graaeste Regnvejrsdag med Kighostebørn i Huset fik et Skær af Sol, naar hun paa sin Vej gennem Stuen hastigt rørte ved de store, glittede Blade. Det var selve Paris, der kom til hende.

Saadan skulde Mennesker se ud, som Afbildningerne deri, saadan skulde de smile. Saa fornem burde Verden være. Det tilsyneladende uskyldige Tidsskrift undergravede enhver Mulighed for Tilfredshed med Omgivelserne i den lille By. Ikke at Eline følte sig sine Omgivelser overlegen, hun gjorde sig iøvrigt kun faa Tanker om sin egen Person, hun ønskede blot at være, hvor det gik storartet til. Hellere Opvartningspige i Paris end Borgmesterfrue i Esbjerg. Hun forlangte intet for sig selv, uden at maatte se paa, snuse til og maaske røre ved lidt af alt det, Fantasien foregøglede hende ved Ordet „Paris“.

De aarligt tilbagevendende fire Koncerter i Byens Musikforening voldte hende større Glæde end noget andet. Hun forstod sig ikke stort mere paa Musik end Kunst, men hendes Gemyt lod sig bevæge deraf, og hendes Sanser kom i heftig Svingning derved.

Hun anede næppe, hvad der blev spillet og formaaede daarligt at skelne det ene Instrument fra det andet. Kammermusik foretrak hun. Rank og med Selskabssmil sad hun ved sin Mands Side i

den fyldte Sal — fjerde Række midt for. Saa saare Musiken begyndte, klemte hun Øjnene til og var milevidt borte. Var ude paa Elskovsfarter ad dunkle Skoves lønlige Stier, langs pileoverskyggede Skovsøer, i vanvittigt afstedilende Expresstoge. Eller hun befandt sig i pragtfulde Paladser, hvor Trapperne var af Marmor som Kirkegaardens Gravstene, og Tjenere med hvide Silkestrømper lydløst slog Dørene op for ham og hende, naar de — hun med Hovedet lænet mod hans Skulder og støttet af hans stærke Arm — langsomt skred opad Trinene til det ventende Gemak. Eller de før i Gallop gennem skumle Gader, Kusken piskende paa Hestene for at undgaa Forfølgerne, medens hun, halvt afmægtig af Skræk, segnede om i hans Favn. Eller de gled over Havet i en „Parketdamper“, som hun troede, 'det fornemthed, med den store Stjernehimmel over sig, det bundløse, uendelige Hav under sig. Hun stirrende tilbage mod den Kyst, hvor hun havde efterladt Hjem og Børn, han stolt skuende mod det Fremtidens Land, hvor de i Armod og under paataget Navn, for ikke at røbe deres høje Byrd, skulde bryde sig en Bane ...

Gustav Waage, der jo intet anede om de haarrejsende Bedrag, der gik for sig i hans Hustrus Hjerne, kunde oprørt hviske: — Hvorfor hilser du ikke paa Fru Konsul Mogensen, hun sidder jo lige Rækken bag 'dig! Eller: — Hvor tidt skal jeg

sige, den Kjole er altfor udskaaret. En gift Kone klæder sig ikke som en Tøjte! Eller: — Jeg falder snart i Søvn af den Kattemusik!

En Aften forbød han hende at sidde med Kikkerten rettet mod den optrædende Violinvirtuos, der var zigøjnermørk og fra Ungarn. Da hun ikke adlød, rejste han sig midt i Adagioen, og hun blev tvunget til at gøre ham Følgeskab. Næste Dag meldte han sig ud af Musikforeningen, men lod sig dog bevæge til atter at træde ind, mod at hun lovede herefter at lade Kikkerten blive hjemme: — En Koncert er til at høre, ikke til at se! sagde Gustav Waage, og hun gav ham Ret.

Det var netop dengang, hun var begyndt at gnide sig med Læbepomade og bruge fin fransk Sæbe, hvad hendes Mand snart satte en Stopper for: — En Kone har at tækkes sin Mand og ikke gaa rundt og stinke som en Desmerkat! Min Mor vaskede sig med grøn Sæbe til sin Dødsdag, og var vel lige god for det!

Men Eline havde faaet en underlig Kribble-Krablen i Blodet. I Smug anskaffede hun, og for Penge hun snød sig til paa Husholdningsregnskabet, kniplingsbesat, flortyndt Undertøj, som hun aldrig vovede at benytte. Den mindste Afvigelse fra det haandfaste „durable“ Lærred, Moderen havde understyret hende med, fremkaldte et mistænksomt: — For hvem gaar du og majer dig saadan ud?

Gustav Waage havde intet imod, at hans Kone

bar pompøse og velhavende Klæder udvendig, naar blot de indvendige holdt sig til den foreskrevne Tunge og Hul Kant. Han vidste ikke, at hans lydige Kone oppe paa Loftet i et lille Skrin samlede sig et privat Udstyr, og at alene Tanken om denne Skatkiste kunde volde hende den hæftigste Hjertebanken.

Saa var det, Henny Guldberg, som hun dengang hed, optraadte paa Skuepladsen og i Løbet af to Maaneder vendte op og ned paa det Waage'ske Ægteskab.

Et Par Dage efter hendes Ankomst, rejste Gustav Waage til England, og Eline bad sin unge, nye Veninde til The. Theen skulde være, og Theen blev en Overraskelse, selv for en ung Dame fra København, der var vant til at komme paa Bernina og kendte baade Malere og Digtere og Skuespillere i Massevis.

Eline havde lagt sit Hoved i Blød for at finde paa og ikke skaanet hverken sig selv eller Pigerne. Der blev slæbt rundt med Møblerne som under en Flytning.

Da Henny Guldberg trippede hen foran Huset, stod Eline bag en Persienne og kiggede. En Pige aabnede, og Gæsten blev ført ind i en bælgmørk Stue, der var bedøvende af Røgelsesduft. I det fjærne lyste et rødtligt Skær som fra en Ildebrand. Famlende sig frem gennem to ravende sorte Stuer, fandt hun Vej efter Skæret. I Hjørnestuens Ka-

min, som en engelsk Forretningsven havde besørget sendt over, brændte — det var midt i August — Flammeild paa store Favnestykker. Tunge Tæpper — vatterede Sengetæpper var taget med — hang ned for Vinduerne. Paa selve Gulvtæppet, der var hentet hjem fra Tapetseren, som havde det til Opbevaring, stod mellem Sofapuder, der skulde agere tyrkiske Hynder, den sirligste kinesiske Opdækning. Den var, med ængsteligt Sind, taget paa Regning for en uhyggelig høj Sum. Det havde været saare let at skaffe bevislig ægte kinesisk The, Opiumspibe derimod viste sig en blank Umulighed. Men saa havde Elines Skomager laant hende den tyrkiske Vandpibe, hans Søns, der sejlede, havde bragt hjem.

Henny var forberedt paa mange Slags hjemmebakte Kager og Servietter, der var til at se paa men ikke til at røre ved. Aarstidens Forvandling, Røgelse, Vandpibe, Orient, det havde hun ikke ventet. Og denne Overraskelse lagde Grunden til et gennem Aarene ubrydeligt Venskab.

Den liflige Knitren fra Baalet, det røde hemmelighedsfulde Skær, den gensidige Udveksling af Dufte — Eline havde overgydt sig rundeligt med „Ess Bouquet“, Henny med „Peau d’Espagne“ — Vandpiben, de skiftevis betjente efter Skomagerens Angivelse, det fine Bagværk, Likørerne laant fra Vægskabet i Waages Herreværelse, og endelig Røgelsesduftens Mystik, alt fremkaldte

Trang til en Fortrolighed, der krængede Sjælens inderste Folder.

Henny gik bort belæsset som en ørkenudrustet Kamel med alle Elines Sorger, Skuffelser, Længsler og Drømme, Eline sad tilbage med et glimrende Fastelavnsris af Venindens allerede tilendebagte Kærlighedshistorier og Fremtidsplaner. Henny Guldberg vilde være en stor Kunstnerinde og, naar hun blev gift, „holde Salon“. Var det saa storartet at besidde en Veninde, hvad maatte det da ikke være at betro sig til den, man elskede!

Da Eline havde faaet sig lidt svalet af, maatte hun til den nøgterne Genordning af Stuerne. Hun tog Bad, vaskede Haar, lod Vinduerne staa Dag og Nat for at fjerne de sidste Vellugtsspor. Det kinesiske Stel blev pakket ned i en gammel Hattæske og sat paa Loftet ved Siden af Kassen med det fine og forbudte Undertøj. Vandpiiben sendtes tilbage med saamange Tak for Laan.

Gustav Waage kom aldrig efter det Orgie, der havde fundet Sted i hans Fravær, men han fandt Henny Guldberg i sine Stuer, ved sit Bord, i sin Have paa alle Døgnet's Tider. Hun rapsede af den Frugt, der var bestemt til Syltning, hun tilvendte sig aabenlyst Cigaretter fra hans øverste Hylde paa Bogreolen. Hvert af hendes Besøg satte Spor i Elines Væsen. Henny førte sit eget Cigaretetui med og bød Eline af de fra Manden stjaalne Cigaretter. Gustav Waage svarede: — Tak, min Kone ryger

ikke! Men Eline tog mod Cigaretten og røg den med rystende Fingre til Ende. Eline mødte med kreppet Haar, Eline mødte med Sko med store Spænder og franske Hæle: — Hvad er det for Maskeradesko? spurgte han, og Eline svarede blidt: — Det er Molièresko! Henny tilføjede: — Molière var Hofskomager paa Napoleons Tid! Gustav Waage vidste ikke, om det var sandt eller ej, og vidste derfor ikke heller, hvad han skulde svare. Saa tav han. Han, der før saa temmelig let havde tumlet sin Kone, var komplet værgeløs overfor de to Kvinder, der syntes at have sammensvoret sig om at undergrave hans Magt og Myn-dighed.

Ved et rent Tilfælde opdagede Henny hans svage Punkt. Paa sin sædvanlige lette Maade havde hun givet sig til at slaa til Lyd for Skilsmisse og var disket op med en Mængde Skandalehistorier fra Københavns Kunstnerkrese. Gustav Waage tillod sig at finde Skilsmisse ligesaa forkastelig og uhæderlig som Kassesvig og Forførelse. Anstændige Mennesker bliver sammen. Han skulde ikke have noget af at se en fraskilt Mand eller Kvinde ved sit Bord — ikke over Tærsklen!

— Jamen sæt nu, De og Eline blev skilt! Det kunde da hænde! Hvad saa?

Ikke et Sekund havde hun beregnet Virkningen af 'de Ord, saalidt som hun havde regnet med Muligheden. For hende var Eline groet sammen med

Waage og Esbjerg. Men han sprang op fra Frokosten, slog i Bordet, saa Kopperne dansede og stammede, rødblisset af Raseri: — Maa jeg engang for alle frabede mig den Slags tøjlesløse Talemaader! De kan gifte Dem og lade Dem skille, saa galt De vil, men vi her paa Vestkysten, vi er honnette Folk. At De ved det!

Servietten henad Dugen, Gustav Waage udad Døren, Døren i med et Knald, og Eline lammet af Skræk.

Men Henny Guldberg bare funkledede med Øjnene henimod Døren og smilede, ikke uden Perfidi.

— Aah, Henny, hvor kunde du ogsaa!

Henny blev ved at glimre i Blikket, som saa hun noget meget muntert foregaa bag Døren: — Sig mig, har du tænkt paa at tilbringe alle dine Levedage i dette Hundehul?

Eline havde hverken tænkt det ene eller det andet; foreløbig forudsaa hun en Nat uden Søvn og Udbruddet af en Vrede, der, mod Sædvane, forekom hende fuldt berettiget. Ogsaa hun fandt i sit lille Hjerte, at Skilsmisse var noget ligesaa flovt som at nedstamme fra en Skærsliber eller en Mand, der har siddet i Tugthuset:

— Dør staar Waages Æg! ... og han har ikke rørt Kaffen! ...

— Lad du Æg være Æg. Jeg har en Plan, som du vil takke mig for, saalænge du lever ...

Henny udviklede sin Plan, der bestod i at kopiere en Handling engang udført af en af Hennys Søsters Veninder. Eline blev hvid og rød: Aldrig i Evighed fik hun Mod til det! Aldrig i Evighed!

— Godt, saa griber vi Sagen an paa en anden Maade. Men det var dig selv, der sagde, at din Mand ligesaa godt kunde sælge det Foderstofskidt i København som her!

— Ja, det sagde han en Aften til Konsul Mogenssen. Men han vil ikke bo der for aldrig det. København er saa uhumsk, siger han!

— Naa, saa han vil ikke bo der! Nu kan vi jo prøve ad. Stol paa mig. Jeg kender Mændene! Eline troede paa Hennys Mands — som paa hendes Verdenserfaring.

Gustav Waage viste sig ved Middagsbordet, som var der ikke sket noget. Han fandt, det var den klogeste og mest overlegne Maade. Men da han efter Kaffen stod i Begreb med at gaa, sagde han ligesom henkastet: — Nu ved du altsaa, jeg ikke vil se den ... det Fruentimmer indenfor mine Døre! Før Eline fik sundet sig til Svar, var han borte.

Eline sendte Pigen med Brev: Henny maatte for *Himlens Skyld* ikke komme, før hun fik Bud! Men om Aftenen hvirvlede Henny lige ind til Huset Herre: — Hvor er Eline? Han blev saa forbløffet over Frækheden, at han uden at give Lyd

fra sig, pegede i den modsatte Ende af Huset. Eline var i Barnekamret med Vandfadet under en blødende Barnenæse. Hun var nærved at kaste Vandfadet af Forskrækkelse: — Gaa ... gaa ... inden han ser dig!

— Kunde aldrig falde mig ind! Han har desuden set mig — vi er Perlevenner. Kom, skal du faa Syn for Sagen!

Eline overlod Vandfadet til en af Pigerne og fulgte tøvende, holdende en hel Stues Afstand. Tydeligt hørte hun Hennys: — Vær saa rar og giv mig Ild, De Foderstofskonge! Efterfulgt af en Tændstiks Skratten og et: Tusind Tak! og saa Askebæger! Man sidder forresten allerkæreste her i Deres Hule ... Eline, hvor bliver du af? Din Mand længes efter sin Rødvinstoddy!

Eline nærmede sig. Hendes Mand sad ivrigt læsende med hele Overkroppen skjult bag Avisen — overfor ham sad Henny, rygende.

— Vil du have Rødvinstoddy?

— Det maa 'du selv om! Jeg læser!

— „Det maa du selv om“! Det kalder jeg en hensynsfuld Ægtemand. Bare den, jeg faar, bliver saa galant. Men det bliver han nok ikke, vel? Henny bøjede Avisen tilbage og holdt den fast. Gustav Waage havde Valget mellem et Smil og en Lussing, han bestemte sig for Smilet.

Rødvinstoddyen kom, og Gustav Waage blev tvunget til — om end kun med Enstavelsesord —

at deltage i Samtalen. Ved andet Glas sagde Henny, og satte sig op at ride paa Kanten af Skrivebordet, saa Waage ikke kunde blive hendes Øjne kvit: —

— Nu skal De høre en glimrende Historie om en af min Søsters Veninder — og den er god at faa Forstand af, kan De tro! De boede i Lemvig — Lemvig, ved De, deroppe et Sted — ogsaa et rent Hundehul. Hun var naturligvis fra København — hvor ellers kan man være bekendt at være født! Manden var en stædig Kamel. Han havde sin Praksis i Lemvig, dør vilde han leve, dør vilde han dø. Hun tænkte paa, om hun skulde tage Gift eller bedrage ham eller lade sig skille ... hun kunde jo ikke døje Lemvig. Hun græd sig Øjnene firkantede for at faa ham væk. Ikke Tale om. Saa tiggede hun Lov at rejse over til Familien i Sommerferien. Men da Ferien var forbi, kom der Brev: — Nu kan du jo gøre, hvad du vil, men her bliver jeg og Børnene — og du faar os ikke tilbage med syv vilde Heste!

Henny tog Brevaabneren og pirrede efter Waage, der opbød al sin Mandighed for at lade ligegyldig: — De vilde gerne have set Manden, da det Brev kom, ikke? Strax slog han vel Porcelain istykker, det gør alle rasende Mandfolk, og hun kunde ryge og rejse, ikke en Finger skulde han røre ... Det var om Sommeren. Men i Lemvig falder Bladene ogsaa af Træerne og det bliver

mørkt midt paa Dagen om Vinteren. Naar Folk spurgte til Konen, lavede han en rask lille Løgn om Svigermoderen, der var ved at dø og havde bedt om at have Børnene hos sig saalænge. Men en skønne Dag, saa pakkede Kalurius hele Molevitten ind, satte Lemvigs syge Folk paa Auktion og tog Billet til København . . . Var det ikke en fiks Kone? Og ved De, hvad hun har fortalt min Søster: at hvert Aar paa Brevets Fødselsdag faar hun en fin Gave af Manden som Tak, fordi hun fik ham væk fra Hundehullet . . .

Eline hørte sit eget Hjertes Banken. Hvad gik der af Henny! Hvorfor sad hun dør og diskede op med hele den Historie, hun havde fristet hende med om Formiddagen?

— Hvad vilde De nu have gjort, hvis det var Deres Kone? Vilde De have ladet Dem skille eller være taget til København?

Gustav Waage var ikke blodtørstig, men han kæmpede haardt for ikke at tage den svære Standlampe og slynge den i Hovedet paa det infame Pigebarn. Og bagved Raseriet laa den blege Angst paa Lur. Det, han aldrig noget Øjeblik havde tænkt sig Muligheden af, at miste Eline, blev pludselig som en Kendsgerning, der kun var et Tids-spørgsmaal. Fra nu af kunde han risikere hver Dag, naar han gik paa Kontoret, at Eline imedens pakkede Kuffert og skrev Afskedsbrev, og naar han kom hjem, var hun borte. Hun var uselv-

stændig. Havde hun bøjet sig for Moderen og for ham, bøjede hun sig ogsaa for den — Tøs.

Da Henny ved Titiden, Husets ufravigelige Sengetid, forføjede sig bort, og Husets Herre tilbød ikke at ledsage hende, sad Eline tilbage uden at turde gøre Mine til at gaa i Seng og uden at turde indlede nogen ny Samtale. Hendes Mand tav ogsaa. Saadan sad de hver paa sin Side af det store Skrivebord, til Klokken slog tolv.

Den Nat sov ingen af dem.

Kort efter rejste Henny Guldberg. Forinden fandt hun Lejlighed til, uden at Eline nogensinde erfor derom, med betydningsfulde Miner at hviske til Gustav Waage: — Esbjerg er en farlig By for Eline, en farlig By ... Var jeg Dem, saa ... Resten af Sætningen forblev til evige Tider usagt.

Gustav Waage indsaa, han havde tabt Spillet. Den kolde Angst, der var i hans Blod, vilde ikke fortage sig. Pludselig kunde Sveden briste frem paa hans Pande, og han maatte lade alt ligge og styrte hjem for at se, om Eline endnu var der. Han vilde først faa Fred, naar Ulykken var sket. Thi fra nu af vilde han kun gaa og foregribe den i sin Venten. Han ønskede, det Uundgaaelige var overstaaet. Undvære Eline kunde han ikke, og rejse efter hende som den anden „Pjalt af et Mandfolk“, kunde han heller ikke.

Et Par Dage slæbte sig hen, hvor Eline endnu rystede, naar hun hørte hans Skridt, ideligt fryg-

tende en eller anden eventyrlig Hævn, fordi hun ikke havde hindret Henny i at komme efter det bestemte Forbud.

— En farlig By! Der laa noget bagved. Noget hans Kone havde betroet sin Veninde. Men hvad? Han var ikke vant til at plages af private Bekymringer, de tog helt Magten fra ham. Snart troede han, hele Historien om Familien fra Lemvig var opfundet, blot for at faa ham til at rejse bort med Eline, inden det blev for sent. Snart troede han, det hele var aftalt Spil mellem de to. Snart at Eline allerede havde bedraget ham.

Forgæves prøvede han at beskæftige Hjernen med Børsmelding og Foderstofsberegninger. Det tomme Hjem, Brevet, der engang maatte komme, spøjte ind mellem alt. Nerverne gav efter for den uvante voldsomme Anspændelse. En Besvimelse tvang ham til at søge Læge. Lægen sagde: — De tæres af en hemmelig Sorg eller Angst. Jeg kan skrive Dem en Recept paa beroligende Midler, men hjælpe Dem kan jeg ikke, da jeg ikke kender Ondets Rod!

Eline følte, at Faren for hendes Vedkommende var drevet over. Hendes Mand var bleven saa sært aandsfraværende, han ligesom hverken sansede eller samlede. Hun begyndte efter Bordet at ryge Cigaret, han gjorde ingen Indsigelse. Hun benyttede Krøllejernet skaanselløst, han lod ikke til at ænse det. Hun trak kulørte Silkebaand gennem

Underlivets Blonder, han lod det ske. Men da hun en Dag, bleven dristig, vovede at iføre sig et rødt Silkeskørt med Plisseer, rev han det fra Kroppen, som var her Beviset for hendes Utroskab.

Eline blev klog og underfundig, styrket af en hemmelig Brevveksling med Henny, der skrev: — Stol paa mig, inden Aaret er omme, sidder du i København! Husk nu blot endelig ligesaa stille at holde Brændenælden under Næsen paa ham! Brændenælden betød at lade Ordet Skilsmisse falde.

Med visse Mellemrum dryssede hun Salt i det aabne Saar og kom med et eller andet, tilsyneladende tilfældigt, men i Virkeligheden omhyggelig forberedt Spørgsmaal, der angik Skilsmisse.

Snart spurgte hun, hvorledes man ordnede det Pekuniære i Tilfælde af Skilsmisse, snart hvordan man enedes om Børnene, hvorlænge det kunde vare, til man igen fik Lov at gifte sig, naar der ikke forelaa aabenlyst Bedrag, hvordan en Skilsmissebegæring skulde affattes.

Spørgsmaalene virkede som Pres af glødende Jern, og den arme Mand maatte endda hytte sig for at brøle op af Smerte. Han var ikke længer i Tvivl om, at Eline handlede med velberaad Hu og efter en Plan, men hvilken? Var hun blot forelsket, havde hun allerede bedraget ham, tænkte hun for Alvor paa at rende fra Mand og Børn?

Hvad hjalp saa den ansete Forretning, det uplet-

tede Navn, Formuen, han var ifærd med at grunde? Skandalen vilde gøre ham latterlig i Alverdens Øjne.

At han elskede Eline var igen en Sag helt for sig. Han var kommen ud af Vane med at udtrykke sine Følelser. Det passede ham ogsaa bedst paa den Maade. Han egnede sig ikke til, som Mænd i Komedier og i Bøger, at gøre Haneben til sin egen saalidt som til andres Koner.

Spørgsmaalene faldt med nogenlunde ens Mellemrum. Han ventede altid urolig angst paa det næste, som gjaldt det at faa skaaret i en pinefuld Byld. Efter Operationen fulgte enkelte fredelige Dage, saa trak Angstbylden sammen paa ny, og det var næsten en Lindring, trods Smerten, at faa skaaret i den.

Elines Ytringer var fordægtige, hendes sky, lurende Blik var fordægtigt, men hun foretog sig ingen Handling, der tjente til at bestyrke Mistanken. Den Mand, hun havde i Tankerne, maatte søges udenfor deres Omgangskres, saameget var vist. Og Esbjerg var saa lille, at Bedrag daarligt kunde finde Sted ubemærket. Waage vogtede paa hvert Ord, der i hans Nærværelse blev talt til Eline for at finde ud, om ogsaa andre havde Mistanke eller endog var Medvidere, men Vennernes Holdning var uforandret. Og han mindedes dog saa tydeligt fra Barndomshjemmet i den Thylandske Landsby, hvorledes hele Sagnet holdt sig paa

Afstand fra en gift Kone, om hvem der gik Rygter med en af Ungkarlene. Saadan noget rygtedes altid. Men der lod ikke til at være Snak i Krogene om Eline.

Og alligevel . . . alligevel.

Paa alle Dagens Timer fandt han — ofte paa-faldende og urimelige — Paaskud til at storme om i Byen eller rundt i Omegnen haabende og frygtende at træffe Eline paa Vej til sin Galan. Flere Gange var han gaaet efter hende, naar hun med Hat og Slør og i stort Hastværk foregav at skulle Ærinder i Byen.

En Dag førte hans Trang til Vished ham op paa Loftet. Dybt inde i Bevidstheden dæmrede et taaget Minde om en Bog eller en Skandalehistorie, hvor Ægtemanden paa Pulterkamret finder Breve, der afslører Konens Brøde. Under Paaskud af at lede efter en gammel Sælhundeskindsuffert, han evig godt vidste, ikke eksisterede mere, støvede han om deroppe. Breve fandt han ikke. Kassen med det kinesiske Thestel forundrede ham men heller ikke mere. Det altfor tynde og i hans Øjne afskyeligt lastværdige Undertøj opflammede derimod hans Skinsyge til sandt Raseri. Han rev og flaaede det i Pjalter, kunde ikke faa dem smaa nok, hjalp til med Tænderne og trampede paa de trevlede Rester, til han blev træt i Lemmerne. Saa fjærnede han Ødelæggelsens Rester. Han havde Mordfornemmelser i Kroppen og gik ikke hjem

til Middag den Dag. Men da han sad i sit inderste Kontor og saa paa de mange røde Blodstrejf efter Ridsene af de Knappenaale, hvormed de enkelte Stykker Linned omhyggeligt var heftet sammen, faldt det ham pludseligt ind, at alt havde været flunkende nyt og ubrugt. Han sank sammen i taknemlig og befriende Graad. Den ubodelige Ulykke var ikke sket endnu. Eline havde vel i det afgørende Øjeblik ikke haft Mod. Manden, han ikke kendte, Manden, som vilde røve Eline fra ham, havde faaet hende saavidt, at hun gav ham Løfter om at flygte med sig — men i det afgørende Øjeblik havde hendes Anstændighedsfølelse og maaske hendes svagt udviklede Moderfølelse sejret over Fristelsen. Endnu var hun hans Ejendom.

Inden Aften var Forhandlingerne i Gang. Firmaet Waage overflyttede sine Hovedkontorer til København, de store Exportlagre forblev i Esbjerg.

Under Opbruddets Travlhed savnede Eline sin Skat af Moll og Kammerdug, men vovede ikke at nævne Tabet. Hun var og forblev i den Tro, at en af Pigerne havde gjort sig tilgode med de fine Ting. Hvad betød ogsaa denne Skuffelse i Forhold til de henrykte Forhaabninger, Rejsen beruste hende med.

Nu sad Damerne overfor hinanden ved det sir-
ligt dækkede Thebord i Kanappen ud mod Raad-
huspladsen. Over Blomsterne holdt Fru Têtens
levende Øje med Færdslen, nu og da lettende sig
i Sædet for bedre at se. De konverserede behændigt
om Ting, der var bægge ligegyldige og uden at vise
mindste Skær af Fortrolighed.

Eline havde jo, da de omfavnede hinanden,
hvisket: — Han er hjemme! Med Fingeren mod
Læben betydede Fru Henny, hun skulde vide at
rette sig derefter.

— Du bor igrunden delikat her — første Par-
ket, første Række! Næst Hesten paa Kongens Ny-
torv, kan jeg ikke tænke mig noget mere centralt
... Hvormeget er det, I giver? Eline svarede,
som den, der er vant til at lade alle Regninger gaa
til Mandens Kontor: — Tretusinde ... eller der-
omkring ... Jeg tror, Waage talte om, der vilde
blive lagt paa.

Hun holdt ufravendt Øre med de andre Stuer,
og Stemmeklangen lød derfor fraværende: — Ja,
her er saamænd meget rart, naar man først har

vænnet sig til den Sporvognskimen hele Dagen . . . Hun sagde det, som om hun mod sin Vilje var siæbt ind i Lejligheden, glemmende, at det skyldtes hendes og Børnenes mod Manden forenede stædige Vilje, at de boede netop her og ikke, hvad han bestandig ønskede, ude i Holte i Villa med „stor, gammel Have“.

— For mig klinger det som Englemusik . . . Bor man tolv Minutter fra Endestationen, lærer man at skønne paa den Lyd!

— Saa har I til Gengæld Villaen — og Vogn kan man da altid faa . . .

— Vogn! . . . Sagde du Vogn? . . . Uden Telefon! —

— Nej, det er sandt . . . Og din Mand vil stadig ikke?

— Paa det Punkt — nej! Madlugt i Stuerne, syngende Tjenestepiger og Telefon — aldrig i Evighed. Han siger: Telefon for sig, Privatliv for sig!

Eline spillede Næseborene op, som inddrak hun pludselig en fin og krydret Duft. Hun elskede at høre Henny tale om sin fine, sære Mand med de mange Fornemmelser. Blot det, at han vadskede sig i Vandfad af Sølv — det ligefrem gav et Indblik i de uendelige Finesser, der for ham og Henny var bleven Selvfølgelighed. Eller den afmaalte Maade, hvorpaa han bevægede sig over Gulvenes sandfarvede Fløjl i tynde, flade Lakske. Eline kunde faa en forpustet Angstfølelse om Hjerteku-

len ved Tanken om, hvis hun havde været i Hennys Sted og havde skullet gaa, staa, spise og tale en saa kræsen og fordringsfuld Mand tilpas. Dage, Maaneder, Aar. En saa simpel Ting som at pudse Næse gjorde han, saa det blev ligesom en Elegance mere. Kun forstod hun ikke, at Henny med en saadan Mand nogensinde kunde forelske sig i andre. Og naar Henny sagde: — Han er Dødkedelighedens Apotheose! saa forstod hun heller ikke det. Havde hun haft en Søn, hun vilde have opdraget ham i Oskar Têtens Lignelse — saameget var nu vist. Det vilde sletikke være faldet hende for Brystet, om Ægtefællerne, naar de var ene to, underholdt sig paa fransk — tværtimod. Hans umaaelige indre Hovenhed, hans ubetingede Værd sætten af Formen paa Bekostning af alt andet, forekom hende for hans Vedkommende ligesaa naturligt, som at Fattiggydernes Befolkning snød Næse i Fingrene og sjokkede rundt i udtraadte Slæber.

Siden Henny engang havde gengivet hans Ytring om, at det Thott'ske Palæ var den eneste menne-skeværdige Bolig i København, den eneste, der vilde passe ham, kunde hun daarligt dreje om Hjørnet af Bredgade uden at kaste et Blik ned i Kælderens Køkkenverden og forestille sig, at dernede nu kogtes og bagtes til Herskabet Têtens i Palæet ovenover.

Henny, som overfor Eline var Aabenheden selv, havde ikke lagt Skjul paa, hvor vanskelige de første

Aar havde været, til hendes Mand fik „den værste Oprindelse“ pillet ud af hende, fik hendes Latter „kultiveret“, fik hende skilt fra Familien og opdraget til at „skabe sig paa en fuldkommen naturlig Maade“. Sammen med Manden var Henny mange Nuancer anderledes, end hos Eline. Hun vuggede bevidst i Hofterne, naar hun gik over Gulvet, tog sig til Haaret, haandterede Kniv og Gaffel paa en mere udsøgt Maade. Hun gav Stemmen en egen sagte overlegen Klang, som holdt hun Halvdelen af sin Viden tilbage — og hun brugte ikke de drastiske Vendinger, der egentlig hørte hendes Væsen til.

— Du kan være rolig for, Oskar havde givet meget til at kunne undvære mig. Det holdt haardt for ham at indrømme, jeg var det eneste Fruentimmer, han gad have i sin Nærhed. Han gjorde ved Gud, hvad han kunde for at slippe fri, men Staklen kunde jo ikke rende fra sig selv. Han maatte i den sorte Gryde — og Gryden, det var mig! Henny var ærlig nok til ogsaa at tilstaa, at hun ikke var ked af at ombytte sine Bohêmetilbøjeligheder med den Oskar Têtenske Skruestiks-fornemhed. Uophørligt frydede hun sig over, at denne ulastelige, tilknappe Gentleman var hendes Ejendom. Hvad hun ellers havde Behov af varm Menneskelighed og Voldsomhed plukkede hun paa de mange Rejsers Grøftekanter.

Minna stak Hovedet ind: —Bliv nu ikke altfor

ked af det, Mor, Kirsten og jeg gaar Tur med Far!

Damerne aandede lettet op men fortsatte den konverserende Tone, til de saa Gustav Waage med sine to Døtre gaa over Pladsen og dreje ind i Frederiksberggade: — Han er nu sletikke saa ueffen, din Mand! Han begynder at faa Holdning! Det klæder ham at blive ældre! Fru Waage trak paa Skuldrene: — Det kommer snarere af, han er begyndt at faa syet hos Brødrene Andersen ... Men naar jeg tænker paa din Mands Skikkelse ...

— Ja — Oskar! Henny lagde en Verden mellem de to ved den blotte Udtale af Navnet. Saa strakte hun Armen frem med en pudsig overdreven Bevægelse: — Enfin seules!

— Det er ogsaa skrækkeligt, du ikke har Telefon ... Dersom du vidste, hvor jeg var i Vaande for at faa fat paa dig ... Hvad sagde din Mand til, at jeg telegraferede, ligesom I var kommen indenfor Døren?

— Oskar! Han har virkelig altfor travlt med at ordne Billeder fra Udgravningerne. Naar han er i Lag med sine Mapper, kan Huset brænde ned, og han mærker det ikke. Mine Telegrammer, hvad angaar de ham? Hun lo lidt skurrende, som om noget var bristet etsted inde i hende: — Nej, min Ven, vi to er for moderne til den Slags Ting. Jeg kunde roligt have en Elsker i mit Værelse uden at dreje Nøglen om. Oskar gaar ikke ind uden at

banke paa. Der er jo de Ægtefæller, der læser hinandens Breve. Hvor maa det være løjerligt at have det saa intimt med en Mand! — Men maa jeg saa endelig være saa venlig at spørge, hvad Telegrammet betød? Har 'du igen forelsket dig?

Eline skammede sig. Nu, det kom til Stykket, skrumpede det hele ind til næsten ingenting. Men hun maatte jo ud med Sproget, og lagde det forlæste Brev foran Veninden, der tog det med Fingerspidserne, snusede til det, skar en Grimasse og sagde, inden hun endnu havde aabnet det: — Anonymt, hvad? Eline nikkede rødmende, og Henny læste.

— Ja, det lyder af noget! Har han set det?

— Hvor vil du hen! ... Hvem kan det være fra?

Fru Henny undersøgte Brevet paa alle Leder og Kanter, gned saa sine hvide, smidige Hænder dygtigt med det parfumerede Lommetørklæde og sagde med overlegen Afgjorthed: — Et af 'de sædvanlige sjofle Breve, hysteriske Kvindfolk sidder og griser med. Det faar du saamænd ingen Glæde af!

Fru Waage truttede Mund: — Jeg tænkte det nok ... Det var derfor, jeg ventede, til jeg havde spurgt dig ... Du mener altsaa, jeg skal ikke gøre noget ud af det?

— Tja — du maa jo bedst selv kende din Mand ... Men ærligt talt ... ikke sandt? Det Smil, hvor-

med hun ledsagede Ordene var mere ærekrænkende for Gustav Waage end hele Brevets slimede Indhold. Og Eline prisgav ham yderligere ved at gengælde Smilet.

Hun var skuffet. Hun havde gerne faaet en lille Oplevelse ud af det Brev — det eneste anonyme Brev, hun var bleven bæret med. Med et sidste svagt Haab sagde hun prøvende: — Sæt nu, der havde været noget om det?

Fru Têtens trak Øjenbrynene højt op og kom derved til paafaldende at minde om Donatellos „Syngende Dreng“ — en Lighed, hun var sig bevidst og gerne understregede: — Om saa var! Du undte ham vel nok den Smule Glæde paa hans gamle Dage?

Fru Waage skyndte sig at samstemme, men inderst inde var Tanken forknyttende og ubehagelig. Et var, at hun ikke brød sig om Waage og aldrig saadan havde gjort det, et andet var dog virkelig ligefrem at „unde“ ham denslags Glæder . . . Men foreløbig fandt hun ikke mere at sige om den Ting.

Derfor gik Samtalen ikke istaa. Der var nok at tage til. Alene, hvad Henny havde oplevet dernede paa den lille græske Ø, hvor hendes Mand deltog i Udgravningerne, og hun, ene Kvinde blandt en Flok begavede Mænd af alle Nationer, havde kunnet boltre sig af Hjertens Lyst. Nætterne i Telte. De Indfødtes Musik fra Hytterne, naar Solen gik ned. En Flirt, der holdt sig paa Randen af

det Utilladeliges Afgrund . . . Ja, og saa senere paa Capri, i en Hede, der kom baade fra Himmel og Hav, og hvor Oskar havde faaet et af sine periodiske Ømhedsanfald og slæbte hende med paa Vandet hver eneste Nat . . . medens hun havde Tankerne fulde af den brystsyge Russer, med hvem hun havde vekslet Brudstykker af franske Digte, og hvis fugtige Haandtryk og Feberblik nær havde faaet hende til at begaa uoprettelige Dumheder . . .

Det var, som om der for Henny groede modne Druer paa alle Mure og vilde Jordbær langs alle Veje Kloden over. Og naar hun ikke var optaget af sine mange smaa Forelskelser, som hun forstod fint og blidt at bringe ud af Tilværelsen, naar de ikke passede hende mere, saa havde hun Selskabeligheden, Kunsten og Manden at falde tilbage paa. Eline mærkede Rigdommen, der strømmede ud fra hende, og blev endnu fattigere selv.

Henny havde skam ikke dovnet Tiden hen, nej, baade kopieret Tanagrafigurer og assyriske Relieffer og Vasebilleder, samlet paa gamle Marmorbrokker og brændte Lerskaar. Nu skulde hun endelig vise, hvad hun duede til. Man skulde netop rejse til Syden om Sommeren. Varmen var aldeles ikke værre end hjemme. Noget andet end at ligge og dvaske i Karlsbad for at faa en halv Snes Pund drukket af. I Syden slankedes man uden at mærke det og fik — se engang — Honningkulør

i Tilgift! Men det allervigtigste havde Eline jo ikke hørt, om Blindtarmsoperationen. I Wien. Uden Spor af Bedøvelse — for Hjertet altsaa. Med Oskar i Haanden — uden et Skrig. Noget saa hvidt som Oskars Ansigt. Grænseløs omhyggelig i de Dage. Bagefter havde han jo foreholdt hende den upassende Spøg, hun tillod sig under Operationen ved at bede Lægen lukke Saaret med Knapper og Knaphuller for en anden Gangs Skyld. Han skulde vide, hun kun havde sagt det for at give ham noget at ærgre sig over, saa han ikke stod og skvattede om midt i det hele. Ondt og ondt ... vist gjorde det ondt, men ikke mere end en forsvarlig Omgang Boring af en haardhændet Tandlæge. Desuden havde det sin Charme saadan paa en vis Maade at have Storetaaen mellem Døren ind til Døden og i sidste Øjeblik trække den til sig.

Eline følte sig fattig, alligevel gjorde det godt at faa Lov at svinge med i den Stemningsgynge, hvori Veninden altid befandt sig. Saa mærkede man korporligt, at Jorden løb rundt, til det svimlede.

Hun havde jo prøvet at rejse med Mand og Børn, to store kostbare Rejser, første Klasse og dyre Hoteller, og hvilken Skuffelse! Da mærkede hun til Gavns, at Waage og hun hørte til ude i Provinsen. De saa ikke, de gloede. Waage virkede som en Handelsrejsende. Ingen af dem forstod at optræde paa et Hotel, i en Loge — paa et fremmed Sprog.

Ofte syslede hun i Smug med den Tanke, hvor

herligt det maatte være, hvis Waage „gik bort“ — ikke at hun derfor ligefrem ønskede ham Døden, men ingen var jo Herre over sine Tanker — og saa hun og Pigebørnene kunde indrette sig, som de vilde, snart ude, snart hjemme. Stifte interessante Bekendtskaber, tilegne sig fremmede Sprog helt og holdent ... Det var ogsaa lumpent af Waage at stritte mod med Hænder og Fødder hvergang hun havde talt om at faa en fransk mademoiselle i Huset — saadan til det indvendige. Waage kaldte det Skaberi, han manglede Sansen for alt undtagen for at tjene Penge. Men hvis det nu var Skæbnens Vilje? ... Sikkert var han glimrende livsforsikret, og naar hun saa solgte alle Aktierne ... Formue maatte der ogsaa være. Hun vilde svælge i Penge. Bruge løs. Lade Børnene faa, hvad de pegede paa. Gøre, hvad de vilde. Bagefter kunde hun godt nøjes med en mindre Lejlighed og med Minderne.

Men hun indsaa, at selv med mange Penge vilde hun ikke faa det ud af Tilværelsen, Henny fik ud af den. Det var Personlighed, hun manglede. Den kunde man jo ikke lade tage Maal til hos nogen Pariser Skrædder. Nej — men hvis Henny ogsaa mistede sin Mand, og de slog sig sammen ... Man fik ondt i Nakken af denslags Luftslotte.

Eline spurgte, Henny svarede. Saadan havde det altid været, saadan vilde det altid blive. Henny var som den Barndommens mægtige Urtekram-

butik, hvor man gik ind med sin kongelige Femøre og stirrede op og ned ad de mange Skuffer og Glas og Daaser uden at vide, hvor man skulde begynde, og hvor man skulde ende med at købe for Femøren. Hvergang Veninderne saas, maatte Eline om bag Disken, pille ved alle Skufferne, trække dem ud, stikke en fugtig Finger ned og smagprøve det, der hang paa — hvad enten det saa var sødt eller salt.

Hun ikke blot spurgte ud om Hennys eget, men om alle hendes Venner og Bekendte, hvis intimeste Liv hun efterhaanden gennem haardnakket Nysgerrighed var trængt tilbunds i. Hun spurgte med from og inderlig Deltagelse til hver Bopælsforandring indenfor Hennys Kres og til hver ægteskabelig Kurre paa Traaden. Siden havde hun de vildfremmede Menneskers Skæbner at gaa og underholde sine Tanker med.

Endelig kom hun ind paa Datterens mislykkede Ægteskab og den Skilsmisse, der forekom hende uundgaaelig og heldig: — Tænk dig, Otto paa-
staar, Inger lyver, og at jeg har lært hende at lyve!

Henny tændte sin første Cigarret og røg den halvt til Ende uden at svare. Saa sagde hun: — Den gode Otto maa ikke have kendt mange Kvinder, siden han tror, der gives dem, som ikke lyver!

Eline blev blødende rød: — Lyver og lyver ... vi to lyver da aldrig overfor hinanden.

— Næh! — men det er ogsaa en anden Sag. Vi to behøver det ikke. Man lyver kun, naar man ikke

kan gøre sig forstaaelig med Sandhed — og naar kan en Kvinde det overfor en Mand? Men jeg vil tro, Inger bærer sig taabeligt ad. Hvad lyver hun om?

Eline svarede ikke paa Spørgsmaalet; — At *jeg* skulde have lært hende at lyve ... Jeg, som hjalp dem til at mødes, bag Waages Ryg! Hun mærkede i samme Nu Blottelsen og skyndte sig videre: — Han var aldeles rasende, fordi han opdagede, hun gik i Biografteater ... Det passede sig ikke for hans Kone! Gaa paa Kafé maa hun heller ikke. Gudved hvad hun maa! Naar er det blevet en Forbrydelse at gaa med Ørenringe? Nej, jeg skal sige dig, Otto er en ligesaa gennemført Tyran som Ingers Far, og det er hele Sagen. Men jeg holder med Inger. Hellere bryde af nu end leve som en Mands Slavinde, til han bliver ked af hende og selv kaster hende bort ...

— Tror du, Inger egner sig til at staa alene?

— Egner sig ... det ved jeg ikke, men det ved jeg, at hun kan faa det hundrede Gange bedre uden den Tyran!

— Og du tror ikke, at Inger inderst inde er henrykt over sin — Tyran?

— Inger? Saa kom hun da ikke her og græd Timer igennem ... Jeg tror sletikke, Inger egner sig til at være gift — ligesaalidt som jeg selv ...

— Du, lille Eline, du egnede dig til at være gift med de nioghalvfems af Hundrede ...

Eline rødmede igen og vidste ikke, hvordan det skulde opfattes: — Hvorfor saa ikke med den ene, jeg tilfældigvis fik?

— Fordi han begyndte ved den gale Ende med dig. Havde han ligget paa Knæ for dig og skrevet Sonetter paa Hjerte og Smerte de første fjorten Dage, havde du gladelig kysset hans Haand og stoppet hans Hæle Resten af Livet. Jeg fik som Barn engang Sødsuppe med en Ørentvist i, siden har jeg ikke kunnet se Sødsuppe for mine Øjne. Din rare Gustav har sikkert serveret dig en Ørentvist i Hvedebrødsdagenses Sødsuppe ...

— At du kan sige saadan noget, du, som kender mig ud og ind! Det er dig selv, der har lært mig, at hver Kvinde har sin Type, og du maa da indrømme, at Waage aldrig har været min. Der har ikke været en Dag i de femogtyve Aar, hvor jeg ikke har ønsket mig langt bort fra ham ...

— Jeg har dig ikke mistænkt for at lyve. Men du er netop en af de Kvinder, der absolut ikke kan staa alene. Jeg er selv af samme Slags. Vi kan synes Tusinde Gange, at Mændene er saadan og saadan, undvære dem kan vi ikke. Hvis din Gustav gik hen og fik en Tagsten i Hovedet, skulde det slet ikke undre mig, om du ti Aar efter optraadte med Sørgeslør, der slæbte efter dig ... Et Hjem, der ikke lugter af Mand, er som Smagen af Mad, naar man er forkølet. Jeg for mit Vedkommende holder

paa, at det elendigste Ægteskab er at foretrække for den mest idylliske Alene-Tilværelse.

Eline surmulede: — Havde jeg i sin Tid haft Mod, som jeg havde Lyst ...

Veninden tog over Bordet hendes Hænder: — Vesterhavet! ... Kalder du det at være alene? Dengang havde det passet dig at blive en forelsket Ægtemand kvit for at drømme og sværme i Fred ... Men da din Rullestol rendte til Spanien med sin Donna, var du saamænd rigtig glad for at have Mand og Børn at falde tilbage paa ...

— For Børnenes Skyld maaske ...

— Børnenes ... Lad gaa, din Mand keder dig, mig har han aldrig moret, men han er nu engang et Mandfolk, selvom du efterhaanden har faaet Pippet taget lidt fra ham. Og ser du, min Ven, du havde ikke holdt dig saa ung i Huden og saa skinnende i Øjnene, hvis du ikke havde haft ham. Det er Naturhistorie. Og hvis samme Herre havde været dig ovenud modbydelig, mon du da ikke allerede var gaaet fra ham i Herning! Nej, du har vænnet dig til ham, som man i sin Tid vænnede sig til for stramt Korset og for smaa Sko ... Nu kunde du ikke undvære ham.

— Ikke undvære ... ham? Der er dog Ting, man aldrig vænner sig til ...

— For Eksempel?

Trods al Intimitet undsaa Eline sig ved i dette Øjeblik at opremse de smaa Ting, hvorefter det dag-

lige Livs Ubehag bestod. Men hun kunde ikke komme udenom Hennys spørgende, lidt spodske Smil.

— Blot nu det at dele Soveværelse med en Mand, man ikke ... er forelsket i. Jeg tror, jeg vilde foretrække at sove alene i et Kælderhul uden Vinduer. Man kan hverken sove eller være vaagen i Fred. Den Lyd af en andens Aandedrag, en andens Søvn ... Bevægelsen, naar han vender sig, naar ... Den Maade, hvorpaa han gaar op og ned og hiver i Flippen for at faa den knappet paa Skjortelinningen ... Eller naar han kommer fra Herremiddag og lister ind paa Strømpefodder ... og hele Værelset stinker af Vin og Tobak ... Eller naar han kaster Støvlerne udenfor Døren ...

Henny Têtens var ved at brænde Fingrene: — Nej, det maa jo ikke være morsomt ... Saa har vi indrettet os mere fornuftigt. Vi generer ikke hinanden hverken med Lyd eller Lugt, men ... Ja, hvis jeg skulde begynde forfra, jeg tog kun en Mand, der *ikke* vilde have eget Soveværelse ... Gudbevares, man holder sig smuk for hinanden. Vi er nu engang Han og Hun, og naar vi gifter os, er det vel for at være Mand og Kone. Min ovenud fine Mand kunde ikke tænke sig at dele Værelse med nogen — den Tort at blive set paa, naar han sov ... Vi har snart været gift i atten Aar, og jeg har ikke endnu set ham med lukkede Øjne og aaben Mund ... Men du gode Gud, hvad vilde jeg

ikke have givet for blot en eneste Gang at have Lov at ligge og høre ham snorke . . .

Eline var helt fortumlet over dette uventede Udbrud. Henny plejede ellers at lade fuldkommen tilfreds med Tilværelsens Ordning. Hun vidste knap selv, hvad hun tænkte paa, da hun svarede: — Ja, man forandrer sig vist med Aarene . . .

Hun sad og længtes efter at faa anbragt et Spørgsmaal, hun generede sig for at komme med. Naar Henny med mange muntre Sidespring havde berettet sine sidste smaa „Forbrydelser“, plejede hun gerne af sig selv at glæde Veninden med ligesom tilfældigt at nævne det Navn, Eline aldrig blev træt af at høre. Gav hun blot denne Lillefinger, tog Eline hele Haanden og kom med en langt udspunden Skildring af et tilfældigt Møde for flere Aar tilbage, ordret gentagende hver ligegyldig Stavelse, der var bleven vekslet. Henny fandt det ikke latterligt, snarere overkom der hende samme Følelse af Ydmyghed og Fromhed, som naar hun i Kølnerdøm'ens Dæmringslys ombølgedes af Røgelsens lumre Hede og samtidig gennemisnedes af den Kulde, selve Rummet udstraalede.

Men idag glemte hun at nævne Navnet, og Eline fandt ikke af sig selv Overgangen.

Raadhusklokkerne slog fem Slag, og Henny stod op for at tage Afsked.

En sidste Gang kom Eline tilbage til Brevet: — Du synes altsaa ikke, jeg skal vise ham det?

— Vise ham hvad? Aah, Brevet ... Hvorfor ikke! Det vil altid være lystigt at se, hvordan han tager det. Maaske han kender Skriften. Men sæt nu, det var sandt — hvad vilde du saa gøre?

Eline stod et Øjeblik som fortabt. Hun havde jo ikke tænkt sig den Mulighed. Saa lo hun med sin smukke, unge Latter: Ja, saa maatte du virkelig hjælpe mig at finde en Lejlighed. For saa havde jeg da endelig Grund til Skilsmisse!

Henny vendte sig fra Spejlet, hvor hun var ved at sætte sin Hat: — Du er fordringsfuld. Du mener, man har Lov til at forpagte en Mands Dyd paa Livstid, selv om man ikke bryder sig en Døjt om ham! ... Naa, for Børnenes Skyld kunde jeg unde dig, det var sandt. Jeg skulde nødig sidde til Bords med dig og ham hver Dag ...

— Ved Bordet gaar det nu meget godt ... Vi er da ...

— Tak — „vi er da dannede Mennesker“. Men jeg giver ikke en sur Sild for den Dannelse, der bestaar i, at I ikke netop kaster hinanden Terrinen i Hovedet. Og for Inger har det nu ikke været nogen god Forberedelse til Ægteskabet at se paa Jer to!

Eline, der tog mod alt af Venindens Mund uden at blive krænket, svarede mildt: — Jamen tænk, Henny — hvis Inger og jeg kunde flytte sammen!

— Jeg skal gerne se paa Lejlighed, hvis det kommer saavidt. Hvad jeg nu ikke tror. For en Grund maa du jo have — du Ærbare!

E^LINE havde elsket. Latterligt, beskedent, haabeløst. Genstanden for hendes Kærlighed havde aldrig rakt hende saameget som et Halmstraa at klynge Forelskelsen til. Men da hun aldrig havde ejet ham, havde hun saare vanskeligt ved at miste ham. Hjemme eller ude, gift eller ugift, død eller levende, for hende blev han den samme.

Hun havde ham staaende i Fantasien — eller i Hjertet — som en Skaal Sæbevand, hvoraf hun, naar det passede hende, blæste Sæbebobler i Tusindvis op mod Solen. Han kunde ligesaagodt have været et Fantom, en Romanfigur, et Billede. Der var en meget ringe Forskel paa ham og de Skikkelser, med hvem hun under Esbjerg-Koncerterne svævede ud paa Kærlighedsfarter. Hun angik ikke ham. Han angik ikke hende.

Han tog ikke mere Skade af hendes Kærlighed end et i en Butik fremlagt Stykke Silkefløjl af en fattig Kones stjaalne Berøring. Hun ejede ikke saameget af ham, som den Duft, man paa sin Vej tager fra Roserne i en fremmed Have. Men han var det syge Punkt i hendes Sjælemusling, hvorover

Kærlighedens Perle havde dannet sig. Og Perlen forblev i hendes Besiddelse.

Den latterlige Begivenhed indtraf, da Eline var midt i Trediveerne og havde store, næsten voksne Børn. Men hun havde trolig ventet paa den og forberedt sig paa den i mange Aar.

Opbruddet fra Esbjerg voldte hende urimelig Glæde. Omringet af vage men festlige Forventninger deltog hun i Indpakningen af Husgeraad, straalende og fjern som en ung Brud, der lægger det nyvaskede Udstyr ned i den Kuffert, der skal med paa Bryllupsrejsen.

Hun længtes vildt og forvorpent efter at kaste sig ud i det altsammen. Det „altsammen“, hun ikke selv vidste, hvad var. Hennys springske Forklaringer havde kun forvirret hendes Begreber endnu mere. Hun udmaalede sig København som en By, hvor alt var smukt, og hvor alle var smukke. I Begyndelsen led hun en personlig Skuffelse, hvergang hun saa en plump eller luvslidt Skikkelse, eller mødte en ilde Lugt. Hun havde ikke følt sig hjemme i Herning og ikke i Esbjerg, København var Stedet, hvor hun hørte til.

Hurtigt gik det op for hende, at hun havde taget bitterligen fejl. En usynlig Glasvæg skilte hende fra det altsammen.

Skønt hun overfor sin Mand langsomt vandt Overtaget, følte hun dog, hvor sørgeligt hun i det store og hele kom til kort. Hvad hjalp de evinde-

lige Ture gennem Strøget, den dristige Gaaen ind i de Kafeer og Restauranter, hun fra Bladene vidste var mest søgt, hvad hjalp Premièrerne, de gode Klæder, hvad hjalp det, at hun af Ydre mærkede sig en Mængde fremragende Personligheder, naar hun dog stod saa helt udenfor det altsammen!

En Dag tabte hun sin Paraply, en kendt Skuespiller, der gik forbi, sprang til, tog den op og rakte hende den med et Buk. Eline stod som naglet til Stedet og stirrede paa Paraplyen, som havde den pludselig forvandlet sig til en duftende Stevnemødebillet.

Det var jo disse Mennesker, Henny havde talt, om, og om hvem Eline haardnakket troede, at de var smukkere, mere mærkelige og bedre end andre, dem hun havde længtes efter og haabet paa. At være i København var at være sammen med dem. Nu var hun der, men de saa ikke hende.

Henny, som netop efter et Aars Kultivering i Dresden havde faaet sit eget Hjem, forstod saa godt Elines Ønsker og prøvede at hjælpe hende. Hun indførte hende ved sine Onsdagsthe'er og forestillede hende for Kresen som sin „Barndomsveninde“ uden at bryde sig om, hun derved gjorde sig selv ældre. Benævnelsen valgte hun som Undskyldning for Venskabet. Hun var ikke blind for, at Eline tog sig bedre ud i Esbjerg end her mellem hendes øvrige Veninder, der talte deres eget Sprog, hvoraf Halvdelen bestod af Smil og Antyd-

ninger. Eline mærkede selv, hun gjorde en kejtet Figur og for at bøde derpaa talte og lo hun meget, for at dække over sin vestjyske Oprindelse gjorde hun Stemmen unaturlig, for ikke at virke provinskedelig klædte hun sig paafaldende. Selv Saligheden over at være i Stue med Kunstnere og berømte Mennesker ophævede ikke Nederlagets Fuldkommenhed.

Oskar Têtens, som med en øvet Dressørs Sikkerhed havde omskabt sin Kone fra en lille forfløjten Bohême til en beregnende Næsten-Verdensdame, raadete hende til hellere paa Tomandshaand at nyde den pyntede Fru Waage, der sagde banale Dumheder, børstede Krummer af Dugen og hældte dem i Munden, der mødte med Ringe og Kæder, som en Konfirmand med alle Gaverne, der lo paa de gale Steder og ikke kunde sidde ordentlig paa en Stol.

Dog vovede Henny tappert Forsøget nogle Gange. Resultatet blev det samme: Man vidste ikke, hvad man skulde stille op med den, iøvrigt søde og nydelige, dialekttalende Dame, der spurgte ud som en Rodemester om alt og alle og bragte hele Provinsens Duft og Smaalighed med sig.

Det blev til, at Henny kun bad hende, naar de var alene.

I Teatret paa de dyre Pladser, Firmaet Waage kunde tillade sig, var Eline mindre optaget af Handlingens Gang og Udførelsen end af Skue-

spillernes Person og Betragtninger angaaende deres Privatliv. I Mellemakterne gennemjog hun med Stangkikkert Parket og Balkon for ikke at gaa Glip af et eneste kendt Ansigt. Hver flygtig Hilsen bragte en Strøm af sød Glæde helt ned i Knæene. Men hun krympede sig til Gengæld sygt, naar, hvad altfor ofte skete, en af de Kunstnere, hun havde truffet hos Henny, og hvis tilfældige Ytringer hun bevarede i ordret Erindring, såa forbi hende uden Tegn paa Genkendelse.

Hendes egen Omgang gav hende ingen Trøst. Men da hun ikke kunde undvære Mennesker, og ikke havde noget Valg, tog hun tiltakke med den Kres, der ligesom af sig selv dannedes ved deres Bord. Paa et Omraade mødtes hun og de københavnske Grosserer- og Direktørfruer: i fælles Trang til Snagen i andre Folks intime og farlige Hemmeligheder. Denne utilbørlige og utilladelige Medviden blev hende som dem en Art Erstatning for manglende egne Oplevelser. Sladder blev hendes Lidenskab. Hun havde ingen Anelse om, at hun deltog i en Forbrydelse mod Samfundets Sikkerhed. Hun hungrede efter Oplevelse og hun tog, hvad hun kunde faa som Surrogat.

Mændene var hende imod. De indgød hende enten vissen Ligegyldighed eller samme ækle Ubehag som de Heste- og Studeprangere, der paa Markedsdage fyldte Hernings stille Gader med Eder, Langspyt og Piskeskrald, og som ved enhver Lej-

lighed pralede med en velspækket Pengepungs Indhold.

Fra det Øjeblik, Eline mærkede, at hendes Mands Penge ikke aabnede hende Adgang til de Mennesker, hun ønskede at være sammen med, saa hun ned paa Penge med meningsløs Foragt. Hun afskyede at høre tale om Forretning, og naar der efter en Middag ved L'Hombrebordene blev drøftet Aktiekurser eller uventede Fortjenester, sad Eline og dirrede af Vrede. For at faa Luft kunde hun paa en saarende Maade bide sin Mand af eller forsøge at gøre ham latterlig.

Hun forstod ingen Art af Spøg og mindst den, der, raat eller slibrigt, strejfede erotiske Omraader. Vovede Herrerne sig for langt ud, rejste hun sig og forlod Værelset. Hendes Mand var værge-løs overfor det, han selv opfattede som Luner.

En Række Aar haabede hun, at Tilfældet skulde komme hende til Hjælp og skaffe hende den Kres, hun mente vilde fylde Hjemmet med Glans og Glæde. Hun lærte at slaa af paa Fordringerne. Tilsidst ønskede hun, at blot en eneste Kunstner vilde finde Vej til hendes Bord.

En Aften lod Gustav Waage et Brev gaa rundt mellem Herrerne, der lo meget og højrøstet ved Læsningen. Da Gæsterne var borte, spurgte Eline, hvad det var for et Brev. Først prøvede han at slaa det hen, men da hun trængte paa, viste han hende Brevet. Det var fra en kendt Kunstner, som,

kommen i Aagerkarleklør, tilbød Gustav Waage alle sine Billeder, hvis han vilde hjælpe ham ud af Forlegenheden. Han sluttede Brevet: Jeg forpligter mig til fra nu af at afhænde alle mine fremtidige Billeder til Dem mod en nærmere aftalt fast Pris pr. Billede. Derved sættes jeg i Stand til at leve uden Pengebekymringer i Udlandet, og Deres Hjem vil i Aarenes Løb blive en Seværdighed!

Da Eline havde læst Brevet, blev hun først meget rød, saa ligbleg: — Hvorfor blev der let af det Brev?

Waage forklarede: — Denslags bilder sig ind, at vi andre er nogle Fjolser, fordi vi forstaa at tjene Penge. Nu skulde han prakke mig sit Juks paa og bagefter pege Fingre ad mig for min Godtroenhed. Nej ellers Tak!

I Fantasien saa Eline allerede Hjemmets Vægge smykket med signerede Billeder, saa Hjemmet som et Galleri, hvortil Udlændinge bad om Adgang, saa Brevskriveren som Hædersgæst. Her var Tilfældet, der kunde bringe hende i Berøring med alle de Mennesker, hun havde Behov. Penge kunde altsaa gøre det ...

Penge kunde have gjort det. Thi hendes Mand havde jo plumpt ødelagt det hele ved at prisgive Brevet. Det tilgav hun ham aldrig. I hendes Modvilje kom Glimt af bittert Had. Han, Forretningsmanden, vovede at le ad en Kunstner, der nedlod sig til at ville gøre Forretning med ham.

Havde hun kunnet komme afsted dermed, hun havde frastjaalet sin Mand Pengene og sendt dem til Kunstneren — blot fordi han var Kunstner.

Den Skinsyge, der var Hovedgrunden til Hjemmets og Forretningens Overførelse fra Esbjerg til København, tabte sig langsomt i Løbet af det første Par Aar. Gustav Waage var af Natur en besindig Mand og indsaa, at skulde han udforske sin Kone, saa det havde Art, maatte han opgive al anden Gerning, og dertil laa Handelen ham dog for nær. Elines Glæde over at komme bort gjorde ham ogsaa noget forhaandstryg overfor København. Hvad der end havde været — eller været paa Veje til at blive — var brat afsluttet med Opbruddet. Kom der noget nyt, maatte det gribes an paa anden Maade. Der syntes ikke at komme noget nyt udover det, at Eline voksede ham over Hovedet. Hun stod i et og alt paa Børnenes Side mod ham, og de mærkede snart, at for at faa deres Vilje behøvede de blot at gaa til hende. Uden at føle nogen dybere Kærlighed til dem, dertil var hun altfor optaget af sit eget, morede det hende at trodse deres Ønsker igennem, især da Waage ofte ydede strid og stejl Modstand.

Han såa paa Børneopdragelse med sin Moders, den slidsomme Skolelærerkones Øjne. Pigebørn var til for at oplæres til at lave Mad, holde et Hjem propert og selv sætte sunde Børn i Verden. At de i Skolen lærte tre Sprog og Mathematik,

fandt han Daarskab, men at de løb paa Skøjter, gik til Dans og var Kammerater med Drengene, fandt han umoralsk. Elines Skuldertrækninger og overlegne Smil bragte ham i Raseri, saa han forløb sig. For at vinde Børnene, som han elskede, begyndte han at købe dem med Gaver. Han købte dem til at gaa Ture med sig, han købte dem til at sidde hos sig om Aftenen, naar Eline var i Teater eller paa Koncert.

Tale med dem kunde han ikke. Han var fra Vestkysten, de blev efterhaanden københavnske Børn.

Eline traf ham, hun ansaa for sit Hjertes Skæbne, en Sensommer, ved Vesterhavet. Waage og Døtrene havde tilbragt Ferien paa Bornholm, hun, der daarligt taalte Søen og længe havde følt sig træt og besværet, var blevet i Byen, hvor hun skiftevis tilbragte Tiden i Frederiksberg Have, i Tivoli og paa Langelinje — dør, hvor de fleste Mennesker var at finde. Eline befandt sig i en af hine Sørgmodets dybe Dale, som de fleste Kvinder nu og da maa gennemvandre, enten de vil eller ej.

Da Nedtryktheden forøgedes ved Søvnløshed, fulgte hun Lægens Raad og søgte ud til Havet mod Slutningen af September.

Ensomheden virkede først oprivende pinefuld. Hun græd Dagene hen og besluttede hurtigst at komme bort. Men snart sporede hun Havets For-

tryllelse. Jo mere hun lyttede til dets dumpe, dyssende Klagen, jo mere stille blev der inde i hende. Hun begyndte at gaa lange Ture i Strandkanten uden at tænke, kun som i Søvn fornemmende Fodskiftets svage Knirken og Vindens Saven i Marehalmen. Siddende med udstrakte Ben tilbragte hun Timer med at knuse Blæretangens Bobler, eller, nedgravet i en beskyttet Klit, at fylde Hænderne med lunkent Sand og langsomt tømme dem igen. Hendes Sjæl blev tom og blank, hun følte ikke mere Legemets Byrde.

En Morgen såa hun fra Værelsets Balkon en Herre blive løftet ud af en Vogn og baaret ind i Hotellet. Et Par Timer senere kørtes han i Rullestol ind i Spisesalen. Da vidste hun allerede, det var Klemens Lerche, den kunstsamlende Thehandler, hun den første Vinter en eneste Gang havde truffet hos Henny. Løst gennem Rygter, sikkert gennem Henny vidste hun mangan Enkelthed om den grimme Kørselsulykke, der havde kostet hans Elskerinde Livet og ham selv mange Maaneders Førlighed. Hun havde formeligt svælgget i Udmalingen af Parrets champagnepaavirkede, meningsløst vilde natlige Fart gennem Nordsjællands Skove, til den sidste løbske Dødstumlen nedad Holtebanken. En saadan Død med den Mand, man elskede!

Hun vidste ikke, at hun lod Frokosten staa for at skotte efter Lerche. Ensomhedens Fortryllelse

var brudt af en ny Fortryllelse. Hun, der intet havde at tage sig til og ingen at tale med, gav de udhvilede Tanker frit Løb: der eksisterede hverken Hav eller Tang mere, men kun den Rullestol, som Formiddag og Eftermiddag af en Tjener langsomt kørtes op og ned langs Stranden.

Den tilskadekomne Mand, som ikke helt havde forvundet Ulykkens sjælelige Rystelse, ønskede ubetinget Fred for Mennesker. Derfor var han tyet til dette afsides, af Badegæster allerede forladte Sted. Han laa mest tilbagelænet i Puderne, sløvt følgende Skyernes Gang eller Bølgernes Bryden i Brændingen, kun vekslende de nødvendige Ord med sin Tjener.

Eline havde næppe forelsket sig i en almindelig Thehandler, der bag sin Disk vejede The af i sølvpapirsforede Poser, og sletikke i en Thehandler med legemlige Skrøbeligheder. Men hun sad inde med den søde Viden, at Hr. Lerche havde arvet Forretningen fra en Far, der igen havde arvet den og var død som Etatsraad og begyndende Kunst-samler. Klemens overtog saavel Samlermani som Theforretning. Den sidste var ganske nødvendig af Hensyn til den første. Thehandelen var nærmest som en Slags Bank, hvor han havde sine Penge staaende mod høj Rente, og hvor han kunde hæve, naar det passede ham. Tilmed laa den paa et fint Strøg og havde intet Skilt ude. I det store, eneste Vindu var ingen Opstilling af Daaser og Theprøver

og kinesiske Parasoller, men kun, paa resedafarvet Fløjlgrund, en mægtig Vase, der, sagde man, var sine fire Hundrede Aar gammel og flere Tusinde Kroner værd.

Klemens Lerche blev heller ikke i Almindelighed betragtet som Thehandler men som Kunstkender og Mæcen. At blive indlemmet i hans lille, overmaade udsøgte Galleri, var en Ære, som mangen Kunstner gerne havde skænket Billeder gratis for at opnaa.

I sit Forhold til Kvinder var han noget af en Særling. Han holdt sig fjærnt fra Ægteskab, grunde ved Tanken om, at en Kvinde med tvivlsom eller blot fra hans afvigende Smag skulde prøve at sætte sit Præg paa hans Hjem. Med Mellemrum ofrede han Lidenskab, Tid og Penge paa et yndefuldt Væsen, tog det med paa Rejser og opnaaede hvergang den samme, forudsete, Skuffelse. Saa saare nogen begyndte at lirke ved hans Væsen eller Vaner eller søgte at trænge ind i og bemægtige sig Herredømmet over hans Følelsesliv, blev han slap og led. Kunde Forbindelsen da ikke læmpeligt afvikles, blev den skaaret over med et Hug, hvis Brutalitet syntes uforenelig med hans dæmpede, næsten vigende Væsen.

Det sidste Forhold, der blev afbrudt af Skæbnen, efterlod dybere Spor end alle tidligere. Stundom bildte han sig endog ind at have mistet den eneste Kvinde, der maaske havde kunnet fængsle

ham for det Tidsrum, der udmaales med Ordet: bestandig.

Naturligvis genkendte han ikke Fru Waage, der ikke havde gjort blot det flygtigste Indtryk paa ham; men da hun — næsten paatrængende ofte — kom Rullestolen imøde, bestandig rødmende, ofte med møjsommeligt tilvejebragt Mod stirrede paa ham, som ventede hun en Hilsen, faldt det ham ind, at han maaske havde mødt hende et eller andet Sted, og en Dag hilste han. Eline blev staaende.

Tjeneren, som saa den fremmede Dame standse, holdt Vognen an, og Lerche saa sig nødsaget til at forklare sin Hilsen: — Det forekommer mig ...

Eline tog ham Ordene ud af Munden bleg af Sindsbevægelse: — Ja ... ja ... hos Oskar Tê-tens ...

Manden i Rullestolen formodede saa, at de havde været sammen Vinteren før og skammede sig saa smaat over hverken at mindes Navn eller Ydre; men Eline jublede indvendig i Troen paa, at han havde bevaret hendes Billede de mange Aar. Lerche gav Tjeneren Tegn til langsomt at køre videre, og Eline gik med. Det var for hende, som gik hun mellem Stjerner henover Himlen.

— Maa jeg prøve at køre Dem lidt?

Han saa overrasket op. Hvad Kvinder dog kunde finde paa! — Det har De jo ikke Kræfter til!

Hun skød Tjeneren tilside og satte det lette Køretøj i Bevægelse. Den svage Duft af hin franske Parfume, Eline havde optaget efter Veninden, førtes af Vinden ud over Lerche. —

— Og De bliver ikke træt? spurgte han med halvt tillukkede Øjne. Hun svarede ikke, men skød Sygevognen foran sig, som var hun ét med den. — Ja, saa kan De godt gaa lidt, Frandsen! Tjeneren fjernede sig. Da han var vel ude af Hørevidde, sagde Lerche med søvnmat Stemme: — Nu er jeg i Deres Vold, Frue — hvis De har Lyst, kan De køre mig lige lukt ind i Evigheden!

Han vilde have sagt de samme Ord til Hotelstuepigen, hvis hun havde overtaget Tjenerens Rolle. Men Eline optog dem paa den Maade, der passede hende. De gled ind i Hjertet og dannede Grunden til den lille gyldne Skat, hun i kommende Dage pugede sammen og siden med gnieragtig Graadighed talte om og om igen.

Hun gav sig til at tale om Henny, sin bedste Veninde, sin Fortrolige og om Oskar Têtens Bygninger, som hun ikke forstod men roste i overdrevne, sammenplukkede Vendinger. Lerche var ikke længe om at finde hendes Begrænsning og ønskede, hun vilde holde op at irritere ham med sit Kunstvrøvl. Paa den anden Side følte han Behaget af den Duft, der blev ved at strømme ud over ham. Desuden var hun jo Kvinde. Han gjorde ikke Kur til hende, men tillod hende at gøre det til

sig. Hun anstrengte dog ikke mere end en middelmaadig Roman.

Da han jo ikke godt kunde give hende Drikkepenge for den Elskværdighed, han tilskrev Mangel paa Selskab og Adspredelse og maaske Lyst til et lille Eventyr, betalte han med et Par billige Ytringer, der skulde smigre hendes Person. Hun skammede sig over sine næsten voksne Døtre og var taknemlig over, at de i hvertfald var langt borte. Uvilkaarligt fortav hun alt om Mand, Børn og Hjem — som om hun derved omskabtes til ung Pige.

Havde han ikke bedt hende vende for at naa Middagen i rette Tid, havde hun kørt ham lige ind i Natten. Hun, der aldrig frivillig havde kørt en Barnevogn, ja end ikke som Barn trillet Dukkevogn, følte det, som om hun for første Gang var kommen paa rette Plads og havde fundet sin rette Beskæftigelse. Et Øjeblik kun prøvede hun at narre sig selv til at tro, at hun jo burde have været Sygeplejerske.

Hun klædte sig paa til Bordet med en Omhu, der bragte Fingrene til at ryste og Hjertet til at hamre, og gik ind i Spisesalen ør af Forventning. Hun vovede ikke at foreslaa ham, de skulde sidde sammen, men han gættede og forekom hendes Ønske ved gennem Tjeneren at spørge, om hun vilde gøre ham den Glæde.

Eline kunde hverken tage om Kniv eller Gaffel

af Benovelse. Kun Lerches gennemførte Velopdragenhed hindrede ham i at smile af hendes sippede pretentiøse Bevægelser og hendes opstyltede Udtalelser. Hun mente, det var nødvendigt at kravle nogle Tommer lodret i Vejret for at naa hans Niveau. Hun forsøgte at agere Verdensdame med laante Fraser og overlegne Smil, uden at ane, hvor umotiveret og falsk hendes hele Optræden virkede paa ham, hun for enhver Pris vilde takkes.

I tre Døgn klæbede hun sig opad ham og fulgte ham som hans egen Skygge. Blot for at slippe for hendes urimelige Udtalelser lod han Munden løbe, men selv hendes Smaasvar kom saa uharmonisk og forstemmende, at han saa sig nødsaget til at tage Flugten. Han tænkte, saadan omtrent maatte det være for en Præst at staa paa Prædikestolen og blive nidstirret af Sognets Pebermøer.

Som Grund for sit bratte Opbrud gav han, at hans Nerver var i en saadan Uorden, at han maatte skifte Opholdssted flere Gange om Ugen. Men, tilføjede han, vanemæssigt flirtende, det nye, henrivende Bekendtskab gjorde ham det svært at bryde op. Heldigvis var København ikke ret stor, han haabede bestemt at møde hende der — de havde jo saagar fælles Venner.

Han blev baaret ud i Vognen, og han var borte. Hun sad tilbage med et Haandkys og et langt Blik.

Eline skrev et otte Siders Brev med „fortroligt“ udenpaa til Henny og betroede hende, at nu

havde hun endelig fundet ham, hun havde ventet paa hele sit Liv. Hun kaldte ham: En Krøbling af Legeme, en Kæmpe af Sjæl! I næste Brev antydede hun, at Afskeden havde været oprivende for dem begge. I tredje Brev bebrejdede hun sig det „Bedrag“, der laa i ikke at have fortalt ham, at hun var bundet af Mand og Børn.

Henny morede sig halvt og rørt halvt over Elines Breve, der var forskruede og usande som en Syttenaarigs, men hun lod, som om hun tog det Hele i god Tro, og spurgte, om Eline var villig til at give Afkald paa Børnene for at følge Hjerets Længsel.

Eline blev betænkelig. Hun havde givet Fantasien for løse Tøjler, noget i Hennys Brev gød hende koldt Vand i Blodet. Nu tilstod hun, at han jo aldrig havde talt rentud om sine Følelser, maaske fordi han endnu ikke havde sin Førlighed, maaske fordi han vidste, at hendes Lænke var ubrydelig.

Fra Skagen modtog hun et Kort. Med smuk fast Haand stod skrevet: Hilsen og tak for alt. Fem Ord foruden Navn og Adresse. Hun udlagde de fem Ord som en Spaakælling, der læser i Kort og Kaffegrums. Til Henny skrev hun, at han var indsluttet og angst for store Ord, og af Omhu for hendes Rygte kun skrev, hvad alle maatte læse. Men at der aandede Længsel ud af hvert Ord, han skrev.

Navnet vilde hun ikke røbe, men antydede, at der nok kom den Tid, hvor Henny ikke kunde undgaa at erfare det.

Hovedkulds tog hun hjem. Hun trængte til, Ansigt til Ansigt med Henny at kramme ud med den Tredøgn's Oplevelse, der pludselig havde forvandlet hendes Tilværelse. Men da hun sad overfor Henny, straalende og ung, kostede det kun det ene Ord: — Hvem? og Navnet var udleveret.

For Henny var det som et Kølleslag. Hun vidste ogsaa, uden at spørge Lerche, at Elines Tro paa gensidig Forelskelse maatte være den pure Indbildning. Dertil kendte hun bægge Parter for godt. Hun havde mest Lyst til med et rask Ryk at befri Eline for den syge Tand, hvis Rod kunde komme til at volde hende ulidelige Kvaler, men hun betænkte sig, ihukommende Elines bestandige Længsel efter „den store Forelskelse“, og haabende, at Helbredelsen maaske vilde indtræde af sig selv.

Eline brød sig til syvende og sidst mindre om at høre Venindens Mening end om at have Lov til med mange Ord at række og strække Begivenheden, saa den voksede for hendes egne Øjne og antog de Dimensioner, hun ønskede, den skulde have.

Hun lod klog og erfaren: Hun troede ikke, at Lerche var anderledes end andre Mænd. Naturligvis havde han været forelsket mange Gange

før, maaske vilde det ikke lykkes hende at bevare ham i al Evighed. Men de Dage ved Havet kunde ingen berøve hende. Da havde han aabnet sin Sjæl for hende, betroet hende saadanne Smaating fra sin Barndom, som han sikkert aldrig havde omtalt til nogen anden Kvinde . . . Eline havde lagt Haanden over Øjnene og talte hviskende sagte.

— Du har forelsket dig i et Fantom — Fred være med Fantomet! sagde Fru Têtens, da Udgydelserne ingen Ende vilde tage.

Ikke mange Dage efter Hjemkomsten stod Eline fortabt i Beskuelse foran den fornemme Thehandels fornemme aarhundredgamle Vase. Der var etsteds, syntes hun, en Forbindelse mellem ham, hun elskede, og den. Saa, med en Hjertebanken, der ikke kunde være stærkere, hvis hun første Gang skulde betræde sin Elskers Bolig, gik hun ind i Butiken. Købte et halvt Pund af den bedste . . . den allerbedste The. Hun saa sig om derinde, om intet mindede om ham, om han ikke — tilfældigvis — havde sat sit Præg derinde. Maaske haabede hun, ubevidst, at se ham træde ind.

Siden blev hendes hyppige Strøgture. Maal den gamle, kostbare Vase. Foran den hvilede hun ud og fornam sit Hjertes uregerlige Banken.

Hun vidste, hvor Lerche boede. Men hun gik Omveje for ikke at komme i hans Gade. Tilfældet havde bragt dem sammen, Tilfældet skulde hjælpe dem igen. Hun kunde have bedt Henny

føre dem sammen — hun havde netop bedt Henny om ikke at gøre det.

Henny fik sin værste Anelse bekræftet, da Lerche sagde: — Paa Ære, Deres Veninde logrede for mig som en herreløs Hund, man har givet et Ben — og jeg havde ikke engang givet hende et Ben!

— Vil De dermed sige, hun er forelsket i Dem? Har hun friet til Dem?

Lerche lo: — Gud give, hun havde, saa havde jeg maaske haft Lejlighed til at bringe hende paa ret Køl igen!

— Hvad Indtryk har De af hende?

— Et lille Stykke Ebeltoft, der med Vold og Magt vil opleve en Bortførelse ad Rebstige!

— Kvindekender er De jo — men havde De nu ogsaa været et godt Menneske, kunde De gerne have spillet Oplevelse en Ugestid!

— Kæreste Fru Henny ... der er Ting, en Mand ikke egner sig til overfor en Kvinde, der ikke paavirker Mandfolket i ham! Desuden ... hvad vil De! En Elsker i Rullestol!

Hun gøs, da han var borte. At to Mennesker kunde se saa forskelligt paa hinanden ... Men hun frydede Eline ved at sige: — Fantomet var hos mig forleden. Han benyttede enhver Lejlighed til at høre dit Navn ...

— Hvad sagde han? Eline var en Afmagt nær.

— Nu maa du ikke fritte mig. Jeg kan da ikke

tage imod Fortrolighed fra Jer bægge to, hvis jeg pjatter fra den ene til den anden! Vent, til du selv taler med ham! Om en Maaned eller to lægger han Krykkerne, saa faar du ham nok at se!

En Aften saa Eline ham komme ind i Teatret, bevægende sig ved to Stokke. Han skulde ind paa samme Række. Da han fik Øje paa hende, standsede han, bukkede smilende og sagde det ene Ord: — Endelig! og gik videre til sin Plads.

Ved Stykkets Slutning blev Eline staaende til han kom hen. Han saa hendes blege bevægede Ansigt og mindedes Fru Têtens Ord: „Hvis De nu ogsaa var et godt Menneske“ ... — Tak for sidst! Det var uforglemmelige Dage!

Hun saa ham nu og da i Teatret, paa Gaden, paa Udstillinger. Engang løb de paa hinanden i Regnvej, og hun var uden Paraply. Af Velopdragenhed holdt han sin over hende og tilbød at skaffe hende en Vogn. Et Nu skyllede det Haab igennem hende, at han selv vilde køre med. Han kom med Vognen, aabnede Vogndøren og sagde, staaende paa Trinet: — Egentlig burde jeg jo gøre Gengæld for ifjor, spænde Hestene fra og selv trække Vognen! Eline blev ligbleg, rakte ham Paraplyen, han traadte ned, og Vognen kørte.

Fem Aar lykkedes det hende at holde sin arme, forfængelige Illusion i Live. Saa rejste „Fantomet“ til Paris med en ikke uberygtet Dame og sendte kort efter Bryllupsanmeldelse hjem til Bladene.

Eline forsøgte ikke Selvmord. Hun græd ikke. Hun spiste og sov som sædvanligt. Fru Têtens, som havde frygtet en Katastrofe, undrede sig over den Ro, hvormed Veninden tog Nyheden. Men hun forstod det bedre, da Eline nogen Tid efter sagde:

— Det er jo min egen Skyld. Jeg burde have ladet mig skille strax, da vi traf hinanden. Hvor kunde han tro paa min Kærlighed, naar jeg bar mig saadan ad!

Fra nu af tog Eline sig af sine tre store Døtre, og der opstod et hyggeligt Kammeratskab imellem dem og hende.

E LINE besluttede at tilintetgøre Brevet. Hun kunde jo ikke udsætte sig for den ydmygende Mulighed, at Waage lo hende op i Ansigtet og maaske senere ved Herreselskaber pralede med, at hans Kone paa sine gamle Dage begyndte at blive skinsyg.

Havde der nu været Ild i Kakkelovnen, var Brevet afgjort blevet brændt og Sagen dermed skaffet ud af Verden. Men dels var det for tidligt paa Aaret til at have Ild i Kakkelovnen, dels fandtes der ingen Kakkelovne i det centralopvarmede Hus.

Saa tænkte hun paa at rive Brevet i smaa Stumper, men kviede sig derved. Og lidt efter svingede Tankerne paany. Hvorfor rive det itu? Rev man en Lotteriseddel itu, fordi man forud vidste, Chancen for Gevinst var saare lille? Hvorfor tilintetgøre Chancen?

Saalænge Brevets Virkning ikke var prøvet, kunde man igrunden ligesaa lidt danne sig noget Begreb i den ene som i den anden Retning. Ganske vist, Tanken om Waage og andre Kvinder var latterlig og taabelig. Men ... men ... men ...

Og havde han forbrudt sig, om end aldrig saa lidt, vilde det faa de største Følger i Fremtiden. Om Skilsmisse kunde der, som Henny rigtig mente, sikkert ikke blive Tale. Gustav Waage var jo i et og alt, hvad han selv forstod ved „Hædersmand“. Hvor ofte havde han ikke i Overværelse af Børnene bebrejdet hende hendes Mangel paa Principper og Moral, slynget hende i Ansigtet, at hun fordærvede Børnenes Karakter med sine moderne Anskuelser, kaldt hende usandfærdig, upaalidelig . . .

Efter hans Mening burde saamænd baade unge Piger og gifte Koner kun vise sig muhamedansk tilsløret paa Gaden for ikke at besudles af Mænds private Blikke. For ham var Dans ikke langt fra Usædelighed. Herregud, hvad havde det ikke kostet at fravriste ham Tilladelse til de sølle tre Baller om Aaret! Hvilken Opfindsomhed havde hun ikke maattet opbyde for at dække dem! Mangen Aften, naar det hed sig, at en eller to af Døtrene laa til Sengs med Feber eller Pletter i Halsen, var de i Baldragt smuglet nedad Bagtrappen til den ved næste Hjørne ventende Vogn, og havde ud paa Natten sneget sig op samme Vej. Efterhaanden var hele Omgangskresen bleven indviet i Hemmeligheden, som de indbyrdes havde stor Spas af.

Var han skyldig, kunde det dog kun dreje sig om en flygtig, ja rentud øjeblikkelig Forvildelse

Saa at sige et rent Ulykkestilfælde. Det var tænkeligt, at han efter en splendid Herremiddag paa Skydebanen omtaaget af Vin havde ladet sig lokke til at begaa Dumheder. Sligt kunde vistnok hænde for den Bedste.

I og for sig fordømte Eline ikke sligt. Hendes Veninder havde betroet hende mangt og meget i den Retning, og Waages ovenud eksemplariske Livsførelse havde noget kedsommeligt irriterende over sig, noget dukseagtig dydigt, som hun aldeles ikke takkede ham for.

Kunde hun nu faa ham vippet ned fra den høje Hest, hvor han stadig sad til Doms over hende, var det udmærket tilpas. Hun vilde indføre mange Forandringer i det daglige Liv. Vilde nyde hans Sønderknuselse. Vilde forlange eget Soveværelse. O, hvilken Lettelse!

Nej, Brevet skulde ikke tilintetgøres.

BREVET laa under Waages Serviet, saa han ikke bemærkede det, før han havde sat sig til Rette og gjort Ophævelser over Tarteletterne, som han kaldte „Konditorkager og ikke Mad“. Han løftede Servietten for at slaa den ud over sine Knæ: — Hvad er nu det? Hvor kommer det fra? Kan man nu ikke have Fred ved Bordet engang?

Da ingen svarede, skød han ligegyldigt Brevet tilside til bagefter. Men det var Eline en Streg i Regningen. Hun havde allerede Hjertebanken og sagde hidsigt: — Saa læs dog Brevet, Menneske! Maaske er det af Vigtighed!

I Waages forundrede Blik såa hun, at hendes eget Udtryk havde forraadt den Spænding, der pludselig dirrede som en glødende Strøm gennem alle Nerver.

Han smaahostede som altid, naar noget forvirrede ham: — Brevet er jo ikke til mig? Nu først erindrede Eline, at Udskriften var til hende. — Du har jo brækket det!

— Læs! sagde Eline. Han aabnede det, uvilkaarligt adlydende. Straks efter faldt det fra ham

som blæst ud af hans Hænder. Ansigtet gustnede, kun de gulrøde Sommerfregner beholdt deres Farve. Han dukkede Overkroppen helt ned mod Knæene.

Gyset, der udgik fra bægge Ægtefæller, forplantede sig til de store, glade Døtre, saa de ikke straks fandt Ord for den Skræk, der pludselig fyldte dem.

Eline brød den frygtelige Stilhed. Hun stødte Ordene frem: — Naa? Var det saa af Vigtighed? Men hun følte et Mareridts Kval. Det var, som brødes Benene i hendes Krop, som foregik der Jordskælv i hendes Indre, medens hun afventede et Svar. Der ikke kom.

Hendes Mand aabnede Læberne. Det blev kun til en krængende Bevægelse. Han ravede med Haanden som i pludselig Blindhed indover Dugen efter Brevet. Saa rejste han sig og listede duknakket henimod Døren. Haanden, der holdt Brevet, sitrede, saa Frakkeærmet skjælv med helt op til Skulderen.

— Far! — Er du syg? Bægge Døtrene var sprunget op og styrtede til, men Eline skød dem tilside, hæst hviskende: — Bliv, hvor I er!

Hun fulgte ham gennem Korridoren over i Herreværelset, som en Fangevogter, rede til i rette Øjeblik at slaa Klo i Forbryderen, skulde han prøve at undvige.

Saa var der altsaa noget om det! Noget om det

var der! Men hvormeget? Hvormeget? Han talte ikke, bare dukkede sig som før inde ved Bordet og sank ned i en af de eftergivende Læderstole, som Eline med et uvedkommende, bittert Tanke-spring med et huskede, havde kostet firehundrede Kroner Stykket.

— Er det din Mening at agere stum?

Han missede bønligt op mod hende med de lys-sky Øjne, der nu, som altid uden Guldbrillerne, virkede fjoget og hjælpeløse: — Hvad ... skal jeg ... sige?

I Eline var der én Tanke, der som med Svøbeslag jog alle andre paa Flugt: — Hvem er det?

Først lang Tavshed, saa: — Cæcilie Borregaard! Han udtalte Navnet, som var det en skør og kostbar Genstand, han frygtede at knuse med Ordenes Lyd.

Eline slog en tør, grumset Latter op: — Hende med Hofteskaden! Du er nøjsom! ...

Han tav og vred sig.

— Hvorlænge har saa det — Forhold staaet paa, om jeg maa være saa fri at spørge?

Hun havde Fornemmelsen af at føre et Vridbor ind i levende Kød, men det var hende ikke klart, om hun borede i hans eller sit eget.

Gustav Waage svarede ydmygt, som bekendte han for en Skriftefader: — Vi har ... vi har holdt af hinanden, siden ... siden ifjor Efteraar ... tolvte October ...

— Tolvte October! Hun følte sit Indre som et stinkende, bundløst Morads af Simpелhed: — Det maa jo være bekvemt at have dine Tøse saa nær ved Haanden! ... Sært nok, du kunde lade Tjenestepigerne gaa i Fred ...

Saalænge han tav, maatte hun blive ved at tale, blive ved at finde de giftigste Ord: — Saa holder I vel Aftrædelsesværelse ude i Byen?

— Eline ... Eline dog ...

Ondskabens Skum bobler hende over Læberne: — Maaske har du hende billigt paa Grund af Hofte-skaden?

Gustav Waage ramler helt sammen i Stolen, stønnende, som værger han sig forgæves mod et Udyrs Klør.

Der bliver en Stilhed i Stuen, saa Eline hører Blodets Susen for Ørene.

Som Smilet over en Døendes Ansigt, glider Ordene ud i Rummet: — Jeg elsker hende — —

— Du elsker hende! Naa saadan! Ja, Mænd i din Alder elsker vel enhver Tøjte, der gider indlade sig med dem ...

Eline søgte efter flere Ord, der egnede sig til at flænse ind i hans Kød. Men det var overflødigt. Smerten fra den sidste Giftpil bragte ham til, brøllende, at springe løs paa hende: — Nu kan det være nok! Cæcilie har aldrig gjort noget, hun behøver at skamme sig over. Hun er en hæderlig Kvinde!

— Siden naar er det i dine Øjne blevet „hæderligt“ at indlade sig med en gift Mand? Hun så ham haardt og haanligt i Øjnene, men samtidig mærkede hun Kræfternes Svigten, Benene blev bløde under hende, hun sank ned i en Stol. Tusinde skoldende Tanker raste som Bobler i kogende Vand.

— Eline ... Vil du ikke ... Maa jeg ikke forklare dig? ... Det er jo sletikke, som du tror ... Nu var han nok spag igen.

— Er hun din Elskerinde, eller er hun det ikke?

Han forekom hende lige latterlig og modbydelig, da han, troskyldigt besværgende svarede: — Jeg vilde før jage mig en Kugle i Panden end forføre en uskyldig ung Pige! Men det haanlige Smil sluktes, idet han fortsatte, seende langt frem for sig: — Endsige hende ... det dyrebareste ...

Elines Tanker snoede sig som slimede Slinger i det Dynd, hvoraf hendes Indre var opfyldt. Ordene, hun talte, lød for hende selv, som sagt paa en Scene, af en Skuespiller, der kunde sin Rolle: — Det dyrebareste ...! Og dine egne Børn?

Hvad brød hun sig i dette Øjeblik om Børnene? De eksisterede som et Begreb, som et Vaaben, og ikke som noget andet.

Waage flettede Fingre: — Mine Børn ... Naar har det været mine Børn? Naar fik jeg Lov at være Far for dem? Tror du da, jeg var døv og blind? I er allesammen imod mig. Alle Tider. I er glædest, naar I ser min Hæl ... Et forunderligt, næsten

lallende Smil, strøg over hans forpinte Aasyn: — Men hun ... Blot jeg kommer ind paa Kontoret ... Jeg behøver ikke at sige noget ... Hun forstaar mig ... Hun ser op til mig ... Hun har Agtelse for mit Arbejde ... Hendes Mor siger ogsaa ...

— Hendes Mor! Hun har en Mor? Nej, hvor rørende! Hvad har du med hendes Moder at skaffe?

Gustav Waage vred sig. Det kostede ham at staa til Regnskab overfor de to Øjne, der brændte mod hans, men der var jo ingen Vej udenom: — Jo ... undertiden ... naar jeg ... naar I skulde have Fremmede ... Aah, Eline, jeg vidste jo godt, jeg var tilovers ... jeg var jo kun Forretningsmanden ... som mine egne Børn saa ned paa ... saa gik jeg derud et Par Timer ... og havde det godt ...

I Eline flammede en rasende Ild mod Mure af Is uden at kunne smelte dem.

... Og havde det godt ... Ilden aad hende op, medens Kuldepansret skruede sammen om hende ... Og havde det godt ... Stolen løftede hende op eller kastede hende fra sig, saa hun stod. Men hun maatte stemme Hænderne mod Bordfladen for ikke at slynges rundt i Rummet af den Malstrømshvirvel, der vilde suge hende til sig.

Fra det Helvede, der huserede i hende, hørte hun en skogrende Latter: — Nu gaar jeg ind og fortæller dine Børn, hvad for en Far de har ...

som ikke engang kan lade Vanskabninger i Fred!

— Et Ord mere, og ved Gud, jeg dræber dig! Inden Eline vidste af det, havde han presset hende ned i Stolen igen og stod bøjet over hende med Jerntag om hendes Haandlede. Der flød svidende Strømme fra hans Øjne over i hendes. Den korporlige Smerte gjorde hende forunderlig godt, hun følte Trang til at lukke Øjnene og svinde bort i Søvn. Hendes Vilje var brudt. Længe efter, at han havde sluppet det haarde Greb, sad hun med Armene i samme opadvendte Stilling, uden at sanse hun igen var fri.

Gustav Waage talte langsomt, sagte, urokkeligt: — Hør nu, hvad jeg siger: Jeg kan ikke leve uden hende. Og jeg vil ikke leve uden hende. Jeg har ikke selv vidst det før. Fra nu af eksisterer der kun det ene. Ellers er jeg villig til at rette mig efter dine Ønsker. Forlanger du, vi skal rejse til en anden By — ja ud af Landet — saa gør vi det. Men Friheden vil jeg have. Det kan ikke gøre dig fra eller til. Du har aldrig brudt dig om mig. Du og Børnene kan faa, hvad der er. Men du vover ikke at gøre Cæcilie Fortræd . . . Har du forstaaet mig?

Ilden var slukket. Kvalt af Kulden. Eline frøs gennem Krop og Sjæl. Hun greb frem for at tage sin Mand ved Skuldrene og holde ham fast og sige, hviske, skrigende Ord, som for første Gang

i hendes Ægteskabs femogtyve Aar steg op fra Sjælens Bund: — Jeg elsker dig! Bliv hos mig!

Hun greb i den tomme Luft. En Dør lukkedes. En Dør sloges haardt til. Flere Gange prøvede hun at rejse sig.

Hendes Skrig kaldte Børnene til. Hun saa paa dem med vilde, blodsprængte Øjne. Inden de fik Forklaring ud af hende, tumlede hun bevidstløs til Jorden.

Da hun endelig kom til Samling igen, blev hun ved, hylende som en syg Hund at gentage Ordene: — Han gik! ... Han gik ... Han gik! ... Pludselig trak hun Minna ned til sig og jamrede hende ind i Øret: — Han er hos hende med det røde Haar ... Han kommer ikke igen ... Jeg kan ikke leve uden ham! ... Hent ham! Hent ham dog! ... Jeg vil ikke være alene ... Faa hende væk! Langt væk! Naar han ikke ser hende, vil han glemme hende ... Hent ham! ... Faa hende væk!

— Mor taler i Vildelse!

Langt om længe kom Lægen, som efter den første foreløbige Undersøgelse gav Fru Waage en Morfinindsprøjtning, hvorpaa hun faldt hen i en Art sløv Halvslummer.

Lægen ønskede at tale med hendes Mand. Fra Kontoret blev telefoneret, at Direktøren, som lige var kommen, sad midt i en vigtig Konference og havde forbudt enhver Afbrydelse. En halv Time

senere kom han jagende i Bil, og de to Mænd havde en længere Samtale under fire Øjne.

Gustav Waage stod ved Sengen med sine to Døtre. Han lagde ikke Baand paa sin voldsomme Sindsbevægelse, men hulkede og stammede: — Det er for sent ... Det er for sent! Han strøg kejtet ømt over den klamme Haand, der krammede ved Tæppet, som søgte den selv i Søvn et fast Holdepunkt ... Elines Ansigt var ligesom skrumpet ind og havde faaet en hæslig gul brunskjoldet Farve. Da hun slog Øjnene op og genkendte sin Mand, begyndte hun igen at hyle og hvine og brugte Udtryk, der fik Døtrene til højtgrædende og glødende af Skam at flygte ud af Værelset.

Faderen tog dem med over til sig selv og forklarede dem nænsomt og akavet og ufuldstændigt, hvad der var sket, og hvad der forestod. Han sluttede: — I forstaar nok, Børn, det er bedre for alle Parter, Jeres Mor og jeg ikke mere sees. Endnu idag flytter jeg hjemmefra. I bliver jo og sørger for hende paa bedste Maade ...

Kirsten, som var den mest følsomme, slog Armene om hans Hals: — Far, jeg tror nok, jeg hader den Frøken Borregaard, og alligevel er jeg glad for, der er én, som holder af dig ... Og hvis Mor ikke har noget imod det, vil jeg tidt komme og se til dig paa Kontoret ... men saa maa hun ikke være der!

Minna nøjedes med at række Faderen Haanden :
— I skulde aldrig have været Mand og Kone. Det
er kun godt, I faar en Ende paa det. Imorgen vil
Mor være den første til at sige Gudskelov !

EFTER at Fru Waage havde foretaget to, i sidste Øjeblik afværgede, Selvmordsforsøg, og iøvrigt var i en saadan Tilstand af Ophidselse, saa Døtrene hverken havde Ro Nat eller Dag, blev hun overført til en Nerveklinikk.

Besøg var ikke tilladt, da det gjaldt at skaffe Patientten fuldkommen Ro. Ustandseligt rabblede hun Breve ned og forlangte, de skulde sendes afsted paa Øjeblikket. De naaede kun Overlægen, som fløj dem igennem og lod dem gaa i Papirkurven.

Omsider blev det første Brev afsendt. Det var omhyggeligt dateret: 14. November 1908.

Kære Børn —

I har da vel saameget *Æresfølelse*, at I ikke mere har *noget somhelst* med den Mand at gøre, der desværre blev Jeres Far. At I ikke taler med ham, gaar jeg ud fra, men I maa heller ikke besvare hans Hilsen, hvis I møder ham paa Gaden. Han skal være ligesaa død for Jer som for mig. Laa han paa sit Yderste, jeg vilde ikke røre en Finger for ham.

I maa ikke modtage Penge fra ham. Der klæber Uhumskhed ved de Penge. Det frygtelige Fruentimmer, som fik ham i sine Garn, har hjulpet ham at tjene Pengene. I maa før sulte eller tigge. Jeg skal nok arbejde for Jer. Overlægen mener ogsaa, at jeg faar en Lotterikollektion, naar jeg fortæller Ministeren om Jeres Far.

Møblerne kan I sætte til Auktion eller brænde. Ikke en Trevl, han har berørt, vil jeg eje. Men *Skilsmisse*, det faar han *aldrig i Evighed*. Den Oprejsning vil jeg da have, at han ikke faar den *Tøjte*, saalænge jeg lever. Her har jeg gaaet og plejet og passet ham omhyggeligt og opofrende alle de Aar, nu bliver jeg smidt paa Møddingen, fordi mit Haar begynder at blive graat.

Skulde han dø, saa *forbyder* jeg Jer at gaa med til Begravelsen. Det er lumpne Love, vi har, at saadan én ikke kan blive straffet. For at stjæle en Pung kommer man i Tugthuset, men stjæle en Mand fra hans Kone, det er tilladt.

Nu har jeg regnet ud, hvordan vi skal bære os ad. Han skal ikke bilde sig ind, jeg lader ham slippe for godt Køb. Saa skulde han maaske bygge Villa i Palæstil med Hestestald og Automobil og købe Smykker til hende. Det sætter vi en Stopper for. Jeg indvilliger kun i *Skilsmisse* paa den Betingelse, at vi faar alt, hvad han ejer. Ikke et Møbel skal de faa. Lad dem bare nøjes med fire tomme Vægge, saa kan vi jo se, om den Kærlighed holder!

Ulyksalige Mand, som ikke aner, at hun kun tænker paa at *udsuge* ham. Og hun *bedrager* ham! I skal se, hun bedrager ham. Naar hun har narret ham alle hans surt erhvervede Penge fra, dem vi skulde have haft en sorgfri Alderdom for, saa render hun væk med en Berider. Jeg takker min Gud, jeg blev forskaanet for Synet af hende, men om Natten ser jeg hende tydeligt for mig. Hun har Fregner og rødt Haar. De rødhaarede skal man altid tage sig iagt for!

Kan I huske i Monte Carlo, omkring Spillebordene, var ogsaa saadan nogle med rødt Haar og saa sminkede. Gudskelov Jeres Far havde Tandpine, saa han straks gik.

I hilser altsaa ikke paa ham eller gaar med til hans Begravelse. *Ikke under nogen Omstændighed*. Den Skam under jeg ham. Saa kan hun gaa rundt med Enkeslør og Crepe. Folk ved nok, hvad de ved, alligevel.

Jeres ulykkelige

Mor.

Brev til Fru Henny Têtens.

15. Nov. 1908.

Kære Henny.

Du skulde skamme dig! Men saadan er det, naar Vognen hælder, skubber alle til. At jeg skulde være glad over *endelig* at blive Waage kvit! Det kan kun forklares som Misundelse. Du kunde ikke taale,

vi havde det saa godt sammen, det skulde forpurres. Jeg beklager dig, at være gift med en Mand, som vil have eget Soveværelse! Du vilde give dit halve Liv for en eneste Gang at høre ham snorke. Naar jeg tænker tilbage, som jeg ofte gør, for de fleste Mennesker her er ikke til at tale med, saa optagne er de af deres egne Bagateller, saa husker jeg hundrede ja *maaske Tusinde* Nætter, hvor jeg laa ganske stille og lyttede til, naar Waage sov. De fleste synes, det lyder grimt, men for mig var det *Musik*, fordi det var ham.

Hvad ved du om, hvordan det er at være gift! Man er kun rigtig Mand og Kone, naar man har fælles Soveværelse. Saa lærer man hinanden at kende. Med lukkede Øjne kan jeg se enhver af Waages Bevægelser, naar han klædte sig af og paa, naar han børstede Haar med to Børster paa engang, naar han barberede sig med skrævende Ben foran Spejlet, og naar han stod over Vandfadet. Det er Livets højeste Lykke at gaa i Seng sammen og vaagne sammen. Men det var ogsaa godt at ligge alene og vente paa ham, naar han var ude og saa høre ham ligesaa stille liste ind og klæde sig af paa Hosesokker for ikke at vække mig. Jeg sov aldrig, før jeg havde hørt ham børste Tænder, gurgle sig og sætte Støvlerne udenfor. Saa kunde der ikke ske noget galt, for han var hos mig.

Du er saa moderne og flagrende i dine Anskuelser, at du aldrig har kunnet forstaa de smaa uskyl-

dige Glæder, hvoraf vort Samliv bestod. Men af den Grund skulde du ikke prøve paa at besudle mine smukke Minder ved at skrive, at jeg hellere saa hans Hæl end hans Taa. I alle Ægteskaber kan der komme et og andet i Vejen, hos os mindre end hos de fleste. Jeg har ogsaa tænkt paa, naar jeg kommer ud herfra — for jeg tror, Sygeplejerskerne gaar og roder i Ens Gemmer, naar man sover — saa vil jeg *for Børnenes Skyld* skrive alting ned om vores Ægteskab. Fra den første Dag, jeg saa ham i Herning i det graatærnede Tøj med blød Hat og dobbelt Guldkæde. Det var Kærlighed blandet med Agtelse fra første Blik. Vi levede jo kun for *vort Hjem* og for *Børnene*, og hvergang jeg fødte et lille nyt Væsen til Verden, var det mig et Pant mere paa vor gensidige Troskab og Kærlighed.

Du spørger, om jeg har glemt K. L. Nej, det har jeg ikke. Jeg mindes tydeligt de Dage ved Vesterhavet og tilstaar ærligt, at jeg nærede et formeligt Sværmeri for K. L. Jeg takker min Gud, at jeg ikke kom i en Fristelse, som jeg maaske ikke havde haft Kraft til at modstaa. Han var jo en af de moderne Forførere, der i Lighed med Don Juan holder Liste over Ofrenes Navne! Han maa have mærket, at jeg trods alt var min Mand tro i Sind og Tanke. Derfor vovede han ikke at trænge ind paa mig med sine Overtalelser. Nej saa dybt kunde jeg *aldrig* være sunken.

Jeg bebrejder dig ikke dit Letsind. Enhver maa feje for sin Dør. Men der er den Forskel paa os to, at jeg blev opdraget af en streng men retskaffen Mor, der saa paa mit Bedste, medens du, Stakkel, gik for Lud og koldt Vand. København er en *farlig* By for ubefæstede Sjæle.

Jeg vil betragte Waage som død. Som en kær Afdød. Paa min Væg skal hænge et legemstort Portræt af ham, Forstørrelse af det fra Forlovelsesdagene. Det skal altid være omvundet af Immorteller, som jeg saa det hos min Morbror, der var Præst paa Landet og anden Gang Enkemand. Bægge hans Koner hang over Sofaen med Immorteller, og da han lige efter min Konfirmation gittede sig tredje Gang med Skolelærerens Datter, og vi var med til Brylluppet, var der hængt Bøgeløv om Billederne. Det gjorde allerede dengang et stærkt Indtryk paa mig.

Baade Børnene og jeg vil gaa i *dyb* Sorg et helt Aar. Du vil nok hjælpe mig at vælge dem, jeg har tænkt fra Sørgemagasinet paa Østergade. *Hver Dag* vil jeg tale med Børnene om deres Fader, de skal elske og agte hans Minde.

Men jeg vil ikke mere se ham for mine Øjne. I den sidste Tid er jeg begyndt at gruble over Religionen, som desværre aldrig rigtig har ligget for mig, Der er en Ting, jeg ikke fatter: Hvorfor Vorherre, som dog indstiftede Ægteskabet, tillader Mennesker at blive skilt. Hvis Loven satte *Livsstraf* for

Skilsmisse, vilde al den Usædelighed, der nu er til, med et Slag forsvinde.

Skulde du se Waage, fortæl mig da, om han ser forgræmmet ud. Men *nævn* ikke mit Navn.

Din før saa lykkelige nu bundløst elendige Veninde

Eline Waage.

18. Nov. 1908

Kære Henny —

Jeg er i Vaande. Du maa hjælpe mig. I to Nætter har jeg ikke sovet for det.

Jeg har tænkt paa, om jeg ikke alligevel skulde gaa ind paa Skilsmisse under den Betingelse, at han aldrig faar Lov at gifte sig igen. Det var jo kun en *velfortjent* Straf, som ogsaa kom til at ramme det Uhyre i Menneskeskikkelse, der lokkede ham ind i *Venusbjærget*.

Men saa har jeg ogsaa tænkt, at jeg maaske netop skulde lade dem faa hinanden. Det var en *endnu* større Straf. Hun vil jo pine Livet ud af ham for at faa Penge til *kostbart Pelsværk*, som hun formeligt *vader* i. Det vil ende med, han skriver falske Veksler for at skaffe Pelsværk nok. Saa kommer han i Tugthuset, og saa . . . lader hun sig skille. Hun tog ham jo kun for Pelsværkets Skyld. Derinde sidder han ene og forladt, som jeg sidder her — du maa da ikke tro, at mine *tre* Børn saameget som gider sætte deres Ben hos deres Mor, som gerne sled Blodet fra Neglene for deres Skyld.

Der vil han komme paa andre Tanker, se, hvad jeg har været for ham, gaa i sig selv og *angre*. Men den Dag, Fængslet aabner sine Porte, vil jeg staa der med Børnene ved Haanden og tage imod ham, som om det andet var en ond Drøm.

Synes du ikke, jeg har Ret? Saa blev det hende, der endte som *fraskilt* Kone, og Folk kunde vende sig efter hende, medens Waage og jeg gik Tur med *hinanden under Armen*. Mødte vi hende, ludfattig og pjaltet — for du ved nok, hvad der kommer let, det gaar let — Waage vilde ikke saameget som *lette* paa Hatten.

Der er bare én Ting, der harmer mig. Hvis de bliver gift, kommer hun jo ogsaa til at hedde Fru Waage. Hvordan skal man forhindre det?

Det bliver vist et yndigt Hjem, hun laver for ham, saadan en — *Fremmedkorrespondent!* Jeg kalder hende nu slet og ret *Kontordame*. Hun kan ikke koge en Gryde Grød. Støvet kommer til at ligge, saa man kan skrive sit Navn. Skal hans Strømper stoppes, maa han gøre det selv.

Folk vil sige: Der er Forskel paa de to! Ingen vil have Omgang med dem. Men mine Døtre og jeg, vi nyder *alle Menneskers* Agtelse.

At Waage, som var saa bange for, at Børnene skulde komme i daarligt Selskab, selv skulde blive Offer for en *samvittighedsløs Eventyrerske* og hendes Mor!!! Moderen er en ren *Koblerske!!!* Pyntet og sminket som en, jeg vil ikke sige hvad.

Hende skal han kalde Svigermor og sidde og drikke Kaffe med hver Aften.

Du har vel hørt, at Inger og Otto har forsonet sig. Nu skal Inger gaa paa Husholdningsskole. Det kunde du ogsaa have godt af. Det er ikke nok for en Mand at have en Kone, der klæder sig elegant. Hun maa ogsaa kunne *holde Orden* i sit Hus.

Hvis nogen siger, jeg er her, fordi jeg er gal eller hysterisk, er det *hende*, som spreder det ud. Jeg er her kun, fordi jeg skal have *Ro*. Og hvordan skal jeg faa *Ro* hjemme, naar Kirsten sidder og hamrer i Klaveret fra Morgen til Aften, og Minna ustandselig ler og snakker. Men mellem os sagt, var det ikke for de Sovepulvere, saa blev jeg her nu ikke en Dag længere.

Du maa helst svare telegrafisk din

Eline Waage.

Kære Henny —

21. Nov. 1908.

Jeg skriver til dig, for Børnene er nogle Fæhoveder, der ingenting forstaar. Nu har de sat sig i Hovedet, at Waage og jeg var ulykkelige med hinanden, og de vil have os skilt. Det nytter ikke at snakke Fornuft med dem. Men hør nu, hvad jeg laa og regnede ud inat. Allerførst kan man vel gaa roligt ud fra, at han ikke bryder sig *en Døjt* om den *Sirene*, og at han blot ikke ved sine levende Raad, hvordan han skal slippe af med hen-

de. Hun klamrer sig til ham som en *Polyp*. Vi maa hjælpe ham, inden det bliver forsent.

Det allernemmeste var, hvis han kom *herud*. I samme Nu han saa mig, vilde den rødhaarede Sfinks være sunket i Jorden. Det var ogsaa stor Synd for Børnene at skulle gaa om med to fraskilte Forældre, for det gaar nu *altid* ud over Børnene. I Herning var der en fraskilt Kone, Fru Petersen hed hun, da jeg gik i Skole, hun havde en Datter, som hed Sigrid i samme Klasse som jeg. Men min Mor forbød mig at gaa Tur med Sigrid eller komme der til Chocolate paa hendes Fødselsdag, fordi Moderen var en fraskilt Kone.

Hende sender vi til Amerika og Moderen med. De skal gøre Ed paa aldrig at vende tilbage. Saa rejser Waage og jeg en lille Tur til London, og naar vi kommer hjem, er alting glemt.

Igaar var Waages Sagfører her for at tale om Skilsmissen, og jeg skrev under paa alt for at blive af med ham. Heldigvis kan en Sagfører da ikke skille Mand og Kone *mod deres Vilje*.

Han vrøvlede noget om, at jeg skulde have bægge Dagligstuerne og den store Spisestue, men at Waage ønskede Herreværelset og den lille Spisestue, fordi Møblerne dør var fra hans Ungkarletid. Har du kendt Mage til Smaalighed! Han har saamænd god Raad til at købe nye Møbler, en Mand, som bedrager sin Kone. Det sagde jeg ogsaa. Ikke en Huggeblok faar han. Skulde jeg af

med Herreværelset, for at hans *Maitresse* skulde ligge og slange sig i vores kostbare Lædermøbler!

Det er dog sjofelt saadan at blande fremmede ind i vores private Anliggender. Det er ogsaa noget, *hun* har sat i ham for at flaa Børnene og mig. Havde min stakkels Mor anet, hvad han var for et *udsvævende* og *lastefuldt Individ*, hun havde før set mig under Jorden end gift med ham. Han har naturligvis bedraget mig fra den første Dag, baade i Herning og Esbjerg. Men jeg Taabe har været blind. Først nu ser jeg klart. Du har vidst det. Du *har* vidst det! Det var det, du mente, hvergang du sagde, vi skulde aldrig have været gift med hinanden. Som min Ven havde det været din *Pligt* at aabne mine Øje. Derfor skulde han altid have Damer paa Kontoret!!!

Nu forstaar jeg bedre, hvorfor han var mig saa modbydelig. Mit *Instinkt* sagde mig alt. Mit *Instinkt* hindrede mig ogsaa i at besøge ham paa Kontoret. Kontor ... *Harem* skulde det hedde! Hvorfor begyndte han at faa syet hos Brødrene Andersen? For „Damernes“ Skyld. Det er et rent Guds Under, at han ikke har undergravet baade mit og Børnenes Helbred med de væmmelige Sygdomme, denslags „Levemænd“ altid er befængt med.

Jeg vil tage mit Pigenavn igen for ikke at blive mindet om mit Ægteskabs Martyrium.

Skriv snart til din trofast hengivne

Eline Frørup.

Mine kære Børn,
det eneste jeg har tilbage —

Overlægen mener, jeg godt kan komme hjem nu, men jeg *ved bedre*. I maa ikke gøre mig imod i denne Sag, som dog mest gælder mig. Forlang ikke, jeg igen skal gaa i de Stuer, hvor vi gik sammen de mange gode Aar. Det kan jeg ikke. Ogsaa for Jeres Skyld tør jeg ikke vove Forsøget. I vilde jo ikke forstaa noget, hvad jeg hele Tiden til min Sorg har mærket, og I vilde kun bebrejde mig den Fortvivlelse, der for mig er det eneste naturlige.

Opholdet her har gjort mig godt paa flere Maader. Jeg sover igen det meste af Natten og har ikke mere disse Anfald, som I maatte lide under den første Tid. Det, der har hjulpet mig mest, er dog Synet af de andres Lidelser. Naar man blot lader mig have min Sorg i Fred og ikke forlanger, jeg skal le og være glad, saa kan det nok gaa for mig. Selv de søvnløse Nætter er ikke mere saa slemme, siden jeg er begyndt at tænke tilbage paa de første Aar i Esbjerg og Herning. Jeg var vel i mange Maader taabelig og uerfaren, men den kloge, overbærende Mand ved min Side blev aldrig træt af at vejlede og opdrage mig. I var for smaa til at have tydelig Erindring fra den Tid om det lykkelige Barndomshjem, der blev Jer til Del, fordi Mand og Hustru i dybeste Forstand delte ondt og godt med hinanden.

Vi var tilfredse med lidt. Jeg gik op i mine Pligter som Hustru og Mor, og Jeres Far tog Vare paa Forretningen, hvis Fremgang laa os bægge lige varmt paa Sinde. Selv en Vaskedag bragte Glæde ved Tanken om det pæne rene Tøj, som blev hængt op i Gaarden. Jeg skaanede ikke mine Hænder, men tog Del i alt, *med Glæde*, fordi jeg arbejdede for *Hjemmet*. Naar saa Søndagen kom, og vi gik Tur med vore tre smaa Børn, den yngste i Barnevognen, havde jeg rig Belønning for Lørdagens Besvær.

Men jeg kan ikke gaa over den Tærskel, hvorfra min femogtyveaarige Lykke blev baaret ud som Lig. Her bliver jeg, kort eller længe, til I har fundet en Lejlighed, der passer til min Ensomhed, en Lejlighed, der intet har til fælles med den gamle. Der vil jeg tilbringe de forhaabentlig faa Aar, jeg har tilbage med at pusle om Minderne.

Lægerne her har den underlige Opfattelse, at man nødvendigvis maa smile og le. De burde dog forstaa, at ligesom der gives Mennesker, som har mistet Evnen til at se eller høre, er der andre, som *ikke mere kan smile eller le*.

I maa aldrig mere gaa til Dans. Det er den sikre Vej til Fordærv. Ikke blot, fordi det vil krænke mig, at I morer Jer, medens jeg er ved at gaa til af Kummer, men Jeres Far har Ret, Sommerfuglestøvet gaar let af Ungdommens Vinger. Nu bebrejder jeg mig bittert, at jeg nogen-

sinde lod Jer gaa til Bal, mod Jeres Fars Vidende og Vilje. Men det er ogsaa den eneste Brøde, jeg er mig bevidst.

Jeres Breve har jeg faaet og læst — og *brændt*. Jeg vil ikke svare paa dem. I ser altfor skævt og galt paa det Hele. Er det mon Henny Têtens, der har bildt Jer ind, at Forholdet mellem os var daarligt? Hun har før været *Slangen i vores Paradis*. Jeres Far, som ser tværsigennem Mennesker, advarede mig stærkt imod hende, men skønt jeg saa, hun var *uvederhæftig* og *manglede Principper*, lod jeg mig dog forlede til at opretholde Venskabet. Naar jeg tænker paa, hvordan hun talte om Jer, da I var smaa: — Lad os dog blive fri for de Unger! Det var ikke blot raat imod Jer men hensynsløst mod mig, som hun hvergang tilføjede et Stik i Hjertet. Hun er et stakkels ulykkeligt Menneske. Hendes Mand har aldrig *for Alvor* holdt af hende. Medens I jo var Vidne til mit og Waages Samliv.

Minna skriver, jeg maa ikke glemme, jeg har tre Børn. Det glemmer jeg heller ikke. Men, ak, det er en fattig Trøst for den, der har mistet alt.

Tag, kære Børn, en kærlig Hilsen fra Jeres fattige, ensomme

Mor.

Af Overlægens Brev til Gustav Waage umiddelbart før Eline udskrives fra Kliniken.

15. Dec. 1908.

Ja, hvad mere skal jeg sige! Bliver hun længere her, forfalder hun utvivlsomt til den saa almindelige „Kliniksyge“, og vi faar hende vanskeligt bort. Den egentlige Krise er forlængst overstaaet, og der er ingen Grund til Frygt for Tilbagefald. Deres Ængstelse for Selvmord er ubeføjet, og Patienten har ingen Trang til Morfin. Derimod maa der vaages over, at hun ikke kommer i Vane med Sovepulvere.

De Gemytsvingninger, som jo kommer tydeligt frem i Brevene, kan vedvare Aarevis. Foreløbig turde det være klogest ikke at ophidse hende ved Modsigelse.

Naturligvis er jeg forlængst kommen til den Overbevisning, at Deres Ægteskab var i høj Grad disharmonisk. Naar Deres Hustru hævder det modsatte, er dette blot en — ikke usædvanlig — Sygdomsfølge. Kvindens Psyche er en Urskov, hvori hun ofte forvilder sig selv.

Lad Deres Hustru skifte Opholdssted ret ofte det første Aar — for Exempel gøre en længere Rejse med sine Døtre, og udsæt hende under ingen Omstændigheder for et oprivende Gensyn med Dem. For hende vilde det være bedst, om Skilsmissen snarest var en fuldbyrdet Kendsgerning.

Deres ærbødige

N. N.

Prof. Dr. med. & chir.

Brev fra Minna til den gifte Søster.

Florenz, 4. Mai 1909.

Kære Inger —

Kirsten og jeg har gaaet i den skrækkeligste Angst for lille Per. Dit beroligende Telegram gjorde derfor Underværker. Saadan en lille Orm og saadan en stor, væmmelig Sygdom. Men kender jeg Otto ret, har du ikke været ene om at vaage. I sidste Brev strømmer Otto over af Begejstring over en Fødselsdagsfrokost, du egenhændigt havde fabrikeret. Naar Kirsten og jeg har fundet den til Ægteskab nødvendige anden Halvdel kan vi altsaa lære Husholdning hos dig!

Dette er med Blyant, min Fyldepen har borte taget, og jeg tør ikke hente Blækhus, for saa vil Mor læse Brevet. Hun er bleven saa mistroisk, at vi maa aflægge Regnskab, baade om hvor vi har været, og hvad vi har talt om, bare vi gaar fra hende to Minutter. Havde jeg anet, hvor galt det vilde blive, tror jeg min Selvopholdelsesdrift havde hindret mig i at tage med. Kirsten, det fødte Offerlam, undskylder enhver af Mors Urimeligheder med hendes „Sorg“. Jeg synes, Mor kunde tage sig sammen og huske paa, at vi Unge ogsaa har en vis Ret til at leve. Vi maa ikke gaa i Teatret. Vi maa ikke — tænk, hvad det vil sige for Kirsten — gaa paa Koncert. Kommer der et Par Gadesangere ind, medens vi spiser, lægger Mor Kniv og Gaffel, og vi maa straks betale og gaa. Le maa vi

heller ikke. Det er sandt, Inger, vi maa ikke le! Mor føler sig som levende begravet, og saa skal vi andre værsgod tage og føle Mage til. Men vi har jo da ikke levet som Hund og Kat med en Mand i Femogtyve Aar. Ulykken — det Ord „Ulykken“ svirrer os om Ørene som en Spyflue, der lægger sine Æg overalt — har gjort hende uhyre smaalig og egenkærlig. Hun er klar nok i Hovedet, men noget er der jo gaaet itu etsteds inde i hende, for jeg har ikke set blot den mindste Antydning af et Smil, siden vi tog hjemmefra.

Kan du huske, hvor vi grinede, naar Mor i gamle Dage talte om sin egen Havgasse af en Mor! Paa Æresord, Mor kommer til at ligne hende. Saa saare et Mandfolk — og Italienerne har jo Øjne, har de ikke andet — sender os et sortlake-ret Blik, fluks tragisk Opbrud og siden Moralprædiken om, at vi gaar i Fars Fodspor.

Passer det Mor at ligge i Sengen og græde halve Dage, saa maa vi — bægge to — sidde paa Værelset og kede os. Den ene Dag maa vi med tre Fingre i Vejret sværge paa aldrig at nævne Fars Navn, den næste bliver vi timevis diverteret med, hvor lykkelige de var. Det ligger jo i Sagens Natur, at vi staar Last og Brast med hende. Far var alle Dage saa temmelig uvedkommende, og naar han nu gifter sig med de tre Sprog, glider han vel helt bort. Men os har han da aldrig fornærmet hverken i Ord eller Handling. Lidt pinligt og

smagløst er det, naar en Mand i hans Alder — tilmed Ens Fader — begynder at agere Romeo, men Herregud, han kan jo ligesaa lidt gøre for det, som Vesuv kan gøre for, det pludselig begynder at sprude. Der er Love for alle Ting, vi kender blot desværre ikke alle Lovene endnu. Ella Aaby skrev, hun havde mødt dem paa Strøget — Haand i Haand!

Jeg længes skrappt efter mine Forelæsninger og gruer endnu mere for næste Vinter. Her gaar det tilnød an at lade sig kujonere, eftersom jeg alligevel betragter dette Aar som spildt, men naar det skal være Alvor med Magistergraden, og hvis Kirsten ligeledes gør noget ved Musiken, faar vi jo et Helvede. Det ender nok med, jeg rømmer hen paa en ensom Kvist, og saa bliver Kirsten ene om at trække Læsset.

Du er naiv, at du kan tro, lille Per skulde kunne adsprede Mor. Pers Uglspilstreger vil hun betragte som af os overlagt Haan. I Paranthes, Gud hvor det glæder mig, at I to store, dumme Unger gik i Jer selv igen!

Havde Mor vist Far blot en Brøkdæl af den Kærlighed, hun nu løber over af, havde han aldrig i Evighed slaaet sig hverken paa Hofte- eller andre Skader.

Lejligheden ved Trianglen passer jo storartet, om nu Mor ellers kan bestemme sig. Ved du hvorfor, der ikke for nogen Pris maa være Centralvarme?

Fordi ... Mor vilde have brændt det anonyme Brev, der gav Stødet til hele Miseren, og kunde ikke, da man ikke saa godt kan crematere Breve i Tørluftvarmeapparater. Hun hævder, og maaske er det sandt, at havde vi haft Kakkelovne, havde hun endnu haft sin elskede Waage. Men faar vi Lejligheden, kommer du til at give Far et lille Vink om at flytte længst muligt ad Damhussøen til. Et Møde mellem Fruerne Waage I og II turde ende tragisk.

Sidste Foraar, mens Far var i London, var Mor, Kirsten og jeg en Aften paa Bristol. Vi drak Champagne og morede os fortræffeligt. Vi gav os (hvor nydeligt!) til at arrangere Tilværelsen, hvis der ingen Hr. Waage var til. Mor var den mest tosedede. Tilsidst foreslog hun, vi skulde rejse hver paa sin Kant og mødes hveranden Maaned, skiftevis i London, Paris, Berlin og skrifte vore Eventyr. Mor var bedaarende sød og ung den Aften ...

Og nu — maa vi ikke le for samme Mor!

Sidde i Florenz paa den Facon eller flette Kurve i Vridsløse maa være saa temmelig Hip som Hap. Jeg vilde købe en mekanisk Bersagliere til lille Per, men Mor bad mig ikke kaste Pengene ud til „Fjant“ — saa nu tænker jeg paa et brand- og dirkefrit Pengeskab til den Formue, han engang skal arve efter sin gamle ugifte Moster.

Minna.

Fru Waage til sin gifte Datter.

Florenz 4. Mai 1909.

Kære Inger —

Vær glad, du har en Mand til at pleje dig, naar du er syg, til at trøste dig, naar du er bedrøvet. Det gamle Ord: En Mor kan forsørge fjorten Børn, men fjorten Børn kan ikke forsørge én Mor! passer paa mig. Da I var smaa, ofrede jeg Helbred, Nattesøvn og alt for Jer — og nu har mine Børn ikke en Tanke tilovers for deres nedbrudte Mor. De er hensynsløse og egenkærlige, lever kun for Fornøjelser. Kong Lear havde dog én Datter, som havde Agtelse for hans graa Haar, hvad har jeg? Dine Breve indeholder kun de ligegyldigste Bagateller om dit Barn, som du ødelægger med Forkælelse, og Husholdningsdetaljer og Middagsselskaber. Men jeg beklager mig ikke. Jeg har mistet det, der gav Livet værd, og maa vænne mig til at staa alene. Dine Søskende ser mig i en Tilstand, der maatte forbarme selv en Sten, og de bekymrer sig kun om Teater, Koncert, Gøgl. Laa jeg her i et fremmed Land, i en lurvet Hotelseng og døde, de vilde ikke udgyde en Taare. Et eneste Menneske forstod og delte mine Tanker, fremmede Voldshænder rev ham fra mig.

Trænger jeg til i Ny og Næ at give min forpinte Sjæl Luft i Ord, saa ser dine Søskende til hinanden og taler om andre Ting.

Forleden gik de 4 — fire — Timer i Uffizierne og

lod mig sidde alene! Forrige Uge tog de en hel Søndag Eftermiddag ud i Bjærgene, jeg har glemt hvorhen. Idag foreslaar de mig at gaa med til Koncert!

Hvad er Døden mod den Skæbne, der er overgaaet mig!

Saadan maa det have været, da Adam og Eva joges ud af Paradisets Have — nej, ikke saadan, for de var to om at bære Forbandelsen. Men jeg blev jaget ud nøgen og ene, og en anden kom ind i mit Sted. Hvis mine Børn havde Hjerte i Livet, vilde de græde Blod og ikke rende efter Gøglere og Malerier.

De slæber mig fra Sted til Sted, skønt jeg kun har et Maal: at sidde stille med min Sorg. Jeg vil ikke mere nævne det Navn, der var mig det kæreste af alt, og gør det heller ikke nu. Jeg vil kun spørge dig, om du fatter, hvordan han kan leve videre, efter det han har tilføjet mig! Hvergang jeg ser to Mennesker foran et Møbelmagasin, tænker jeg paa, at nu gaar de omkring og vælger ud til deres nye Hjem. Saadan gik han og jeg for længe siden og købte sammen for vore fattige Sparepenge, Stykke for Stykke. Han havde jo nok sit Ungkarlejhjem, med Gardiner, Dækketøj og Køkkenudstyr, det købte vi da i Herning.

Dine Søskende er haardhjertede som deres Far. Og saa er de usandfærdige. For mig, der kun har haft én Rettesnor i Godt som i Ondt: Sandheden,

er det frygteligt at se, hvorlidt de slægter mig paa. For at bringe mig til at glemme det Uforglemmelige, paalyver de ham og mig de hæsligste Ting, siger, at det var en Tortur at sidde til Bords med os, at naar vi ikke skændtes med Ord, skændtes vi med Tavshed og Miner. Minna kan være ligefrem ond i sin Ukærlighed. Forleden sagde hun, jeg behandlede ham som en Skovisk! Er det ikke syndigt og oprørende! Vi kunde være af forskellig Mening, men for det meste indsaa jeg hans Overlegenhed og bøjede mig villigt. Manden er Kvindens Herre, med den uomstødelige Sandhed er jeg opdraget, og den har jeg aldrig kunnet glemme.

Det var jo slemt, Per skulde gaa hen og faa Strubehoste, heldigvis kom han sig jo. Men du tager altfor stærkt paa Veje. Smaa Børn maa man altid være forberedt paa at miste. Jeg mistede to ved Fødslen og bar det uden Klage. Der havde ikke været Grund til at sende to saa lange og kostbare Telegrammer. Brevkort havde gjort det samme. Man mærker, at I ikke begyndte beskedent som Waage og jeg. Det første Aar røg han kun en Cigar om Dagen for at kunne give mig en Ring med en ægte Perle, mit kæreste Smykke, som jeg desværre har mistet, og jeg sparede paa Maden for at give ham en Jettonæske med Drageudskæring. Den kaster hun nok paa Ilden!

Var vi dog ikke taget bort fra Esbjerg, den yndige, fredelige By, hvor vi havde saamange kære

Venner — saa var det aldrig sket. Eller fra Her-
ning med mine Forældres Grave og Minderne fra
de Aar, hvor I kom til Verden. Moderkaldet har
altid staaet for mig som det største, og jeg tør sige,
at jeg har røgtet det samvittighedsfuldt. Men det
lader han til at have glemt.

Sørg for at støve dine Malerirammer af hver
Dag og ligeledes Fodpanelerne, de saa gyselige ud,
sidst jeg var hos Jer.

Skriv nu snart til din selv af Børnene svigtede

Mor.

*Af Fru Waages Dagbog, som hun opbevarede
under Skraapuden i sin Seng.*

Nov. 1909.

Hvordan skal jeg komme over det! Hvordan skal jeg komme igennem det!

Jeg har aldrig vidst, at Møbler kunde have Liv, før nu, hvor jeg ser dem staa og dø omkring. Eller er de ikke døde, er de kun forstenede i Sorg som jeg? Det er maaske galt, jeg beholdt dem. Vidste jeg, de var gaaet til Grunde ved Ildebrand, vilde det gøre mig godt. Men lade dem komme til fremmede Mennesker, nej, nej og atter nej. Kirsten foreslog mig nok at sætte dem paa Lager til senere. Til senere! Naar er det? Jeg kan ogsaa lide at have dem om mig. De er stumme Vidner til den Uret, jeg har lidt. De lyver ikke. Som Børnene.

Folk siger: Gudskelov, De har Deres Børn! Har jeg mine Børn? Tre iskolde Egoister har jeg.

Derfor har jeg det bedst, naar Kirsten og Minna er ude at more sig, og jeg giver Pigerne fri og er ganske alene. Saa gaar jeg op og ned i Stuerne. Mellem de stakkels døde Møbler, over de døde Tæpper. Op og ned. Op og ned. Der er et Eventyr

om en Mand, der gik bort fra sit Hjem og ud i Skoven. Der mødte han en Kvinde, som lokkede ham med, saa han glemte, hvem han var, og hvor han var. Tiden gik, og han vidste ikke, hvor lang Tid der var gaaet. Men en Dag stod han igen udenfor Skoven og var igen sig selv og gik tilbage til sit Hjem. Men da var der gaaet Hundrede Aar, og alle hans kære var døde.

Saadan vil det gaa Waage. Naar han besinder sig og vender tilbage, da er jeg død, og Hjemmet er ikke mere.

Jeg tør ikke gaa paa Gaden. Jeg er bange for at møde dem. Jeg er bange for at gaa paa Gaden. Jeg længes efter at møde dem. Jeg har aldrig set hende. Jeg vil aldrig se hende. Men jeg lever kun for at se hende. Saadan er det. Derfor kan jeg ikke faa Ro.

Naar jeg sidder ved Bordet, tænker jeg: sæt de nu gaar forbi nede paa Gaden! Men naar jeg sidder ved Vinduet, tør jeg ikke se ud, for jeg tænker: sæt de nu gaar forbi nede paa Gaden!

Men jeg er ikke skinsyg. Hvorfor skulde jeg være skinsyg? Paa saadan én!

Hvorfor husker jeg hele Tiden det, der skete for nu snart tyve Aar siden! Jeg spurgte: Hvordan bærer man sig ad med at faa Skilsmisse, naar man holder af en anden? Waage blev saa graa i An-

sigtet, og jeg slog Øjnene ned, for at han skulde tro, der var en anden.

Nu blev der Skilsmisse, fordi der var en anden.

Vidste jeg blot, hvornaar det begyndte. Saa han paa hende? Eller tænkte han paa hende? Hvad tænkte han allerførst? Jeg vilde gerne rinke alle hans Tanker op, til jeg kom til den første, der gjaldt hende. Det vilde gøre mig godt.

Alting bliver lagt paa mine Skuldre. Ikke engang Middagsmaden kan Minna bestemme. Det er mig, der maa føre Regnskab, mig, der skal sørge for Vask og Rengøring. Som om jeg ikke havde nok i min Sorg. Og saa den forfærdeligt hensynsløse Klimpren af Kirsten. Hun ved, jeg kan ikke taale lystig eller støjende Musik. Hun fordriver mig fra Hjemmet.

Nu er Klokken fem. Waage gaar fra Kontoret. Han skynder sig. Han løber for at naa Sporvognen. Jeg er vis paa, han taber sin Hat. Sporvognen er fuld, og han maa staa op. Han ser ikke dem, der staar omkring ham. Han hører ikke, hvad de taler om. Tæller kun Stoppestederne. Nu er der kun tre tilbage, nu kun to, nu ... Langt ude i Valby bor hun. Paa en Kvist. Med sin Mor.

Hun staar ved det sidste Stoppested og venter paa ham. Hun har rødt Haar og hvid Polarræv.

Idag blev der skaaret i mit Hjerte, men der kom ikke Blod. Der kommer hellerikke Taarer mere, naar jeg græder.

Da Fru Wiberg tog mine Hænder og sagde: Arme Fru Waage! gøs det i mig, som naar man rører ved Eggen paa en skarp Kniv. Da vidste jeg allerede, om lidt vil hun skære dybt.

Jeg havde gjort mig Tanker om saameget andet, men ikke om det. Det var mig selv, der vilde høre mere, mere . . . Hvor andre har boet, vil han ikke flytte ind med hende. Fru Wiberg lyver ikke. Hun har det fra sin egen Broder, der skal bygge Huset. Kun et lille Hus i en Have. Et lille Hus mod Syd . . . „Ikke større end til to Mennesker og deres Lykke.“ Saadan var Waages egne Ord. Ret meget maa det ikke koste, for han faar tre Husholdninger, og den ene er ikke billig. Det er mig, der ikke er billig. Hvorfor skulde jeg være det? Den anden er hans Svigermor. Den tredje er ham og hende. Ham og hende.

Hvor er det, jeg engang for længe siden hørte om et Hus i en Have, et Hus mod Syd? Jo, jeg husker ikke fejl. Vi skulde leve for os selv og Børnene. Udenfor Byen . . . Det maa være meget længe siden. Waage havde Tegninger hjemme, men jeg fik det forpurret.

Fru Wiberg sagde: — Jeg kan godt skaffe Dem en Tegning af Huset, hvis De bryder Dem om

det! Ja, jeg bryder mig om det. Iovermorgen faar jeg den.

Et Stykke gennemsigtigt Papir med rystende Blyantstreger. Børnene er i Operaen. Jeg narrede dem godt. Kirsten sagde: — Hvor du er glad idag, Mor! Men jeg er ikke vant til at kopiere. Det tog lang Tid. Jeg maatte jo være forsigtig for ikke at gøre Tegningen Fortræd. Nu har jeg overført hele Planen, ogsaa af Haven. Lutter Rosenbede og ellers kun Græs. Er det hende, der holder af Roser? og en Køkkenhave ikke større end en Stue. Der skal ikke være Stakit om Huset eller Plankeværk men en rød Mur. Den Mur vil koste ligesaa meget som hele Huset. Ingen maa se derind. Jeg ved ikke hvorfor, men den Mur gør mig saa ondt, saa ondt. Hele Verden udenfor er som et Fængsel, men indenfor Muren, der er godt, og der skal de to bo.

Saadan et lille Hus! Mors Hus i Herning var saamænd ikke stort, men det var større. Nedenunder to smaa Stuer, Veranda og Køkken, og ovenpaa . . . Ovenpaa . . . Der bliver ingen Værelser til Gæster, ingen Værelser til Pigen. Hun maa ikke være i Huset om Natten. Der maa ingen Fremmede være. Men han sagde jo ogsaa: Jeg elsker hende. Det sagde han.

Paa Tegningen staar Navnet paa de to Veje i Valby, hvor Huset skal ligge paa Hjørnet.

Kunde jeg blot faa mig selv til at brænde den Tegning. Jeg har hverken Rist eller Ro, før jeg kommer ud og ser de to Veje. Men ikke om Dagen, for saa kan de jo komme, og ikke om Aftenen, for saa kan de ogsaa komme. Jeg maa se at staa op, naar det bliver lyst, saa jeg kan være tilbage, inden Huset vaagner.

Ti Kroner Timen. Ligner det noget at give ti Kroner Timen? Det er jo det rene Optrækkeri. Og hvad lærer hun saa. I Herning gav jeg en Krone Timen, og det var evig nok. Naar man vil høre fin Musik, har man jo Koncerterne. Men Børnene tænker bare paa at faa og faa. Der var virkelig mere Mening i, hvis Minna tog en Almuelærerindeeksamen, saa vidste man da, hun kunde forsørge sig selv, og Kirsten lærte at binde Bøger ind eller noget andet fornuftigt. Kunstner. Hun bliver aldrig Kunstner. Det er bare at smide Penge ud. De ikke saameget som reder deres Seng selv. Og Stuepigen maa sidde og stoppe deres Strømper og se deres Tøj efter. Aldrig ser man dem med et Haandarbejde. Flyve og fare gør de. Tager Automobiler for et godt Ord. Og Kirsten med de evige hvide Handsker.

Jeg har været der. Har set det. Under mine Sko hænger Jord af den Jord, hvorpaa deres Hus skal staa. Grunden er gravet, Grundmuren lagt. Be-

tjenten saa efter mig, som troede han, jeg havde ondt i Sinde. Jeg blev der længe. Længe.

Kirstens Musik gør mig gal. Det er som en Lirekasse ved en Dødskamp. — Mor begynder at tage sig sammen og blive fornuftig, siger Minna, fordi jeg animerer dem til at gaa ud. Er de hjemme, tvinger de mig til at tale. Det er mig en Tortur at tale. Inger trætter mig allermest. Hun begynder at give mig Raad om Indkøb af Kød, Ophængning af Gardiner. Og saa køber hun Selskabskjoler til mange Hundrede Kroner Stykket. Men det falder hende ikke ind at nævne min Ulykke.

Hele denne Uge har Vejret været saa godt, at jeg kunde staa op med Solen og tage til Valby. Undertiden med den første Sporvogn. Almindeligvis gaar jeg den ene Vej. Jeg ser fra Dag til Dag Murene vokse. Stenenes Farve er saa varm og køn. Igaar laa der en Landstryger og sov. Hans Flaske laa der ogsaa. Hvem var mest ensom, han eller jeg?

Børnene aner Uraad. De maa ikke faa noget at vide. De er ikke til at stole paa. De kunde forhindre mig i at gaa. Imorges regnede det, og jeg blev dyngvaad, saa jeg maatte skifte fra Inderst til Yderst.

Da jeg kom ud i Køkkenet, stod Kirsten med mine sølede Støvler. Hun slap dem, da jeg kom,

og sagde ingenting. De passer paa mig som paa en Syg.

Otto og Inger irriterer mig med deres evige Pral med den Dreng. Man skulde tro, han var et Geni. Og saa forlanger de, jeg skal „interessere mig for mit Barnebarn“. Som om jeg ikke havde nok iforvejen. Hvor har dog Børnene den græselige Egoisme fra? Inger lever og aander for sit kostbare Hjem. Saa har Otto faaet en Afhandling trykt i et Tidsskrift, saa er han bleven komplimenteret i et andet. En Rigmandssøn, der ikke behøver at gøre Gavns Gerning. Aldrig har de et Ord tilovers for Waage, som sled sig frem ved sine Hænders Kraft. Han er jo kun en Forretningsmand i deres Øjne. Og de regner blot med Videnskabsmænd og akademiske Borgere. Forleden sagde Inger nok saa spodsk: — Mør bryder sig ikke Spor om, hvad man gør for hende! Naar har Inger gjort noget for andre end sig selv? Der burde skrives tykke Bøger om Børns Utaknemlighed.

Henny var her. Jeg har formelig maattet lufte ud efter hende. Hun er jo ikke til at føre en Samtale med. Pjank og Pjat og ikke et alvorligt Ord. Hvad Glæde har jeg af at høre om andre Menne-skers Løben fra hinanden eller Løben sammen igen. Lad dog enhver feje for sin Dør. Sladder er det modbydeligste og mest ørkesløse, jeg ved.

Forresten er Henny et rigtig godt Menneske, og har mange Gange fornøjet mig med sine Indfald. Men hvad der klæder en ung Pige paa tyve, gør en gift Kone paa fyrre rentud latterlig. Hun synes, jeg har det dejligt, fordi jeg kan komme og gaa, som jeg vil. Fordi hun er lænket til en Mand, der — med god Grund — beskæftiger sig mere med sit Arbejde end med hende, mener hun, andre skal være lykkelige over Ensomhed. Hun sidder og fylder mig med alle de Taabeligheder, Kunstnere finder paa. Jeg kan nu ikke gøre for, jeg synes ikke, Kunstnere er rigtige Mennesker. De er Dagdrivere er de.

Saa er hun heller ikke fri for at være taktløs. Hun burde dog være den sidste til at rippe op i vore barnagtige Daarskaber for længe siden. Hun fik mig hidset op til at modsige Waage og gøre baade det ene og det andet, der var ham imod. Men det skulde vi helst glemme og i Stilhed skamme os over.

Hun gav mig nogle Breve, jeg i sin Tid skrev fra Vesterhavet, og jeg vilde absolut læse dem højt. Det frabad jeg mig dog. Da hun gik, brændte jeg dem ulæst. Hun lignede en Modejournal. Jeg fatter ikke, hendes Mand ikke sætter en Stopper for den Ødslen.

Naar jeg talte om mine Lidelser, sad hun og smilede. Nej, man har ingen Venner. Men det vilde ogsaa være urimeligt af mig at forlange, at *hun* skulde kunne fatte Begrebet tro Kærlighed.

Hvad Gud har sammenføjet, bør ikke Mennesker adskille. Det er de sandeste Ord, der staar i Biblen, som ellers er vanskelig at faa Mening i paa sine Steder. Jeg synes ogsaa, at Vorherre, som har skrevet Biblen, skulde have taget mere Hensyn til Ungdommen. Der staar Ord deri, som jeg gamle Kone rødmer over, naar jeg læser.

Hvad Gud har sammenføjet, bør ikke Mennesker adskille ...

Mon Fru Wiberg ikke hørte, hvor mit Hjerte bankede! Det anede mig, hun vidste noget.

Der blev lyst for dem i Søndags ude i Jesuskirken. Endnu to Søndage. Den tredje er de Mand og Hustru. Jeg lider ikke af Hallucinationer, ihvertfald ikke siden hine første forfærdelige Dage, da alting styrtede i Grus for mig; men fra hun sagde, der blev lyst for dem, hører jeg ustandselig Kirkeklokker. Luften er fuld af Kimen nærvæd og langt borte. Saa fløj det mig ud af Munden: — Jamen Huset er jo ikke færdigt endnu! Jeg havde nær røbet mig, men hun mærkede det ikke: — De tager paa Bryllupsrejse, til Huset bliver færdigt! — Hvorhen? Inden hun svarede, vidste jeg det. Jeg vidste det. Derhen, hvor jeg aldrig vilde tage med ham. Op til Landsbyen i Thy, hvor hans Far var Skolelærer og Klokker. Hun er udspekuleret. Sidste Gang Waage bad mig om det, var Dagen, før vi skulde til København for at se paa Lejlighed.

Talte han ikke om sine Forældres Grave? Om at rejse en Sten? Havde han ikke Taarer i Øjnene?

— Jeg gaar ud og spiser Frokost hos Josty! Jeg synes, min Stemme maa have været hvid som en kalket Væg, men Minna lo: — Du bliver jo forlystelsessyg paa dine gamle Dage! Ja, det var en Forlystelse ...

Kan man føle større Frygt end jeg, da jeg traadte over Jesuskirkens Tærskel! Naturligt havde det været, om de var der. De var der ikke. Præstens Tale druknede i den dumpe Kimen af Klokker, der kun eksisterede i min Fantasi. Men pludselig gik der to Navne ud i Rummet. Jeg ikke blot hørte dem. Jeg saa dem. To Navne, der fulgtes. To Navne, der aldrig mere slipper hinanden. Nu forstaar jeg, hvorfor der lyses i Kirken. De to Navne fulgtes ud gennem Kirkedøren, ud i Solen. Men hvor jeg gik, var der koldt. Jeg gik ud i Solen, jeg trængte til Varme, men jeg frøs.

De to Navne gik foran mig, og jeg gik efter dem. De drejede om ad Vej efter Vej, til de standsede ved et Hus med tre grønne Kranse paa en Stang fra Tagets Spærreværk. Et lille rødt Hus med en halvfærdig rød Mur omkring. Derfra saa jeg ham og hende. De kom langt borte. Jeg kendte hende, jeg aldrig har set, paa Gangen, som skyldes den Legemsfejl, der vendte hans Hjerte fra mig. Sidste Gang, jeg har hørt mig selv le, var, da jeg

spurgte, om hun var billig paa Grund af Hofte-skaden ...

Siden har jeg ikke kunnet le.

Hendes Legemsfejl er Skyld i, at han ikke har Medlidenhed med mig. Jeg er vis paa, det begyndte med, at han saa hende gaa over Gulvet, og det gjorde ham ondt for hende. Hun havde en blaa Dragt paa. Jeg ringede paa i et fremmed Hus og lod, som jeg var gaaet fejl, for ikke at møde dem.

Idag! Idag! Børnene skjulte Bladet og sagde, det var ikke kommet. De vilde formodentlig skaane mig for at se Navnene staa sammen. Kirsten var rødøjet. Men Minna bar sig dumt ad. Ved Bordet gav hun sig til at nynne Brudevalsens af Lohengrin. Lidt efter sagde hun: — Man burde vel næsten sende et Telegram! Aah, jeg mærkede godt, hvordan de saa til hinanden, og Kirsten skyndte sig at fortælle løs om en Skolekammerat, der skulde giftes. — Hvor skal Brylluppet staa? spurgte jeg. — I Jesuskirken!

Mon de sendte det Telegram eller ej? Jeg er bange for mig selv.

Hvorfor gik jeg til Telefonen, naar jeg ellers aldrig gør det? Og hvorfor ligner Minnas Stemme min, saa selv han kunde tage Fejl: — Er Frøken Minna tilstede? — Ja! — Er det dig, Minna? — Ja! — Du svarer saa underligt. Er din Mor i Nærheden? — Ja! — Saa forstaar jeg ... Jeg vilde

kun takke Jer fra os bæggeto. I ved ikke, hvor min Hustru blev glad for Jeres Hilsen. Det havde vi ikke ventet. Tak, Børn . . . Ja, saa ringer jeg af!

Hans Hustru . . . Hans Hustru . . .

Kirsten og Minna er hos Inger. Jeg maa vente, til de kommer hjem. Maaske skulde jeg først gaa i Seng. Sæt de faldt paa at se ind til mig. Jeg er jo dog stille. Jeg græder jo ikke.

Hvad vilde de sige, hvis de vidste, hvor jeg var paa deres Bryllupsnat! Hun er gal! vilde de sige. Hun er gal. Rundt om Huset, rundt, rundt. Mine Hænder kunde ikke slippe Muren, den var kold. Kun Muren og mit Hjerte frøs i den lune Nat. Dørkarmen var sat ind, Trappen var færdig. Jeg gik overalt. Ogsaa ovenpaa, der hvor mine Fødder sletikke har Lov at træde. Maanen skinnede ind. Min Skygge slæbte efter mig. Jeg var overalt. Mine Hænder var overalt. Nu kender jeg hver Krog og hver Fjæl. Nu kender jeg deres Hjem.

Det var ingen Under, at jeg blev træt, men inde i Huset turde jeg ikke blive. Paa en Grusbunke i et Hjørne af det, der snart skal være Have kun med Roser og Græs, der sad jeg og hørte alle Kvarterslagene inde fra Byen. Natten gik saa godt. Jeg hørte Skridt nærme sig og fjærne sig.

Som en Hund paa Vagt ved en Grav . . . Men det var ingen Grav, det var et Hus stort nok til to Mennesker og deres Lykke.

Til Børnene sagde jeg: — Jeg har en Hilsen fra Jeres Far. Han var ved Telefonen og takkede, fordi I havde husket hans Bryllupsdag! — Ved du da ...? Jeg fandt et Smil, jeg tror da, det var et Smil: — Hvorfor skulde jeg ikke vide det? Er jeg ikke ligesaa nær dertil som I?

De har ikke faaet et nyt Møbel. Udover til Sovæværelset. Men det fik Fru Wiberg ikke at se. Der kommer ingen Fremmede. Kun de to. Og saa jeg ...

Der saa næsten fattigt ud, sagde hun. Ja, tre Husholdninger, og han er ikke ung mere. Han har jo slidt al sin Tid, maaske er han nu ved at blive træt. Men det var ham selv, der sagde: — Tag, hvad du vil! Tag det altsammen! Blot du giver mig fri! Saa tog jeg det altsammen. Jeg tænkte vistnok: jo mere, jeg tager, jo mindre bliver der til hende. Ja, saadan var min Beregning, og den slaar til. Selv Børnene fandt, mine Fordringer var ublu, men han gik ind paa alt.

Hvordan var det, Fru Wiberg sagde? Hvergang han nævnede hendes Navn, blev man helt andægtig, som naar Herold synger Farvel, du min Svane ...

Hun maatte ikke bære ud fra Bordet. Han tog Bakken: Lad mig, Cæcilia ... den er altfor tung for dig!

... Hellige Cæcilia ...

Brev fra Minna til den gifte Søster.

15. Sept. 1910.

Kære Inger —

Jamen er I da ogsaa rent fra Sans og Samling! Lav Middag med Dans og Illumination i Haven, saa meget og saa tidt I vil, men saa maa I virkelig ikke have Mor paa Besøg. Og allermindst fortælle, at det er for at glæde hende. Mor vil behandles som en Enke, hvis Mand knap er kold endnu. Et Par hvide Handsker eller en lyserød Bluse kan sætte hende i Raseri. Derfor bryder hun sig kun om at være sammen med Fru Wiberg, den Sladdersidsken, som lægger Ansigtet i Sørgefolder og taler med Flor om Stemmen. Og saa er jeg evig forvisset om, hun render lige ud til Far og lykønsker ham til Konebyttet.

Har du lagt Mærke til, at Mors „Gemytsvingninger“, som man jo ligesaa godt med et pænt Ord kan kalde det, er ved at tage ny Retning! Hele Huset her staar i Nærighedens Tegn. Naar jeg tillader mig et lille à propos om, at med de otte Tusinde juridiske Kroner, Far maa op med, behøver vi ikke at bruge Margarine eller sætte Pigerne paa Dessertration, sukker Mor: — Der skal slides haardt, inden 8000 er tjent! Som om hun skaffede dem ved at skure Trapper.

Mors Hjerne har stor Lighed med din Sykurv, naar Per har „gjort Orden“ i den. Igaar passerede følgende: Jeg blev kaldt ind fra mit Arbejde og

skældt læsterligt ud ... fordi jeg ikke af mig selv kom og hjalp hende med at stoppe Gardiner! Nu beder jeg. Har du nogensinde — før le déluge — set Mor og et hullet Gardin i øm Forening? Jeg dydede mig jo ikke for at gøre lidt Løjer med den pludselige Flid. Saa falder Samtalen, som den plejer, paa Ophavet til os og Ulykken, og jeg afleverer en lille flot Replik om vores Wigglewaggle-Sted-mor. Lydt gennem Luften ... en Lussing farer! Fordi jeg „understaar mig i“ at „haane“ den Kvinde, min Far havde valgt til Hustru! Den Lussing overraskede og morede mig, saa jeg stak den i Lommen sammen med saamange andre interessante Souvenirs. Men jeg indser jo, at herefter gælder det at være belavet paa det mest Uventede.

At Mor selv tæller til og fra Vask er en Bagatel, at hun holder Hus med Pigerne over et manglende Vidskestykke, er kun muntert, men at hun hver Aften omhyggeligt gaar Spisekamret igennem og til Punkt og Prikke ved Besked med enhver Silde-hale, gør det mindre hyggeligt i et Hus, hvor Pigerne før skaltede og valtede paa fri Haand. Der kan desaarsag naarsomhelst ventes Paladsrevolution.

Forresten har jeg mere nyt at berette: Kirsten har været hos de nygifte. Ja, saamænd har hun saa. Mor gjorde i den Grad Kvalm over de 10 Kroner Timen, Kirstens Lærer faar, at jeg raadede hende til hellere at bede Far om et Aar eller to i Paris.

Far bad hende saa mindeligt om at komme ud i Hjemmet, der en Smule indiskret hedder „Villa Lykke“, og da Kirsten jo nu engang er Familiens eneste blide Element, sagde hun ja. Hun kom hjem, rød næset af Rørelse.

Wigglewaggle havde gaaet op og ned paa Vejen den sidste Time for at tage imod hende! Hun var i — vistnok selvgjort — meget velment Reformkjole og inden Døre med hvidt Forklæde. Medens Kirsten talte med Far, sad hun paa Kanten af en Stol og rørte Mayonæse. Fars Øjne veg ikke fra hende. Der var hjemmelavet Rullepølse, hjemmebagt Franskbrød og Fødselsdagskringle. De har ingen Tjenestepige, og man kan se paa Fars Hænder, at de hjælpes ad. Om Aftenen studerer de i Fællesskab Shakespeare og Kogebog. Fru Cæcilie synes, at Shakespeare er en stor og god Digter, men hun synes, at Børge Jansen er nemmere at forstaa. Mors Billede staar paa Skrivebordet i Sølvramme med en Rosenvase bagved.

Efter Bordet arriverede Svigermor, der udpræget er Enke efter en *Overbetjent* i Odense. Hun florerer paa Sengetæppe til de nygifte og kommer til Middag hver Søndag og ellers to Gange om Ugen til Tremandswhist med Kaffe og Klejner. Hun og Far er dus.

Wigglewaggles Beskedenhed rager ind i Stjerne. Hun gør Undskyldning for sin Eksistens

med hver Bevægelse og hvert Ord. Kirsten havde en haard Kamp for ikke at blive ligesaa forelsket i hende som Far. Jeg tror, Kirsten over tyve Gange har sagt: — Du skulde se hendes Hænder! Mig gør det nu ikke Indtryk paa, om et Menneske har unormalt smaa Hænder, men Kirsten flyder jo altid hen af Sentimentalitet.

Med det allerførste rejser Kirsten til Paris. Vi fortæller naturligvis ikke Mor om Besøget, lader blot, som om det hele blev afgjort pr. Telefon.

Kunde I nu ikke snart vende Næsen mod Byen? Er Kirsten borte, trænger jeg i høj Grad til Lynafleder. Eller ved du hvad, skriv et Undskyldningsbrev for Jeres „taktløse“ Dansemiddag, og indbyd Mor til Øllebrød og Pandekager og til at stoppe Strømper! Dertil brugte man Bedstemødre i gamle Dage.

En Ting er nu vist: jeg gifter mig aldrig. Familietragedien har virket for afskrækkende paa mig. Og selvom jeg paa min flabede Facon gør lidt Nar ad Mor, saa har jeg min Tro ogsaa ondt af hende. Her sidder jeg og bestjæler mig selv for Tid og Kraft istedetfor at gaa løs paa Afhandlingen.

Levvel, hils din rare Otto og vores Vidunderper.
din

Minna.

Brev fra Minna til Kirsten i Paris.

15. Dec. 1910.

Kære Kirsten —

Paa Slaget tolv inat blev sidste Punktum sat! Afhandlingen er færdig. Jeg har sovet næsten til Middag og er nu alvorlig opsat paa at give dig Revanche for de lurvede Brevkort, du maatte nøjes med hidtil.

Tillykke med din berømte Lærers Ros! Skal vi virkelig alligevel opleve at se dit Navn annonceret i fed Sørgerand! Var det sket i gamle Dage, Mor havde jo kroet sig Halsen af Led. En Kunstner i Familien. Dengang var Mor nu sød med al sit naive Snobberi. Sødere end nu!

Her er sket store Forandringer. Flere er i Vente. Kokkepigen gik, og ingen har vist sig i hendes Sted. Maden er nærmest à la Hindhede. Dit Værelse er lejet ud til en agtbar Lærerinde, der drikker Morgenthe i Familiens Skød. Mor ligger i Underhandling om at leje den brune Stue til en ældgammel Kammerjunkerinde med Silkepuddel. Fru Eline Waage sad hele afvigte Uge og alchymerede for at lave en ny Kjole ud af en gammel. Forsøget mislykkedes glansfuldt. Men hvad kan ikke Fremtiden bringe! Igaar gik Mor rundt og skruede Pærrer af overalt for at bringe Elektricitetsregningen ned under Nul. Baccarat vilde sørge, hvis han saa sin fine Osteklokke blive benyttet til Kommenost lavet af Centrifugemælk. Theen begynder at dufte

af Hø — maaske gør jeg den Uret. Man laver jo ogsaa The af Kirsebærblade.

Da Mor hverken har Elskere eller Børn i Løn, da hun ikke drikker, spiller paa Børsen eller forsøger at gøre Guld, er det mig en Gaade, hvad hun puger sammen til.

Nylig foreslog hun mig at flytte hen i et Pensionat. Saa vilde hun tage en Toværelsens Lejlighed og være sin egen Pige. Hendes Halsstarrighed er stor nok til at føre det igennem.

Nu kommer jeg med en Nyhed, der ikke er ublandet behagelig: Vores Femoghalvtredsindstyveaarige Fader venter en Arving ud paa Foraaret! Hvordan Mor kom undervejs dermed, ved jeg ikke, men antagelig gennem Fru Wiberg, der helt er traadt i Henny Têtens Sted. Jeg har haft en frygtelig Tid med hende. Et Par Døgn laa hun hen i Krampegraad og var gul i Ansigtet som en Mumie. Lægen trak paa Skuldrene og gav de sædvanlige „beroligende“ Midler. Saa gik det tilsyneladende over, men en skønne Dag faar jeg Telegram fra Far, at han maa tale med mig strax. Da jeg ikke hedder Kirsten, nøjedes jeg med at gaa paa Kontoret. Og derfor, at Mor hver Aften, naar jeg troede hende vel i Seng, travede op og ned udenfor Villaen eller stod stille Halvtimevis og saa indad Laagen. En Betjent havde lagt Mærke til det, afkrævet hende Navn og Adresse og givet Far Underret-

ning. Baade han og Konen gik og bævede for, hvad hun kunde have i Sinde.

Jeg lovede at tale med Mor. Der var ikke andet at gøre. Den Samtale vil jeg forskaane dig for. Kun saa meget vil jeg sige: Mor gaar rundt med et formeligt Helvede af Skinsyge inde i sig.

Far spurgte mig indtrængende, om jeg troede, Mor virkelig holdt af ham. Jeg vred mig lidt. Det er ikke hyggeligt at diskutere sligt med sin egen Far, naar Kone Nummer to snart skal være Mor. Saa jeg forsøgte at slaa det hen ved at sige, at Mors Sind jo var uhyre oprevet, at hun ikke kunde forsones sig med Forandringer i Tilværelse o. s. v. Far stod og hostede og skulde lige til at indvi mig i deres Samlivs Uhyggelighed, da jeg pludselig fik lynende travlt for at naa en Forelæsning.

Havde Far og Mor blot spurgt mig til Raads, inden de giftede sig, jeg havde da bedt dem vælge hver sin Klode for at komme langtnok bort fra hinanden. Men Forældre er jo altid bagkloge. Var jeg Vorherre eller — for at være beskeden — Moses, saa skulde det første Mundhuggeri være ikke blot Skilsmissegrund men Skilsmisshed. De, der brød sig om hinanden, skulde saa nok dy sig for at lave Scener. Men naar Folk endelig har skændtes en Menneskealder igennem og i Mellemtiden gjort deres Pligt mod Staten, skulde ingen jordisk Lovparagraf tillade dem at gaa fra hinanden. For saa er de groet sammen enten i Rod eller Top. Og lad nu

Far være aldrig saa ovenud lykkelig for sin Wigglewaggle, du kan være evig forvisset om, der gaar ikke en Time, hvor han ikke tænker paa Mor.

Otto og Inger har planlagt en lille Rejse rundt om Jorden — du faar dem ogsaa at se i Paris — og overdrager mig Omsorgen for Genipers Opdragelse, de ti Maaneder Rejsen varer. Jeg lover alt. Vidende, at naar det kommer til Stykket, tager de jo Ungen med. De har købt Automobil, og Inger lærer trods Blæst og Regn at køre. Det er altsammen godt nok. Men var den gode Otto min Mand, jeg skulde ekse ham, til han blev baade Dr. og Professor. Jeg finder, det er noget Svineri at gaa og sløse med sine gode Evner, blot fordi man tilfældigvis er Rigmandssøn.

Pas paa, du ikke bliver lam i Fingrene af Strækkeøvelser. Forelsk dig kun i din Lærer — eller i en anden. Glem ikke helt, du har en Søster, der hedder

Minna.

Brev fra Minna til Kirsten.

25. Februar 1911.

Kære Kirsten —

Mor har gjort Alvor af sin Trudsel. Naar du igen skriver til hende, er Adressen Vesterbrogade 277 femte Sal. Femte Sal er Kvist. Der bor nu vores Mor som en anden fattig Kone. Lejligheden bestaar af to smaa skraa Humre Dør om Dør med

Ejendommens Pulterkamre. Der er ingen Køkken men Kogekakkelovn. Mor har bag min Ryg været hos Sagføreren og erklæret at hun fra og med næste Termin kun vil have 1500 om Aaret fra Far. Sagføreren satte sig naturligtvis straks i Forbindelse med mig, han troede vel, det rablede for Mor. Men Beslutningen staar fast, og hun gav ingen Forklaring. Far er rent ulykkelig over det og mener, hun paa en eller anden Vis var kommen under Vejs med, at det kneb lidt for ham. Han græd saagar, hvad jeg helst havde undgaaet at se. Mor stod stejlt paa sit, og saa blev det til, at Far vilde lade os faa Resten! Men det passer mig ikke helt. Foreløbig maa jeg tage mod Hjælp — og din Uddannelse skal føre til Resultat — men snarest vil jeg prøve at staa paa egne Ben. Vi hænger ved Lejligheden til Oktober, men kan jeg faa den fremlejet, gør jeg det.

Ved du, hvad Mor tog med? Seng, Skab, Bord, Sofa og tre Stole. Hverken Tæpper eller Billeder, kun en stor Kokusmaatte og Fotografier af os.

Ærlig talt, jeg har ikke været mange sure Sild værd siden den Geschichte og kviet mig svært ved at skrive til dig derom. Igaar, da jeg kom op til Mor, stod hun og brasede tre Æg og to Skiver Skinke i Kakkelovnen. Hun indbød mig til at spise med, men jeg havde allerede Kvælningsførmelser, da jeg klavrede op til Kvisten. — Ja, saa undskylder du, jeg spiser. Det er min Middagstid!

Hun delte Pandens Indhold midt over : — Til Imorgen! Uha, uha, Kirsten, det skal være svært at have Børn, men det er pinedød endnu værre at have Forældre!

Underligt nok, Mor lader ligesom lettet, siden hun er kommen derud. Hun staar jo ikke paa Hovedet af Henrykkelse eller gaar omkring og traller. Jeg har ligesaa lidt set hende smile der som her. Men hun føler sig aabenbart tilpas. Hun bliver ved at tale om Udsigten til en Gaard med Haveplet og Træer. Og hun havde en gul Hyazint i Vinduet.

Jeg ved ikke, hvad der gik af mig, men jeg kom til at fortælle hende, at Far havde grædt. Det Udtryk vil jeg sent glemme. Saadan er det vist, Mennesker ser ud, naar de skal dø og tror at se Himlen aaben. Et Øjeblik tænkte jeg: Nu dør hun! Men saa var det ovre, og hun saa ud som ellers.

Mig huer det ikke, hun bor saa langt ude: med hurtig Gang kun et lille Kvarter fra Villaen. Kan du overkomme det for dit Spil, skriv saa lidt tidt til Mor. Nu, tror jeg, vil hun skønne meget paa Breve. Og naar hun sidder deroppe paa Kvisten og kan høre alle de Trin, der gaar i Trapperne, maa det være saa fattigt, hvis sletingen har Ærinde til hende.

Jeg har vist alligevel ikke kendt Mor rigtig. Hun er anderledes, end vi mente. Blot Begivenheden ude paa Villaen var overstaaet. Inger og Otto skælder mig ud, fordi jeg ikke med Magt hindrede Mor i at bo saa nær den anden. Men Mor maa da være

Herre over sine egne Handlinger, hvis hun ellers er parat til at tage Konsekvensen af dem.

Et lille Lyspunkt er der forresten. Henny Têtens var hos mig for lidt siden. Hun kom lige fra Mor, som selv havde skrevet efter hende. Efter hendes Skøn har Mor ikke haft det saa godt siden Katastrofen. Hun havde faaet Mor trukket med ud hos Josty, trods Snevejret, og de havde fraadset i Chocolate og Flødeskumskager som to fjorten Aars Konfirmander.

Tag dig nu ikke Brevets Indhold for nær. Jeg plejer jo ikke at henhælde i Bedemandsstil, men idag var jeg ikke rigtig mig selv. Selv om den Navlestreng, der forbinder Mor og Barn klippes over, Arret bliver tilbage.

Kærlig Hilsen fra din ellers snusfornuftige Søster

Minna.

Brev fra Minna til Kirsten.

22. April 1911.

Kære Kirsten —

Solen skinner. Der er Foraar i Luften. Hvis Trianglen var en Busk, stod den struttende fuld af smaa grønne Spirer. Stork, Stork, Langeben . . .

Kirsten, du haver faaet dig en lille saakaldet halv Broder!

Tror du ikke, jeg sidder og rødmer som den blygeste Jomfru ved at skrive denne saare naturlige Ting til dig. For Mors Skyld rører jeg mig ikke

ud af Flækken — fraset det Lykønskningstelegram, der er den rent mekaniske Følge af Fars henrykte Meddelelse — men havde jeg ikke det Hensyn at tage, ved Gud jeg satte det længste Ben foran og bilede ud til Aastedet.

Har du lagt Mærke til, at undertiden ved Solnedgang er den halve Himmel varm og straalende og den halve blaableg af Kulde! Saadan er jeg idag delt ved Tanken om Far og Mor. Hvad der for ham maa være den højeste Tinde af menneskelig Lykke, maa for hende være en blodigt ydmygende Krænkelser.

Tænk, jeg tror, jeg begynder at føle ikke blot for men med Mor. Jeg husker den forfærdelige Samtale, vi havde, da Mors Nattevandringer til Villaen blev opdaget. Mor sagde blandt andet: Det Barn skulde jeg have født! Udtrykket forekom mig nærmest ækelt. Nu forstaar jeg det. Den Kvinde, der engang har baaret en Mands Barn under Hjertet, føler det som et korporligt Indgreb i sine Rettigheder, hvis han gør en anden Kvinde til Mor for sit Barn.

Fra mig ved Mor ingenting, men Fru Wiberg har sin Gang paa Villaen, saa længe vil det ikke vare. Maaske var det bedst, Mor hørte det gennem mig . . .

Ja, om lidt gaar jeg derud, og skriver saa videre i Aften.

— — — — —

Kirsten, Livet er for løjerligt. Jeg havde, da jeg gik opad Trapperne, Hjertebanken, som var jeg en apoplektisk Mastodont. Paa alt var jeg belavet. Kun ikke paa det, der skete.

Da Mor lukkede op, saa hun ud som . . . som Inger, da vi første Gang fik Lov at komme ind, efter at Per var født. Det er sletingen Overdrivelse. Gennemsigtig. Tindrende salig. Jeg tabte Mælet, men Mor tog mine Hænder og sagde saa forpustet, som var det lige lykkedes hende at sprænge et mægtigt Jernpengeskab: — Gudskelov, det gik godt!

Flov er ikke Ordet for, hvad jeg blev. Helst var jeg sprunget udad Vinduet, men da jeg jo aldrig begaar hysteriske Dumheder, nøjedes jeg med som Roselille at blive „et dryppende Blod“: — Idag er din Far den lykkeligste Mand paa Jorden! Jeg var nærvæd at sluge min egen Tunge. — Blot der nu ikke støder noget til!

Paa Æresord, Mor føler sig som Bedstemor for Wigglewaggles Barn!! Jo, hun gør. Saa for hendes Skyld, kunde jeg saamænd gerne tage ud og se vores $\frac{1}{2}$ Broder — men nu kan jeg først slet ikke bekvemme mig dertil. Noget i Mors Holdning saarede min . . . hvad skal jeg kalde det? — Blufærdighed. Saa havde jeg bedre kunnet tage Hvin og Skrig. Dette er for unaturligt.

Jeg fik ikke indført et levende Ord, men det sidste Mor sagde, med lukkede Øjne, var: — Jeg

holder saameget af din Far. Jeg holder saa uendelig meget af din Far! Jeg overvandt en næsvis Fritelse til at svare: — Lille Fru Waage, hvorfor i Himlens Navn kom De ikke i Tanker om det noget før?

Naar Mor er i Betrohjørnet, er hun ikke altid saa smagfuld, som man kunde vente af den Dame, vi har beæret med vor Tilværelse. Saaledes erfor jeg, at Mor, efter at vi kom til København, ikke ønskede flere Børn, skønt Far blev ved at haabe paa en Søn. Paa den Maade har Fru Cæcilia jo formelig taget Mors Pligt paa sig og udført det Arbejde, Mor ikke gad.

Fra Juni Termin trækker Far sig tilbage fra Foderstofferne. Han er i Færd med at afvikle det Hele. Jeg har hørt ymte om, at det var paa høje Tid, da Omsætningen langt fra er, hvad den var, men under alle Omstændigheder bliver vi ikke, kender jeg ham ret, til Ladegaarden, hvordan det saa end gaar.

Han vil leve udelukkende for Kone og Hjem. Ja, sikken Rift der er blevet om den gamle Herre, der før tridsede saa ubemærket omkring! Jeg glæder mig saa smaat til alle de Oplevelser, jeg sikkert har til Gode, men om jeg just skulde være heldig som Far og faa et nyt Sæt Børn, naar jeg nærmer mig de Treds, turde være tvivlsomt.

Ved du, hvad jeg gør idag? Jeg tager en Bil og saa styrter jeg ud paa Bondelandet for at røre ved

Foraaret og for, uden Vidner, at tude over den lille Himmelhund, der nu ligger og vræler i en nyfødt Vugge i et Hus, hvor jeg aldrig var og aldrig kommer. Og paa Hjemvejen lader jeg Chaufføren suse forbi Villaen — det smager altid af Fugl. Maa-ske faar jeg aldrig Skiftingen at se, men min lille halve Broder er han nu alligevel. Og om femten Aar sender jeg ham et Kronometer, og til hans Bryllup ... Nej, Konen vil jeg have Del i. Mand-folk forstaar ikke at vælge selv. Jeg vil se mig om blandt kvindelige Vuggebørn.

Hav det ligesaagodt som jeg har det idag.

Minna.

Brev fra Minna til Kirsten.

Espergærde, 20. Juli 1911.

Kære Kirsten —

Fars Kone er død. Lungebetændelse. Jeg har lige set Annoncen. Livet er dog meningsløst. Hvad vil der nu ske? Hvordan vil Mor tage det?

For mig har Sommeren sletikke været god. Inger paa Udenlandsrejse, du i Fontainebleau, Mor haardnakket paa sin Kvist inde i Byen, og jeg selv overtræt efter Eksamensliddet. Stakkels Far ... Nu sidder han der med Smerten — og med et lille Barn. Du rendte vel straks ud til ham, hvis du var hjemme, men jeg føler ingen Trang i den Retning. Han handlede, som det passede ham, det bliver hans Sag at klare Følgerne. Forresten har

han jo sin Svigermor. I Annoncen staar der „min dyrebare Hustru“. Jeg kan ordentlig føle paa Mors Vegne, hvor det maa stikke hende i Hjertet.

Det var Meningen at skrive et rigtigt Brev, men jeg kan ikke. Hvorfor skulde hun ogsaa dø netop nu, hvor Mor var ved at faa lidt Ro i Sindet?

Kærlig Hilsen

Minna.

Gustav Waage til Minna.

14. Sept. 1911.

Kære Datter Minna —

Det er nu to Maaneder siden, Jorden lukkede sig over hende, jeg en kort Tid fik Lov at kalde min Hustru. Et gammelt Ord siger, Tiden lægger alle Saar. Jeg kommer ikke til at opleve den Dag.

I Børn har med Rette eller Urette fordømt min Handlemaade. Mit Forsvar ligger i de ringe Ord: Jeg kunde ikke handle anderledes. Jeg elskede Cæcilie. Men det sømmer sig ikke overfor Jer at forklare, hvad hun betydede for mig. Heller ikke tør jeg paastaa, jeg var ulykkelig i mit Ægteskab. Kun følte jeg mig lidt sat udenfor, lidt ene. Den, der er ung, har nok i Arbejdet og Ærgerrigheden, med Aarene vaagner en Trang til at tale med nogen, der bryder sig om at høre, hvad man gaar og tænker paa.

I voksede mig over Hovedet. I Selskab med Jer, følte jeg mig saa uvidende, saa plump og ge-

nert, at jeg daarlig fandt Lejlighed til at vise min Kærlighed. Det er jo ikke som en Bebrejdelse, jeg siger det. For det meste var I rare og venlige imod mig, dog kom det mig snarest for som en Slags Naadesbevisning. Naar I gik en Tur med mig, og vi havde haft det fornøjeligt sammen, tænkte jeg bagefter: Mon det nu ogsaa er værd, jeg gaar over i Dagligstuen iaften! Jeg forstyrrer jo blot. Det endte gerne med, jeg holdt mig for mig selv eller gik paa Kafé for dog at være mellem Mennesker.

Jeg har ingen Venner haft. Ikke siden jeg var Barn paa Landet. Men jeg har savnet et Væsen, jeg kunde meddele mig til. I fandt mig sikkert ofte haard og vrangvillig. Ak, jeg vilde jo helst forekommer alle Jeres Ønsker, men saa ofte, jeg gav Jer noget, tænkte jeg: Saadan køber jeg mine Børns Venlighed! Maaske havde jeg Uret, dog vist ikke altid.

Om Jeres Mor har jeg ikke et ondt Ord at sige. Der var en Tid, hvor hun gjorde mig til Jordens lyksaligste Menneske. Men jeg var nu engang ikke den Mand, der kunde gøre hende lykkelig, og det lod hun mig forstaa. At jeg blev Skyld i hendes store Sorg, skete mig selv uafvidende. Tro mig, Børn, havde jeg vidst, hun holdt af mig, havde Tingene føjet sig anderledes.

Med Cæcilie kom der noget usigeligt godt ind i mit Liv. Vær ikke vred over, jeg taler om hende, nu hun er død. Det begyndte vist den allerførste

Dag, hun var paa Kontoret. Hun havde stramme hvide Mansjetter paa, og en lille Ring med en blaa Sten. Naar jeg forklarede hende noget, sad hun altid og drejede paa den Ring. Hun sad paa den modsatte Side af Skrivebordet, og det faldt af sig selv, at vi talte lidt sammen udover det rent forretningsmæssige. Jeg kunde ikke lade være at se paa hendes smaa Fingre, de var besynderligt smalle, men alligevel helt runde og glatte. Hvergang hun rejste sig og gik over Gulvet for at hente et eller andet, tænkte jeg: det lille Skind, hun har det vist ikke bedre end jeg! Vi talte om det, der vansynede hendes Gang, men jeg forstod allerede fra Begyndelsen, at hun sørgede meget over det. Nu, hvor hun er borte, og jeg ustandseligt tænker paa hende, synes det mig, at jeg var aldrig kommen til at holde saa grændseløst af hende, havde hun ikke haft den Skavank.

Cæcilie mærkede mine Følelser, og som den hæderlige Kvinde, hun var, sagde hun sin Stilling op. Ved hin Lejlighed forglemt jeg, hvad jeg skyldte Jeres Mor, og brugte Ord, som var utilladelige i en gift Mands Mund. Betingelsen for, at hun blev, var, at jeg aldrig mere maatte tale om mine Følelser. Og fra det Øjeblik til hin Dag, hvor Jeres Moder lagde det anonyme Brev foran mig, nævnede jeg ikke min Kærlighed for hende. Jeg var tilfreds, blot hun var til og var i min Nærhed. Overfor Mennesker havde vi ikke noget at bebrej-

de os, men jeg har sikkert ikke været tilstrækkelig forsigtig i mit Væsen og derved udsat hende for det øvrige Personales Mistanke.

Alt dette kan jo være Jer ligegyldigt, men da Barnet skulde fødes, tog Cæcilie det Løfte af mig, at hvis hun skulde dø, maatte jeg fortælle Jer, hun ikke havde gjort Fortræd mellem Jeres Mor og mig.

Det var saavist ikke hende, der ønskede at blive gift. Nej, det var ikke hende. Hun regnede sig selv for en Vanskabning og forsagede paa Forhaand. Jeg stred længe, inden jeg fik hende overtalt. Cæcilie var af den gamle Skole og ansaa Skilsmisse for en Synd. Igen og igen væbnede hun sig med Biblens Ord: Hvad Gud har sammenføjet, bør Mennesker ikke adskille. Flere Gange kom jeg hjem fra Kontoret og traf hende grædende. Hun følte sig som en Tyv, der havde stjålet Jeres Mors Plads.

Kirsten, den eneste af Jer, der har besøgt os, ved, at vort Hjem ikke var stort eller overdaadigt. Saadan vilde Cæcilie have det. Hun ængstedes for enhver Udgift. — Jeg vil ikke forringe dine Børns Arv! Det blev næsten en sygelig Tanke hos hende. Men med de beskedneste Midler forstod hun at gøre Hjemmet ubegribelig hyggeligt og godt. Nu, hun er borte, skammer jeg mig ikke over at betro Jer, at hver Dag, naar jeg udefra skulde til at dreje omad Vejen, hvor vort lille Hus ligger, fik jeg en saadan Hjertebanken, at jeg maatte standse og støtte

mig til Muren. Jeg lærte aldrig at stole trygt paa den ufortjente Lykke, der var vederfare mig.

Jeg er ikke ung mere, og jeg har arbejdet haardt i min Tid. En Anelse siger mig, jeg har ikke mange Aar tilbage. Skulde jeg gaa uventet snart bort, er der sørget godt for Jer alle, ogsaa for min lille Søn. Havde Cæcilie levet, var han blevet Kronen paa vor Lykke, nu kan jeg daarligt føle Glæde over ham. Men der er én Ting, jeg vil bede dig om, dig og dine Søskende: Skulde han snart blive forældreløs, tag Jer da lidt af ham. Jeres Mor er saa retsindig, at hun vil indse, han er helt uskyldig, og ikke lade det Had, hun med Rimelighed nærede overfor Cæcilie og mig, gaa over paa ham. Du behøver ikke at give noget Løfte. Det skal ikke være Tvang eller Pligt. Det er kun en Bøn.

Den pludselige Sparsommelighed, der har grebet din Mor, bedrøver mig meget. Jeg har flere Gange talt med Sagføreren og bedt ham forestille hende, at det er ganske unødvendigt, men hun synes ikke at ville lade sig tale til Rette. Kunde du ikke prøve at overtale hende til at leve som før. Cæcilie vilde have mig til at opsøge hende, men jeg ved jo forud, at blot Synet af mig vilde tilføje hende en ny Haan.

I min Dødsstund vil jeg bede hende tilgive mig. Men jeg kunde ikke handle anderledes.

Kom ikke til mig af Medlidenhed, kom hvis I nogensinde føler Trang til at se Jeres

Far.

Minna til Kirsten.

25. Sept. 1911.

Kære Kirsten —

Jeg var jo helst sluppet for at skrive dette Brev. Men der skal nogen til det værste, og saa er det maaske her, naar alt kommer til alt det bedste. Tilmed har jeg en forbistret Skyld deri.

Far og Mor er sammen igen. Trods Skilsmisse, Sørgeaar, Folkesnak. De har vel slet ikke Lov at bo under Tag sammen, før de er bleven gift forfra, men det bryder de sig altsaa ikke om. Maaske tænker de slet ikke paa at gifte sig igen. Ved Gud, Kirsten, jeg tror, Mor vilde lade sig nøje med at være Fars Husholderske.

Det ikke-meget jeg ved, skal jeg dele med dig, men synderligt klogere bliver du næppe deraf. Indlagte Brev fra Far kom for en halv Snes Dage siden. Naar du har læst det, ved du Fars Sindstilstand. Jeg skal ikke nægte, Brevet rørte mig, og da jeg havde læst det adskillige Gange, gav jeg efter for Fristelsen og viste det til Mor en Dag, hun var ude hos mig. Mor læste det ganske langsomt to Gange, drak saa sin The ud og sagde: — Saa Barn, nu gaar jeg ud til din Far og spørger, om jeg maa faa Lov at være hos ham! Hvad skulde jeg stille op med hende? Du kender Mor, hun hører det, hun vil høre, for alt andet er hun døv. Vi talte ikke mere om det. Mor tog Tøjet paa og gik. Dagen efter — jeg sov ikke meget den Nat — kom der

Kioskbrev med Nøglen til Mors Lejlighed. Om jeg vilde sende hende en Kuffert med Klæder straks og forresten sørge for at faa Resten flyttet ud paa Villaen. Ikke et Ord om, hvordan Far havde modtaget hende. Naturligvis satte jeg mig i Bevægelse. Saa telefonerede Far, om jeg ikke vilde tilbringe Søndagen hos dem. Min Nysgerrighed gjorde Udslaget. Far lukkede selv op og ingen af os kunde tage Situationen. Jeg følte mig simpelthen paa Kondolencevisit. Om jeg ikke vilde hilse paa Mor — og se Drengen! Jo Tak. Vi gik ovenpaa.

I Soveværelset sad Mor og Fars Svigermor hver paa sin Side af Vuggen, hver med sit Uldstrikketøj!!!

Mor tog imod mig, som havde hun alle Dage siddet ved den Vugge. Jeg forstaar det ikke. Kendte jeg hende ikke saa godt, som jeg gør, vilde jeg sige, hun ikke havde Skam i Livet. Men det er vel snarere et Bevis paa, hvor frygtelig hun har lidt i disse Aar. Hele Verden er Nul og Nichts; der eksisterer kun Far. Nu er hun hos ham, og dermed er alting godt.

Den lille Orm i Vuggen var saa sød og kær, at jeg næsten fik Lyst selv at erhverve mig saadan en Unge. „Svigermor“ havde Lineal i Ryggen. Mig mindede hun om Politiets: Stavene frem! Jeg tror nok, det er hende, der sætter Mor i Trit. De har Formiddagskone, men Mor laver Maden, og jeg kan forsikre dig, hun bæver for, at den ikke skulde

være god nok. Jeg blev baade til Middag, til Kaffe og til Aften. Saavidt jeg kan skønne, har Far kun én Tanke i Hovedet: sin døde Kone, men han tager stilfærdigt og selvfølgeligt imod at blive opvartet af de to Kvinder, som den Verdens Hersker, han aabenbart i sit nye Ægteskab har udviklet sig til.

Engang da han gik forbi Mors Stol, strøg han hende over Haaret. Det var ingen Ømhedsbevis, helleringen Naade men noget midt imellem. Mor blev først rød, saa bleg og bøjede Hovedet, som havde selve Vorherre velsignet hende.

Hvordan Fremtiden vil arte sig, er jo ikke godt at sige, men at det gamle Skænderi og Mors Overlegenhed skulde begynde igen, anser jeg for ganske udelukket. Det var et Syn for Guder at se Mor bade Fars Barn og med Stolthed konstatere, at det var taget 260 Gram paa i sidste Uge. Jeg følte mig lidt tilovers i den enge Familiekrus. Især havde jeg paa Fornemmelsen, at vores „Svigermor“ paa Forhaand nærer Aversion mod studerede Fruentimmer. Men hun bar sin Sorg med rank Ryg, det maa jeg sige, og Wigglewaggle var jo da hendes eneste Barn.

Det er sandt, Far spurgte, om jeg snart skrev til dig og bad mig sige, at han med Glæde paatager sig alle Omkostningerne ved din første Koncert. Saafremt der ikke sker nye Mærkværdigheder indenfor Familien, kommer jeg ned til dig midt i

Oktober. Jeg trænger svært til at tale med dig, og jeg kan ikke lade den store Begivenhed løbe af Stabelen, uden at ihvertfald en af Slægten er tilstede.

Henny Têtens kom farende for at høre, om det var sandt. Hun havde været ude paa Kvisten og af Folkene i Huset hørt, at Mor var „bleven gift med sin gamle Mand“. Da jeg gav hende Besked, græd hun saamænd af Glæde. Hun holder af Mor. Men jeg tror nok, Mor i hende ser noget lignende som den store Skøge i Biblen. Fru Têtens og jeg blev enige om at fejre Sammenflytningen med Østers og Champagne paa Angleterre. Det skal gaa for sig iaften.

Levvel Søsterlil og tillykke

din

Minna.

Herning 20. April 1917.

Kære Minna —

Vi er meget kede over igen iaar at have forsømt din Fødselsdag, især din Far, som virkelig næsten hver Dag taler om sine store, flinke Døtre. Men Tiden løber fra os, og vi har saameget om Ørene, at Forsinkelsen er helt undskyldelig. Til Gengæld sender jeg dig en hjemmelavet Rullepølse, som nok vil smage dig.

Lille Gustav har selv stukket Kagerne ud med Blikforme, og Manden med Mandlerne er hans egen Opfindelse. Man skal jo ikke spaa fra saa

lidt, ellers vilde jeg mene, han allerede viser Evner i kunstnerisk Retning. Det finder Borgmesteren ogsaa, og du ved, hans ældste Søn fik Akademiets Sølvmedalje ifjor. Hver Aften, naar han er kommen i Seng, samler og ordner vi de Papirer, han i Dagens Løb har malet fulde. Det kunde maaske mere en og anden i Tiden, hvis han engang indfrier de Løfter, han nu giver.

Vi glædede os meget over at se din faste Ud nævnelse ved Bibliotheket i Bladene. Ja, du er kommen paa rette Plads her i Livet, vær Vorherre taknemlig derfor. Medens jeg husker det, kan du ikke undersøge de forskellige moderne Kogebøger, og sende mig en, uindbunden. Det haster ikke, det er mest for Grøntsagernes Skyld til Sommer. Madam Mangor er ikke fulgt med, og mine gamle Kogebøger stjal Pigerne i de Aar, hvor jeg ikke tog mig af Hus og Hjem. Anmeldelserne fra Kirstens Orchesterkoncert har lille Gustav og hans Far klæbet ind ved de andre. Gustav er stolt af Kirsten, han ved godt, hvad Koncert er. Vi havde jo saa smaat planlagt at tage over, men det er saa vanskeligt ved Vintertide at rejse med et lille Barn, nu især under Krigen og efter Kighosten. Jeres Forslag om at lade ham blive her, var mildest talt ukærligt. Man mærker, I ikke selv har Børn.

Vi lever stille og for os selv, ikke fordi vi ikke har Venner nok, men fordi vi har det saa velsignet

sammen, vi tre. Lille Gustav er snart saa klog som et voksent Menneske. Du gør dig ingen Idé om, hvor den lille Sjæl er trofast. Der gaar ikke en Dag, uden at han taler om Graven og zoologisk Have, og spørger: — Naar bliver det Sommer? Saa ved han, vi rejser over til Graven og zoologisk Have. Han kender alle Dyr, og tegner dem aldeles livagtigt. Vi tænker stadig paa, at lade Cæcilies Kiste overføre til Herning, men Waage er i Tvivl, fordi hun holdt saameget af Frederiksberg Kirkegaard.

Jeg opnaaede jo aldrig at lære hende at kende, og dog synes jeg ikke, jeg har kendt noget Menneske saa godt. Midt i al vor fredelige Lykke er det tungt at tænke paa, at Cæcilie maatte gaa bort, for at Waage og jeg kunde finde hinanden igen. Men vi Mennesker tør jo ikke gaa i Rette med Forsynets uransagelige Vilje og Veje.

Du undres over, at din Far kan faa Tiden til at gaa. Kæreste Barn, det er svært at faa den til at slaa til. Naar man har eget Hus og Have og kun en lille Formiddagspige til det grove (men naturligvis Kone til Vadsk og Hovedrengøring) bliver der nok at gøre Aaret rundt. Alene Frugternes Opbevaring er et stort Arbejde, og Haven kræver saa sandelig sin Pasning ogsaa om Vinteren. Vi hjælpes ad med mange Ting, men naar jeg er beskæftiget i Køkkenet, maa han jo tage sig af Drengen. Iaar har de kælket uhyre meget, efter at din Far

ikke har været i en Slæde, siden han var Barn ude paa Landet. Helt modig ved det er jeg ikke. Der kunde dog ske Ulykker.

Cæcilies Mor har været paa Besøg siden før Paaske, og vi vilde gerne holde paa hende Pinse over, men jeg er bange, det ikke lykkes. Svigermor længes efter sit eget lille Hjem i Valby og efter Graven. Vi er begyndt at hække en meget smuk Blonde (Stjerne) til Spisestuegardinerne. Hver hækker halvandet Fag, nu gælder det, hvem der bliver først færdig.

Forleden oplevede jeg en hel Triumf. Vi havde Forloren Hare og Æbler i Slaabrok. Baade Svigermor og Waage sagde, at Maden ikke var til at skælnes fra Cæcilies. Men nu har jeg jo ogsaa gaaet og prøvet og prøvet mig frem i de sidste seks Aar.

Svigermor er et prægtigt Menneske. I Begyndelsen var hun, hvad ingen kan fortænke hende i, noget mistroisk og afmaalt overfor mig, men efterhaanden har hun helt forsonet sig med, at jeg har taget Cæcilies Plads, og vi er saagodt som altid enige, hvad lille Gustav angaar. Det er en Lykke, for naar Ret skal være Ret, saa er jeg jo hverken hans Mor eller Mormor. Kun Vinduerne er vi ikke helt enige om. Jeg vil helst have frisk Luft ogsaa om Vinteren, og hun er vant til at have dem klinet. Waage bestemte saa, at kline Dagligstuen og lille Gustavs Værelse, hvor Svigermor ligger, men lod

Spisestuen og Soveværelset være fri. Selv om der gaar mere Brændsel til.

Helst var vi jo blevet i Villa Lykken, dog er vi bægge glade, at vi for lille Gustavs Skyld satte Bo herovre. Waage siger ogsaa, kun i Provindsen er Tumbleplads for Børn. Saavidt muligt staar alt, som det stod, ligesom vi jo har ladet male og tapetsere nøjagtigt efter Villaen i Valby.

Vil du gøre mig den Tjeneste at købe en Sommerhat for mig. Ikke gerne over 12—14 Kroner, men heller ikke altfor gammeldags. Din Far har flere Gange sagt, jeg skulde klæde mig lidt mere ungdommeligt, at der ikke skal falde et komisk Skær over lille Gustav, naar han gaar mellem os. Forleden, da den nye Amanuensis var her for at se ham i Halsen, (Gudskelov der var ingenting), sagde han hele Tiden „Deres Barnebarn“. Han tog Fejl af Svigermor og mig.

Waages Omsorg for mig er rørende. Forrige Maaned, da Kulden var værst, gik han op paa Loftet og hentede Cæcilies hvide Ræv. Den skulde jeg have. Naar man nu ved, hvor øm han er over Cæcilies Efterladenskaber, bliver det dobbelt smukt. Men jeg kan jo ikke i min Alder gaa med hvidt Pelsværk, saa vi lod den farve sort, skønt det næsten var Synd.

Vi har vedvarende stor Fornøjelse af Soldaterne, du sendte lille Gustav. I hele Herning er der ikke en Dreng, der har saamange Soldater og fra saa-

mange Lande, foruden Telte, Kanoner, Flyvere og alt muligt. Waage tilbringer det meste af Aftenen med at stille dem op paa Spisebordet, hver Aften paa en ny Maade — og saa sidder vi bægge to og glæder os til Drengens Overraskelse. Han har en Hukommelse, jeg aldrig har set Magen til og kender Forskel baade paa Uniformer og Militærgrader. Waage tror jo, han bliver en fremragende Ingeniør. Jeg tænker i mit stille Sind, at hvis han var kommen til Verden blot tyve Aar før, hvem ved, hvilken Indflydelse han havde faaet paa Forløbet af denne forfærdelige Krig. Han er født Strateg eller Strategiger, hvad det nu hedder.

Desværre er det smaat med Appetiten. En Tid hjalp det, naar han fik en ny Tinsoldat for hver Portion, han spiste op, men naar han nu ikke kunde ... saa nænnede vi jo ikke at forholde ham den lille Glæde. Vi maa se at finde paa noget andet. Duer er hans Livret, og heldigvis kan vi endnu skaffe dem, men det kniber jo med Foder. At den Krig dog ikke kan høre op!

Dine Breve indeholder ikke andet end Krig. Vist er det sørgeligt, Menneskene ikke holder Fred med hverandre, men vi kan jo ikke hindre dem i at slaas, og derfor tror jeg, man bør tænke det mindst mulige derpaa. Her i Huset bliver nu ikke talt om Krig. Hvorfor formørke et Barns Sind med den Slags Rædsler! Derfor sætter vi ham heller ikke i

Skole endnu. Men endda opsnapper han jo et og andet. Medens jeg husker det, sig lidt forsigtigt til Inger, at Per er en rar Dreng, men altfor vild og selvraadig, og forklar hende, at vi ikke saagerne vil have ham over i Ferien. Han tager altfor voldsomt paa lille Gustav. Det er ikke hans Skyld, Drengen ikke brækkede Arme og Ben ifjor. Desuden tør vi ikke paatage os Ansaret for fremmede Børn. Og hvor vilde det være frygteligt for Inger, hvis Per bragte en smitsom Sygdom med. I København grasserer jo baade Skarlagensfeber og Børnelammelse.

Sidste Uge var jeg til to Bibeludlægningsaftener hos Pastor Baagø, jeg vilde ønske, du og dine Søstre havde været der. Jeg blev opbygget for lang Tid. Bagefter drak vi Kaffe med Vandkringle, hvortil jeg vedlægger Opskriften, (til Inger, den er drøj og billig), jeg fik den af Fru Baagø. Ja, i Sandhed, Herren har vendt alt til det Bedste. Saa ofte, naar jeg ligger vaagen om Natten — ældre Folk bruger jo ikke saameget Søvn — ligger jeg og tænker paa Forgangenheden. Men Waage har glemt og tilgivet alt. Behøver jeg bedre Bevis end den lille Tremmeseng, der staar skudt ind mellem vore Senge? At han har betroet mig, netop mig, Opdragelsen af sin eneste Søn! Og saa tænker jeg og ønsker saa inderligt, at vor Skæbne maatte blive et Fingerpeg for de mange daarlige Hustruer og

Mødre, der findes Verden over. Og igen rinder de
Ord mig ihu, som jeg forlængst har besluttet skal
staa paa min Ligsten: Hvad Gud haver sammen-
føjet, bør ikke Mennesker adskille.

Lev saa vel og hils dine Søstre

din

Mor.

P. S. Glem nu ikke Hat og Kogebog.

THORKILD GRAVLUND: NILAVS

Pris: 3 Kr. 75 Øre.

Thorkild Gravlund har udsendt 3. Del af den Skildringsrække, der begyndte med „Sognet“ og fortsattes med „Vejrgabet“, den sidste hedder „Nilavs“; og Nilavs, der i de foregaaende Bøger staar som Repræsentanten for den gamle Tid, afslutter nu sit Liv. — Thorkild Gravlunds Forfatterskab er noget ganske for sig selv. Han kender aabenbart den vest-sjællandske Bondebefolknings Tankesæt og Følemaade lige til Rødderne, og han har en sjælden Evne til at give et friskt og „livagtigt“, usminket og troværdigt Billede af den. Et saadant faar vi baade i Nilavs selv og i Bifigurerne i Billedet. „Nilavs“ er, i al sin Stilfærdighed, baade en levende og en lærerig Bog.

„Hovedstaden“.

EMIL RASMUSSEN: DET POLSKE BLOD

Pris: 7 Kr.

I „Det polske Blod“ har vi for os en Roman, hvis Handling sitrer sig frem gennem vore Nerver helt til Hjerterødderne. Bogen rager højt op inden for dansk Litteratur. Med sine Skildringers overtalende Ægthed, ved sit klare danske Sprog og i sin uhemmede kunstneriske Flugt, er „Det polske Blod“ i bedste Forstand en ægte Emil Rasmussen.

Johannes Buchholtz i „Politiken“.

P. C. V. HANSEN: EN SOMMERSTORM

Pris: 2 Kr. 75 Øre.

En nydelig lille Fortælling om en 48-aarig Professors Forelskelse i en ung Pige, som han træffer under et Sommerferieophold paa et Badehotel. Gennem den gaar det op for ham, hvor tomt hans Liv hidtil har været trods al Komfort og trods al videnskabelig Berømmelse. Men da det i en kvalfuld Stund gaar op for ham, at han er en gammel Mand, der ikke tør binde en ung Piges Skæbne til sin, søger han i en Storm Døden i Havet og finder den. Der er fine stemningsfulde Skildringer i Fortællingen, og over det hele er udbredt en fin, naiv Tone, som ellers ikke findes i Nutids-Fortællinger.

„Fyens Stiftstidende“.

KARIN MICHAËLIS: GLÆDENS SKOLE

Pris: 4 Kr. 50 Øre.

„Glædens Skole“ er ikke saa meget en Roman som en Række Betragtninger over Børneopdragelse, og Bogen berører mange interessante og vidtrækkende Spørgsmaal fra Pædagogikens Verden. Glædens Skole er en Fællesskole i en stor europæisk By, der ikke nævnes, men som efter alt at dømme er Wien — og Anstalten skildres med den største Begejstring af Forfatterinden som en Mønsterinstitution, der til Fuldkommenhed formaar at udvikle Børnene fra smaa Instinktvæsner til frie lykkelige og harmoniske Mennesker. „Politiken“.

KARIN MICHAËLIS: EN MO'RS ØJNE

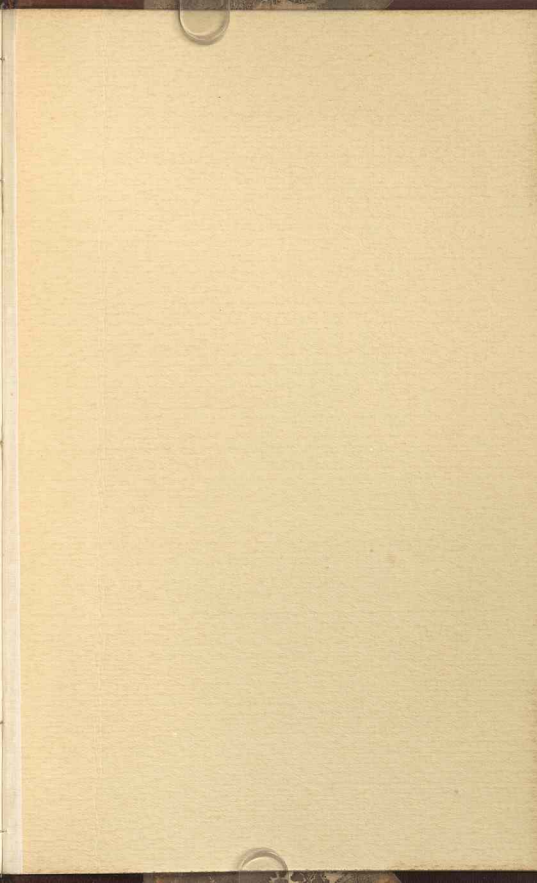
Pris: 2 Kr. 75 Øre.

Saa nænsomt smukt er dette Skuespil skrevet. Disse Optrin mellem Moderen og Børnene, hele denne gensidige Komædie, dristig i sin Idé, vanskelig i sin Gennemførelse, fordi den Linie er saa haarfin som Ordene maa følge for at naa til den anden Bred, er af Fru Karin Michaëlis skrevet med en mærkelig sensitiv Finhed. Skuespillet skælver under en intim, menneskekærlig, sorgfuld, ærlig Inderlighed, som man føler kommer fra et Hjerte, og som finder de Ord, der naar til andres. „København“.

KARIN MICHAËLIS: HJERTETS DRØMME

Pris: 3 Kr. 75 Øre.

Den største og den interessanteste af de fire Fortællinger, Fru Michaëlis har samlet i dette Bind, hedder „Af en ulykkelig Kvindes Dagbogsoptegnelser“. Højstemt er Fortællingen. En meget nøgtern Læser vil sige overspændt. Men midt i Overspændtheden faar Forfatterinden sagt adskillige klogt og fint udtænkte Sandheder. Og mange nye og slaaende rigtige Iagttagelser er spredt i de løst sammenhængende Dagbogsoptegnelser... De andre Fortællinger er mindre betydelige, men de hæver sig alligevel alle op over Dussin-Litteraturen. Ved sit Talent og sin Berejstthed og internationale Dannelse udskiller Fru Michaëlis sig fra det jævne Niveau med denne Bog. „Nationaltidende“.

GYLDENDALSKE
BOGHADEL

GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

